

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

<u>Jaar</u>	<u>bijlagenr.</u>	<u>categorie/agendanr.</u>
2021	RA21.0062	A 3

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 24 juni 2021 vanaf 10.00 uur in de raadszaal

Voorzitter	:	de heer H.F. van Oosterhout
Plaatsvervangend voorzitter	:	de heer G.J. Horstman
Waarnemend griffier	:	mevrouw I.M. Rozema
Aanwezige raadsleden (36)	:	de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), mevrouw R. Horasan (PvdA), de heer G.J. Horstman (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw S.D. Kort (PVV), de heer T. Kuilder (PVV), de heer M. Kuiper (SP), mevrouw D.S. Leal-Keen (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer M. Meijer (VVD), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer W. Rixtum (PVV), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer J.B. Schulte (CDA), de heer J.H.G. Sulmann (PvdA), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)
Afwezige raadsleden (3)	:	mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), de heer T. Kuilder (PVV), de heer W.L.H. Moinat (SP)
Afwezige raadsleden in de ochtendvergadering (3)	:	de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), mevrouw R. Horasan (PvdA), de heer H. Leutscher (LEF!),
Aanwezige collegeleden (6)	:	de heer R.E. Kleine, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer G.P. Rink, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide
Afwezige collegeleden (--)	:	---
Gemeentesecretaris	:	mevrouw M. Plantinga-Leenders

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening, welkom en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, hartelijk welkom bij deze raadsvergadering.

Laat ik beginnen te zeggen dat het weer fijn is dat wij hier met z'n allen fysiek bij elkaar zijn. Dat is een woord dat je drie week geleden nooit zou gebruiken, maar nu snapt iedereen meteen waar het over gaat: 'fysiek' bij elkaar zijn. Niet alleen omdat het veel plezieriger is om in aanwezigheid van iedereen te vergaderen – we hebben het wel een beetje gehad met al die digitale vergaderingen – maar belangrijker is dat daarmee ook corona wat op zijn retour is. Het is niet over, zeg ik tien keer per week. Maar de maatregelen zijn nu dusdanig dat we weer verantwoord vandaag fysiek met elkaar kunnen gaan vergaderen.

En het is niet zomaar een vergadering. In die zin hadden we ergens in februari, maar al gezegd dat het wel heel mooi zou zijn dat als we de Kadernota op de agenda hebben staan, we dan weer bij fysiek bij elkaar kunnen komen. Want de Kadernota, ook even voor de mensen vanbuiten, vormt een belangrijke grondslag waar het gaat om de Begroting voor volgend jaar. Het gaat vandaag echt om de hoofdlijnen van het beleid. Dan is het heel plezierig om hier in deze raadzaal daarover te kunnen beraadslagen.

Even over de orde van de vergadering. Het is idee om van tien tot één uur het eerste blok te houden. We hebben nog een aantal andere onderwerpen staan, ik ga straks wel even met u door de agenda heen. We kijken tegen één uur wel waar we zijn en dan lassen we wel ergens even een pauze in. Om één uur is er een broodje. Dat duurt zo ongeveer van één tot twee. En dat is het idee om de rest van de vergadering in de middag te doen. Het streven is inderdaad om vandaag overdag de vergadering af te ronden. Dat zou al gauw zo rond het eind van de middag kunnen zijn. Dan kijken we even waar we op uitkomen. En mocht het lukken om wat voor reden dan ook, dan hebben we ook nog wel een uitwijk-avond. Maar het idee is om vandaag overdag deze agenda af te ronden.

We hebben wat afspraken gemaakt in het kader van de coronarichtlijnen. We zitten wat dat betreft op anderhalve meter afstand in deze raadszaal. We hebben ook nog afgesproken om de eerste termijn wel achter het spreekgestoelte te doen. Dan mag u gerust even een mondkapje op doen als u daarheen loopt. Dat is dan ook wel handig. En als u gebruikmaakt van een microfoon – dat geldt voor beide – zijn er ook nog wel wat schoonmaakmiddelen om ze te reinigen. Ook dat hebben we al weleens een keer mogen oefenen.

Ik heb bericht van verhindering van de heer Moinat en mevrouw Kiliñci. Dan wordt het wat ingewikkeld, want dan gaat er van alles gebeuren met mensen die later komen. Maar ik meld het maar even. De heer Herbers komt iets later. Dat geldt ook voor de heer Bijlsma. De heer Schulte komt zelfs om 11.00 uur – dat is ook iets later. Mevrouw Horasan komt rond 14.30 uur. Meneer Leutscher komt in de middag. De heer Mulder verlaat tussen twee en drie uur tijdelijk de vergadering. De heer Horstman verlaat om één uur tijdelijk de vergadering. En de heer Bos verlaat in de lunchpauze de vergadering en is zo rond drie uur weer terug. Aldus van de afdeling Leerplichtzaken de laatste mededelingen in dezen. Ze hebben allemaal goede redenen, onder andere vaccineren. Dat is inderdaad wel een van de belangrijkste redenen om er even tussenuit te gaan. Dat zou voor mij ook nog wel gelden.

Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan hebben we het over de agenda. Ik zei al: die gaat voor een belangrijk deel over de Kadernota. We hebben nog een aantal zaken vooraf. Even los van een aantal A-stukken zullen we nog spreken over de Jaarstukken 2020, de motie 'Schone Lucht Akkoord' en de motie 'Bevordering biodiversiteit' en dan gaan we door met de Kadernota.

Kan de agenda zo worden vastgesteld? Dat is het geval.

A1a. Aanwijzing waarnemend griffier, mevrouw I.M. Rozema

De voorzitter: Dan zijn we bij het agendapunt over de aanwijzing van de waarnemend griffier. Wij hebben u geïnformeerd over het feit dat onze griffier, Harry Werkman, tijdelijk uit de running is. Het idee is om hem te laten vervangen door een waarnemend griffier: dat is mevrouw Inge Rozema. We hebben u daarover geïnformeerd bij brief van de werkgeverscommissie d.d. 15 juni. Conform artikel 107 van de Gemeentewet is de raad bevoegd om de griffier aan te wijzen en te besluiten tot het aan-

gaan van een arbeidsovereenkomst met de griffier. De arbeidsovereenkomst wordt door de werkgeverscommissie namens de raad getekend, maar de aanwijzing dient in de raadsvergadering te gebeuren. Akkoord om het op deze manier te doen? Dat is het geval.

Het enige wat dan nog moet gebeuren, is het afleggen van de ambtseed door mevrouw Rozema en dat gaan we nu zometeen doen. Dan wil ik graag even mevrouw Rozema voor het spreekgestoelte. Naar goed gebruik gaat iedereen dan even staan. [Hierna neemt de voorzitter de ambtseed af bij mevrouw Rozema. Applaus.]

Daarmee hebben wij weer een raadsgriffier die ons ook deze dag gaat ondersteunen, uiteraard met de andere medewerkers van de griffie. Er is goed werk geleverd aan de voorkant.

A2. Vragenhalftuur

De voorzitter: Wij gaan naar het vragenhalftuurtje. Er zijn twee vragen ingediend. Ik geef eerst het woord aan de heer Meijer van de VVD-fractie.

Maaibeleid

De heer Meijer (VVD): De VVD maakt zich zorgen over de ongemaaide bermen nabij kruispunten en rotondes. We zijn groot voorstander van het extensieve maaibeleid waarbij laat en minder gemaaid wordt. Dit is goed voor de flora en fauna in onze gemeente. De biodiversiteit wordt ook steeds beter. Maar door het hoge gras van soms wel meer dan 1 meter ontstaan gevaarlijke situaties nabij kruispunten en rotondes. Het wordt onoverzichtelijk. Om deze situaties te voorkomen vinden wij dat er op die specifieke punten eerder en vaker gemaaid moet worden. We horen graag van het college of het met dit standpunt eens is.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Als we kijken naar het maaibeleid, dan doen we dit jaar niets anders dan voorgaande jaren. Wat we wel zien, is dat het groeiseizoen dit jaar wel anders is. We zien met name door het natte voorjaar dat toch op een aantal plekken het gras wel heel erg hard groeit. Uw constatering dat er een aantal situaties is dat leidt tot onveiligheid in relatie tot het verkeer, hebben wij ook geconstateerd. Daarom hebben wij de aannemer ook gevraagd om een aantal van die locaties eerder te gaan maaien. In het bestek is opgenomen dat de aannemer voor 1 juli het werk moet uitvoeren. Doorgaans gaat dat goed. Maar door het weer en het groeiseizoen zien we een aantal locaties waar wat extra werkzaamheden nodig zijn. Die zijn afgelopen week opgepakt en die zullen deze week en wel voor 1 juli worden afgerond.

De heer Meijer (VVD): Eén aanvullende vraag nog. Wat wel bijzonder is, is dat sommige heel grote velden allemaal wel gemaaid zijn, maar dat juist cruciale rotondes en andere punten overgeslagen zijn. Dus de keuzes die dan gemaakt worden, zijn ook wel twijfelachtig. De veiligheid is belangrijker dan de biodiversiteit: dat is eigenlijk de insteek.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, het is in die zin ook wel een balans vinden. Want als we kijken naar het stedelijk gebied, dan maaien we één keer in de twee weken. Met name in de wat ruigere gebieden hebben we de keus gemaakt om wat meer te gaan voor biodiversiteit en dat extensief te gaan doen. Dus daar waar situaties ontstaan die nadelig zijn voor het verkeer, hebben we daar zeker oog voor. Op het moment dat het noodzakelijk is om bijvoorbeeld op een aantal locaties het wat te gaan wijzigen, hebben wij daar oog voor. Maar nogmaals, de afgelopen jaren heeft dat niet geleid tot situaties waarvan wij hebben gevonden dat het maaibestek zou moeten worden aangepast. Dit jaar is in die zin ook wel een bijzonder jaar als we kijken naar hoe het weer zich heeft ontwikkeld.

Beleid basisscholen rondom versoepelingen coronamaatregelen

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Naar aanleiding van de versoepelingen rondom de coronamaatregelen heeft Wakker Emmen een vraag aan de wethouder. De laatste weken voor de zomervakantie staat voor veel scholen in het teken van meester- en juffendagen, schoolreisjes, eindmusicals en schoolkampen voor groep 8. Kinderen en hun familie kijken hier altijd een jaar naar uit. Nu blijkt dat

er scholen zijn waar kinderen op schoolreis of op schoolkamp gaan, dat er scholen zijn die alternatieven bedenken en dat er scholen zijn die zeggen dat er niets mogelijk is. Kortom, in onze gemeente gaan de scholen wisselend om met het einde van het schooljaar. We begrijpen dat dit een schoolbestuurlijke taak is. Maar de gemeente is uiteraard wel gesprekspartner en kan beleid coördineren. Wat heeft de gemeente eraan gedaan om te zorgen voor eenduidigheid tussen de verschillende scholen in onze gemeente, bijvoorbeeld met als doel om scheve gezichten te voorkomen?

Reactie college

De heer Kleine (wethouder): Nu ik toch aan het woord ben, voorzitter, staat u mij toe om eerst even kort een toelichting te geven op de foldertjes die op tafel liggen en die wij uitgedeeld hebben? Wij hebben gisteravond een mooie afsluiting gehad met een aantal jongeren in het kader van Jong Emmen. Die zijn al een poos bezig om dit soort foldertjes te maken. Daar zit ook een overzicht in met een eerste blik over de resultaten die wij bereikt hebben. Dit wilde ik graag vooraf even toelichten.

Dan het antwoord op de vraag. Mevrouw Velzing zegt het eigenlijk al terecht: het is een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid. Dat maakt het voor ons als gemeente heel ingewikkeld om daarop te interveniëren. Wat ik wel doe, is de scholen regelmatig te spreken, eigenlijk één keer per maand. Dat noemen we het LOBO, waar we dit soort dingen wel op de agenda zetten om te stimuleren dat er afstemming plaatsvinden, bijvoorbeeld als het gaat om vakanties en dat soort zaken. Dat is nog ingewikkelder, merk ik af en toe, om goed op elkaar af te stemmen. Maar eigenlijk zit het antwoord al in de inleiding van mevrouw Velzing: het is en blijft een schoolbestuurlijke taak. Dus wij stimuleren wel dat ze met elkaar daar afspraken over proberen te maken. Maar uiteindelijk neemt een schoolbestuur daar zelf een besluit over hoe daarmee om te gaan.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Ik heb geen aanvullende vraag. Dank voor uw beantwoording, wethouder.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 27 mei 2021

De notulen van de openbare raadsvergadering van 27 mei 2021 worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. Beleidsnotitie ‘Verruiming bouwmogelijkheden ruime woonpercelen’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A5. Bestemmingsplan ‘Nieuw-Amsterdam, woonschepen’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A5 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A6. Wijzigen woonschepenverordening gemeente Emmen 2021

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A6 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A7. Bestemmingsplan ‘Parc Sandur, Onyxdreef 1 en 11’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A7 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A8. Bestemmingsplan ‘Emmer-Compascuum, rand Koppelwijk/Maatschappijweg’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A8 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A9. Begrotingen 2022 en jaarverslagen 2020 gemeenschappelijke regelingen (gevraagd zienswijzen gemeenteraad)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A9 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

B1. Jaarstukken 2020 gemeente Emmen

De voorzitter: Dan zijn er de B-stukken die we uitgebreider behandelen. Om te beginnen de Jaarstukken 2020 van de gemeente. Wie wil het woord voeren over deze stukken? Dat zijn heel wat partijen. Dan begin ik met mevrouw Van der Ham van Wakker Emmen.

Eerste termijn

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Voor ons liggen ter vaststelling de Jaarrekening en het Jaarverslag 2020. Tijdens de commissievergadering hebben we hier uitvoerig bij stilgestaan. Onze fractie heeft haar zorgen met betrekking tot de impact en de economische gevolgen van de coronamaatregelen uitgesproken, waarvoor gelukkig de coronareserve is ingesteld en de overheid ook is bijgesprongen. Het college heeft ingezet op bereikbaarheid, jeugd en onderwijs. Ook heeft het aangegeven, zich te blijven inzetten voor voldoende middelen vanuit het Rijk voor gedecentraliseerde taken. Het college heeft onze vragen tijdens de commissievergadering van een duidelijk antwoord voorzien. Onze fractie is niet voornemens om de commissievergadering nog eens over te doen en kan daarom instemmen met het voorgestelde besluit om de Jaarstukken 2020 vast te stellen en het voordelige rekeningresultaat te storten in de algemene reserve.

Tot slot willen we nogmaals onze dank uitspreken aan alle mensen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van de Jaarrekening.

De heer Mulder (PvdA): De Jaarstukken zijn in de commissie BM&E uitvoerig besproken. Bij die gelegenheid sprak ik over een panergie: een reeks van gebeurtenissen die door iets onverwachts in gang wordt gezet, maar waaruit ook positieve zaken kunnen voortvloeien. Dat laatste moet je echt breed zien.

Ondanks alle ellende die de pandemie met zich mee heeft gebracht, kun je de innovatiedrift van ondernemers en het feit dat we er elkaar doorheen hebben gesleept, zo goed en kwaad als dat ging, als positieve effecten zien. Ik noem een voorbeeldje: thuiswerken en online vergaderen bleken in veel gevallen toch ineens te kunnen. In de levensloop van een panergie is de alfa- of vernieuwingsfase. Voor degenen die er meer over willen weten: ik heb het boekje bij me.

De Jaarrekening laat een plus zien en dat is mooi en zeker geen vanzelfsprekendheid. We hebben fors moeten ingrijpen om ervoor te zorgen dat we financieel in controle blijven. Dat hebben we niet voor niets gedaan. We hebben een voorzichtige eerste buffer opgebouwd om in de toekomst weer te kunnen investeren. En we hebben ons als gemeente weer iets weerbaarder gemaakt tegen onverwachte zaken in casu de stijgende lijn in de weerstandscurve. Dat is allemaal goed nieuws.

Maar ik herhaal op deze plek toch nog maar eens de zorg dat dit goede nieuws ook deels wordt veroorzaakt door soms onbedoelde bijeffecten van bijvoorbeeld het feit dat de capaciteit in dit huis onder druk staat. Projecten zijn uitgesteld of afgelast en dat is en blijft zorgelijk.

Daarnaast is er een terugkerende oproep om goed te blijven kijken naar onze aanbestedingsprocedures. We zien, in navolging van onze accountant, een verbetering, maar we zijn er nog niet. Er valt op dat gebied nog winst te behalen. Al maken we hier de kanttekening dat we zeker in de afgelopen achttien maanden hebben gezien dat ook onze gemeente in eerste instantie heeft gekeken naar hoe we ondernemers en inwoners door de crisis konden helpen en misschien iets minder op de procedures zijn gaan zitten. De accountant en de Auditcommissie hebben hier hun zorg al over uitgesproken, ook met betrekking tot de subsidies met inkoopkarakter.

Er zal in de nasleep van Covid nog een hoop aan herstel moeten plaatsvinden, maar laten we vooral vooruit blijven kijken. Er liggen klussen op ons te wachten en wat de Partij van de Arbeid betreft ook

zeker in het sociaal domein. Diverse thema's zullen vandaag aan bod komen: wonen, onderwijs, werk, zorg en ook de nodige zaken om ervoor te zorgen dat het prettig vertoeven blijft in onze gemeenten. Namens onze fractie spreek ik hier alvast uit dat behoedzaamheid op haar plaats is bij de diverse keuzes die we gaan maken. Laten we echt goed kijken naar wat moet en wat kan, zodat we ook in de volgende jaren kunnen vaststellen dat Emmen op z'n minst op de weg terug is naar een financieel gezond huis.

De heer Van Dijken (CDA): Kijkend naar wat voorligt, zijn wij als CDA helemaal akkoord om de Jaarstukken vast te stellen en het voordelige resultaat van 2,3 miljoen in de algemene reserve te storten. Zoals in de commissievergadering besproken, zijn we blij dat op een aantal gebieden een opwaartse lijn is te zien. Dan heb ik het bijvoorbeeld over het weerstandsvermogen. Maar naast het vaststellen van de Jaarstukken doen we hier de oproep om de vinger aan de pols te houden op de diverse gebieden die ik straks zal benoemen.

In de commissievergadering zijn we begonnen met corona en de impact ervan. Grote impact: niet alleen in financiële zin, maar ook sociaal-maatschappelijk. Ik sprak zondag met een kennis die een jaar lang niets heeft verdiend en sprak over 'jaren van herstel'. 2020: voor velen een figuurlijke periode van droogte. Geen klanten voor ondernemers, eenzaamheid bij ouderen, geen reguliere operaties, geen sociale contacten, geen lessen op school en ga zo maar door: droogte. En nu er zo langzamerhand weer wat kan – het begint wat te miezeren – hopen we dat alles weer snel normaal zal worden. Klimaatverandering laat echter zien dat na extreme droogte het niet gaat miezeren, maar gaat stortregenen. Het water loopt overal heen: u kent de beelden van het NOS Journaal.

Het loopt anders dan gedacht. En is dat ook bij ons zo? Een hausse aan aanvragen voor evenementenvergunningen zou kunnen zorgen voor overbelaste ambtenaren. 1.700 reguliere heup-, schouder- en knieoperaties op een wachtlijst bij Treant heb je niet zomaar weggewerkt. Daarom vragen we ook hier aandacht voor de structurele en uitgestelde effecten van corona. Hoe gaat het straks met de jeugd? Wat doet een jaar op een studentenkamertje met je? En zijn scholieren in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs achterop geraakt? Hoe gaat het onze ouderen? Hoe gaat het straks met de horeca? Ik was het afgelopen weekend in Groningen en zag tot mijn eigen verbazing in drie minuten tijd 21 thuisbezorgscootertjes voorbijvliegen: over veranderingen gesproken. En hoe gaat het met de detailhandel, de zorg en de sportclubs? Krijgen de laatste hun leden weer terug?

Kortom, kijkend naar wat voorligt helemaal akkoord om de Jaarstukken vast te stellen, maar tevens de oproep om de vinger aan de pols te houden op al die gebieden die ik zojuist heb aangestipt.

De heer Rixtum (PVV): Ook wij hebben onze zorgen uitgesproken en enkele vragen gesteld tijdens de commissievergadering. Daarin zijn onze vragen beantwoord op een goede wijze. Wij danken de wethouder daarvoor. De Jaarstukken zijn in de commissie uitvoerig besproken. De PVV wil ook deze vergadering niet overdoen en kan met deze Jaarstukken akkoord gaan.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Na zoveel mooie woorden, proza en beeldspraak kunnen wij het kort houden. Er is al het nodige gezegd in de commissievergadering. Wij zijn net als iedereen heel blij dat we eindelijk eens een keer een positief resultaat van 2,3 miljoen zien. We zijn het er ook helemaal mee eens om dat terug te storten naar de algemene reserve.

De impact van corona is al genoemd. Wat dit na die tijd gaat brengen, is voor iedereen koffiedik kijken. Rest ons nog iedereen die bij de Jaarstukken betrokken was, heel erg te bedanken voor de inzet.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik wil even inhaken op wat mevrouw Hoogeveen net zei: 'eindelijk weer een positief resultaat'. Ik zag de wethouder ook al een klein beetje verschieten van kleur. Want dat positieve resultaat gebeurt wel vaker, gelukkig. Alleen, het ligt er maar aan waar dat door komt. Of dat nou door reservemutaties komt of, zoals nu, een operationeel resultaat van 6 miljoen onder andere: daar kun je verschillend naar kijken – laten we het maar zo zeggen. Boekhoudkundig is er wel iets goeds van te maken en dat is ook gebeurd. Daarvoor zijn we dankbaar. We zijn dankbaar dat het vermogen weer iets versterkt wordt – dat hebben velen al gezegd.

Helemaal mooi dat de heer Van Dijken al even ingaat op post-corona en de gevolgen van alles. Ik zal daar vooral in mijn Kadernotabijdrage nog even wat uitvoeriger op ingaan. Want ik denk dat dat voor de komende, misschien wel, vijf jaar de belangrijkste opgave wordt.

Goed, laten we niet te veel somberen. Wij zijn blij met het resultaat. Het is belangrijk dat het college heeft aangegeven, zich flink wat aan te trekken van de opmerkingen van de Auditcommissie en de accountant, zoals ook elk jaar eigenlijk wel gebeurt. Maar we vinden vooral ook dat het daadwerkelijk ook opgepakt wordt. Daar hebben wij wel vertrouwen in.

Dus met het verhaal van het voorstel zoals dat voorligt, kunnen wij instemmen. We zijn nogmaals gelukkig dat we toch, ondanks alles, een goed jaar financieel achter de rug hebben.

De heer Grethe (50PLUS): Er is een goed resultaat bereikt met een positief resultaat van 2.340.000 euro, dat ten gunste kan komen van de algemene reserve. Dit zal de gemeente Emmen meer adem geven voor de verdere toekomst.

Nu nog een puntje. Het accountantsverslag van BDO geeft aan dat de inkoop en aanbesteding verbeterd moet worden. 50PLUS heeft er veel vertrouwen in dat dit door het college weer wordt opgepakt.

Reactie college

De heer Otter (wethouder): Er zijn niet erg veel vragen gesteld, dus daar kan ik dus eigenlijk ook niet op ingaan. Ik beluister dat iedereen, ondanks dat het toch een heel moeilijk jaar was door corona, toch eigenlijk wel positief is, met name over het soort financiële herstel dat we toch zien. Een positief resultaat en een herstel van ons vermogen. Dat is ook niet vanzelf gegaan, dat is toch ook wel het resultaat van ingrijpen, wat ook gesteund is door deze gemeenteraad. Dus wij hebben daar ook zelf proberen dat op dezelfde manier voor elkaar te krijgen.

Wat ik bij iedereen beluister, is toch wel een stukje zorg naar de toekomst, behoedzaamheid, heel veel onzekerheid die op ons afkomt. Niet alleen corona, maar ik denk ook klimaat. En over de scootertjes en de bezorgservice: ja, er zijn heel veel maatschappelijke ontwikkelingen die op ons afkomen. Dat is een soort oproep om toch ook behoedzaam te zijn. Iedereen spreekt daarbij zijn of haar zorg uit. Ik denk dat dat gevoel ook gedeeld wordt door het college.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik constateer dat dat niet het geval is.

Besluitvorming

De voorzitter: Dan kunnen wij overgaan naar de besluitvorming. Het voorstel luidt om de Jaarstukken 2020 vast te stellen en het voordelige rekeningsresultaat voor 2020 ad 2.340.443 euro te storten in de algemene reserve. Mag ik aannemen dat iedereen akkoord is met dit voorstel? Dat is het geval. Aldus besloten.

B2. Motie ‘Schone Lucht Akkoord’ (op verzoek van fracties SP, GroenLinks, LEF! en D66)

De voorzitter: Dan punt B2, de motie rond het Schone Lucht Akkoord, een motie ingediend door SP, GroenLinks, LEF! en D66 in de raad van 29 april. Vervolgens heeft het college bij brief van 25 mei gereageerd op de motie. Die reactie hebt u in de stukken kunnen lezen en die reactie is ook besproken in de commissievergadering van 7 juni.

Ik ga eerst maar eens even naar de indiener van de motie, de heer Kuiper van de SP.

Eerste termijn

De heer Kuiper (SP): Omdat deze motie al in de commissie is besproken, kunnen we redelijk kort zijn. De SP maakt zich net als bijna alle andere partijen zorgen om het leefklimaat. Er zijn allerlei akkoorden gesloten en doelen gesteld van lokaal tot wereldwijd. Het is logisch dat we hier in Emmen dat wereldwijde probleem niet gaan oplossen.

Maar we kunnen wel ons steentje bijdrage door lokaal te doen wat we kunnen. Een belangrijke stap en tevens een belangrijke taak van de overheid is de verbetering van de luchtkwaliteit in Nederland. Feit is dat de luchtverontreiniging nu nog jaarlijks leidt tot 11.000 sterfgevallen en de Nederlanders gemiddeld negen maanden kort leven als gevolg van vervuilde lucht.

Natuurlijk mogen we blij zijn dat we in Drenthe leven. Hier is de lucht nog redelijk schoon, maar de kwaliteit staat ook hier onder druk. Om dan te zeggen dat het ergens anders erger is en dat ze daar het

probleem eerst maar moeten aanpakken, is wat kortzichtig. Als we iets willen bereiken, dan moeten we grensoverschrijdend denken en samenwerken.

Wij hebben het college verzocht om met een reactie te komen en dat heeft het gedaan. Het college raadt de motie zelfs af. Als argument geeft het aan dat de luchtkwaliteit hier nog goed is en dat de aanpak zich moet richten op de vervuilende gebieden. Bovendien kost het mensuren en geld. De SP is van mening dat dit gezochte argumenten zijn. Al het beleid vraagt inzet van personeel en kost geld en dat is daar ook voor bedoeld. Waar wij solidariteit ontzettend belangrijk vinden, heeft het college daar dus blijkbaar geen boodschap aan. Dit Schone Lucht Akkoord doen we niet alleen voor onszelf, maar doen we voor en met alle gemeenten en provincies van Nederland. We doen dit samen.

We roepen de raad op om dan maar eigenwijs te zijn en te laten zien dat we solidair zijn. Die boodschap is bij de rijksoverheid, twaalf provincies en zo'n tachtig gemeenten wel overgekomen. Zij steunen het Schone Lucht Akkoord wel.

Motie vreemd aan de orde van de dag 'Gemeente Emmen sluit zich aan bij Schone Lucht akkoord'
(ingediend door de SP, mede namens GroenLinks, LEF! en D66)

'De gemeenteraad van Emmen in vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021;

Overwegende dat:

- ***de gemeente Emmen het Schone Lucht Akkoord, dat streeft naar vermindering van de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide, nog niet heeft ondertekend;***
- ***luchtverontreiniging een belangrijk risico vormt voor onze gezondheid;***
- ***luchtverontreiniging niet stopt bij grenzen en het dus van belang is om hier zo breed mogelijk tegen op te treden;***
- ***de luchtkwaliteit in onze regio weliswaar nog goed te noemen is, maar wel steeds meer onder druk komt staan;***

Zijn van mening dat:

- ***alle gemeentes hun medewerking zouden moeten verlenen zodat de luchtkwaliteit in heel Nederland zo optimaal mogelijk is en blijft;***
- ***hierbij het Schone Lucht Akkoord een mooie verbinding kan zijn;***
- ***het ministerie dit volledig ondersteunt en ook financiële ondersteuning biedt;***

Roept het college van B&W op:

1. ***bij het ministerie aan te geven dat de gemeente Emmen zich ook aansluit bij dit akkoord;***
2. ***de raad te informeren op het moment dat duidelijk is op welke datum de gemeente het akkoord ondertekent;***
3. ***vanaf nu al te handelen in lijn met het Schone Lucht Akkoord;***
4. ***de raad te betrekken bij de uitvoering van het akkoord: te informeren en zonodig beslissingen te laten nemen over de verder invulling c.q. uitwerking;***

En gaan over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Hoogeveen (D66): Ik wil bij de vanzelfsprekendheid van schone lucht nog even op de beperking daarvan wijzen en wel op de smogwaarschuwing van 16 en 17 juni bij de GGD Drenthe. Dus daarmee wil ik het belang onderstrepen dat het allemaal niet vanzelfsprekend is.

Mevrouw Ensink (LEF!): Ik sluit me van harte aan bij de woorden van de heer Kuipers. Aanvullend nog: er zitten ook heel leuke en aantrekkelijke projecten ook voor Drenthe in het hele Schone Lucht Akkoord, die helemaal niet ingewikkeld en groot zijn en ook niet veel geld hoeven te kosten. Ik denk alleen maar aan mooie oplossingen van de Universiteit van Twente om in scholen de luchtkwaliteit te verbeteren. In coronatijd zou dat zeer passend zijn volgens mij. En daarbij, als je de kaarten goed bekijkt, dan schuift het op. In de loop der jaren schuift de verontreinigingskleur richting Drenthe op. Wij staan dan liever vooraan dan te wachten tot die lijn echt definitief onze grens over is.

De heer Oldenbeuving (CDA): We hebben dit in de commissie uitgebreid besproken. Het jammere is dat nu dezelfde argumenten die toen over tafel gingen, letterlijk nu weer over tafel gaan. In de eerste plaats wordt er gesteld dat er eerst maar eens iets ergens anders moet gebeuren. Dat is niet wat het college schrijft. Dat is niet het antwoord op deze motie.

Het tweede is dat er opnieuw wordt gerefereerd aan een soort van solidariteit. Beide dingen zijn niet aan de orde, in die zin dat natuurlijk alle leden van deze raad – althans, ik kan me niet voorstellen dat dat anders is – de luchtkwaliteit uiterst belangrijk vinden. De vraag was alleen – dat is ook waarmee ik mijn eerste termijn in de commissie heb beëindigd – dat B&W terecht wijzen op de verplichtingen die het met zich meebrengt en die vervolgens niets opleveren. Dat betekent dat een motie in dezen niet het juiste middel is om te komen tot een verbetering van de luchtkwaliteit in deze regio. Dat is de reden waarom we deze motie niet steunen. Niet omdat we luchtkwaliteit niet belangrijk vinden, niet omdat we niet solidair willen zijn met eenieder die daar, veel meer dan wij op dit moment nog, last van hebben en zeker niet omdat we vinden dat het ergens anders maar moet gebeuren en niet hier.

Mevrouw Harms (PvdA): Ik sluit me grotendeels aan bij de woorden van de heer Oldenbeuving als het gaat om solidariteit en de belangrijkheid ervan. Maar in de commissie hebben wij ook al aangegeven dat we de lijn van het college gaan volgen, omdat de verplichtingen niet in verhouding zijn met de financiële en administratieve druk. Daarom stemmen wij ook niet in met de motie.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): We hebben inderdaad dit onderwerp uitvoering in de commissie besproken. Daarin hebben wij ons standpunt gegeven hoe wij hierin staan. Dat komt grotendeels overeen met het standpunt van het college.

Daarnaast kan ik me ook volledig vinden in de woorden van de heer Oldenbeuving. Ons standpunt is niet veranderd na de commissie en we zijn nu ook tegen de motie, net zoals in de commissie.

Mevrouw Kort (PVV): Ja, wij kunnen ons in dezen eigenlijk ook aansluiten bij de woorden van de heer Oldenbeuving. Schone lucht is ook voor ons uitermate belangrijk. Maar wij vinden dat het Schone Lucht Akkoord veel te ver voert. Wij zien ook verdere consequenties in de toekomst, waarbij ook de oorlog wordt verklaard aan de houtkachels. Wat is het gevolg? Mogen we straks geen vuurkorven meer hebben? Het gaat ons veel te ver. Vandaar dat wij deze motie niet ondersteunen.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ook wij kunnen de lijn die het college aangeeft, volgen. Wij zijn beslist niet tegen schone lucht. Maar we hebben toch wel een beetje het idee dat het voor ons een symbolische waarde heeft, zoals het wordt voorgesteld. Omdat wij hier in Drenthe toch een aantal aanvullende waarborgen hebben waarop wij dit willen bereiken, die vooral ook bijvoorbeeld de industrie op het oog heeft, dan kunnen de personen die in onze gemeente wonen, daar relatief heel weinig aan bijdragen. Dat betekent dat je veel grotere stappen kunt zetten door onze bedrijven zo ver te krijgen dat ze schoner gaan werken. Daar zijn ze ook keihard mee bezig, weet ik. Dus wat ons betreft volgen wij de lijn van het college.

De heer Kuiper (SP): Ja, spijtig om te horen dat de meerderheid in feite tegen deze motie is. Wij zien het als een kans om een positieve uitstraling te geven als gemeente Emmen, om te laten zien dat wij dus voor schone lucht staan. Ik denk dat we over een aantal jaren, mocht zo'n motie weer komen, we dan ook wel zien dat de lucht hier dusdanig minder is geworden dat wij waarschijnlijk allemaal wel akkoord zullen gaan met zo'n soort motie.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik denk dat geen enkel raadslid tegen de essentie van de motie is. Dat heeft de heer Oldenbeuving ook al gezegd. Maar het gaat erom dat de symboliek voor ons te ver gaat ten opzichte van het effect dat het heeft op onze organisatie en op de kosten.

De heer Kuiper (SP): Het gaat natuurlijk niet alleen om de symboliek. Het gaat er ook om dat bijvoorbeeld bij de leerlingen op scholen bewustwording wordt gekweekt. Ik denk dat het behoorlijk belangrijk is dat iedereen bewust wordt van het belang van schone lucht. Zonder schone lucht is het echt stukken minder wonen hier in deze gemeente.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik heb toch even de behoefte om te reageren. Want de discussie wordt een beetje op een vreemde manier uit elkaar getrokken. Als het gaat om het doel luchtkwali-

teit, dan is dat belangrijk en dat zal ook belangrijk blijven. Dat staat wat het college betreft ook niet ter discussie.

Wat wel ter discussie staat, is dat de motie oproept om ons aan te sluiten bij een akkoord, oftewel een middel om een doel te gaan bereiken. Als we dan even rationeel kijken wat dat akkoord inhoudt en welke verplichtingen het met zich meebrengt, hebben we in ieder geval geconcludeerd dat gezien onze luchtkwaliteit onze regio toch wel een kleine kans maakt om middelen uit dat akkoord te gaan halen. Op het moment dat je die middelen eruit wilt gaan halen, betekent dat ook nog eens een cofinanciering van 50 procent. Ik heb in de commissie ook gezegd dat een motie ook een financiële consequentie en een financiële verplichting betekent. Dus die discussie hoort daar ook bij. Het argument dat wij mensen hebben die dit er wel even bij zouden kunnen doen, daarbij wil ik in ieder geval nog even de kanttekening plaatsen dat dat niet opgaat.

Vanuit het college hebben wij rationeel gekeken wat dit betekent en wat de consequenties zijn van het aansluiten bij dit akkoord. Dan wegen de voordelen niet op tegen de financiële consequenties. Onder aan de streep maken wij weinig kans om ook middelen uit het akkoord te halen. Dus als u wilt werken aan de luchtkwaliteit, dan is die goed, maar dat betekent dat je die ook goed moet houden. Dan denk ik dat we nog eens een keer met elkaar de discussie aan zouden moeten gaan hoe we dat dan verstandig en goed kunnen gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was in feite de eerste termijn. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Niet? Ik kijk even naar de heer Kuiper, die weer langzaam naar zijn plek loopt. Wilt u dat we de motie in stemming brengen? Ja? Oké, dat is geen enkel punt.

Besluitvorming

De voorzitter: Dan gaan we de motie in stemming brengen. Wie is voor deze motie? Ik zie de fracties van D66, LEF!, de SP en GroenLinks. En wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van 50PLUS, de VVD, Wakker Emmen, de PvdA, het CDA, de ChristenUnie en de PVV. Daarmee is de motie met 5 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen.

B3. Motie ‘Bevordering biodiversiteit’ (op verzoek fracties LEF!, GroenLinks, SP en D66))

De voorzitter: Ik heet ondertussen de heer Schulte welkom. Mooi dat u er ook bent, nog eerder zelfs dan de aangekondigde tijd.

Dan zijn we bij de motie ‘Bevordering biodiversiteit’, ook ingediend in de raad van 29 april. Het college heeft in zijn brief van 1 juni op de motie gereageerd. Die reactie hebt u in de stukken kunnen lezen. Die is in de commissie van 7 juni besproken, net als de vorige motie.

Ik geef het woord aan mevrouw Ensink van de indienende fractie LEF! voor een nadere toelichting.

Eerste termijn

Mevrouw Ensink (LEF!): Zoals u al aangeeft, voorzitter, hebben wij dit inderdaad uitgebreid in de commissie besproken. Ik heb nog een mooi interview gevonden met een directeur van het Heymans Institute en die quote ik dan even: *‘We need to learn how to work with nature, rather than against it.’* Dus leer omgaan met de natuur in plaats van haar tegenwerken en dit vraagt een andere manier van denken en omgaan met groen. En dat op een hoger schaalniveau, dus niet alleen maaibeeld, niet alleen eikenprocessierups, maar het hele integrale systeemdenken en de dagelijkse praktijk van je hele gebied en regio. Genoemde directeur koppelt daar lessen aan en wil het anders weergeven. Daar kunnen wij ons erg in vinden.

Ik ga de commissie niet overdoen. Volgens mij was ons standpunt al helder.

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Bevordering biodiversiteit’

(ingediend door LEF!, mede namens GroenLinks, SP en D66)

‘De gemeenteraad van Emmen in vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021;

Constaateert,

- ***de dramatische afname van biodiversiteit zich uit in een achteruitgang van soorten rijkdom voor zowel flora als fauna;***

- *het behoud en herstel van karakteristiek landschapselementen die bijdragen aan de bevordering van biodiversiteit, een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van zowel grondeigenaren als de gemeente;*
- *de mens invloed heeft op de achteruitgang van de biodiversiteit;*

Constateert eveneens dat,

- *we voor de leefbaarheid in gemeente Emmen niet zonder biodiversiteit kunnen: ecosystemen en soortenrijkdom zorgen bijvoorbeeld voor een betere kwaliteit van onze leefomgeving en de bestuiving van (landbouw)gewassen;*
- *de bevordering van biodiversiteit bijdraagt aan de uitstraling van onze gemeente als toeristische hotspot voor fiets- en natuurliefhebbers en als aantrekkelijke vestigingsplaats;*
- *gemeentelijk groen een sterke drager kan zijn van een groen-blauwe dooradering (GBDA) van het landschap;*
- *het kappen van bomen zonder kapvergunning (met uitzondering van monumentale bomen) lijkt te zorgen voor het verdwijnen van veel bomen;*
- *er nog veel onbenutte kansen zijn in het beleid van de gemeente Emmen ten aanzien van bevordering van biodiversiteit;*

Verzoekt het college van B&W

- 1. aan te geven in een overzicht welke maatregelen nu zijn ingezet door de gemeente Emmen om biodiversiteit te bevorderen;*
- 2. een integrale visie en uitvoeringsagenda ter bevordering van biodiversiteit op te stellen;*
- 3. te bevorderen dat er informatie voor inwoners beschikbaar komt hoe zij in eigen tuin, dak of balkon of samen als buurt kunnen bijdragen aan biodiversiteit;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Korte (PVV): De biodiversiteit: het is een punt dat natuurlijk iedereen bezighoudt. Wij hebben ook de reactie van het college kunnen lezen. Zij geven aan dat er al heel veel gedaan wordt. Wat in de motie wordt gemeld over de bomenkap, is wel een zorgpunt voor ons. Wat wij wel als een uitvloeisel van deze motie eventueel kunnen gaan zien, is dat wij ons gaan bemoeien met de inrichting van hoe de burgers hun tuinen inrichten en daarbij de stenen paden bijna gaan verbieden. Dat gaat ons te ver. Deze motie is wat ons betreft te betuttelend en wij zullen tegen zijn.

De heer Oldenbeuving (CDA): Deze motie ligt toch wel even wat genuanceerder dan de vorige, denk ik. Zo hebben we er in de fractie ook over gesproken. Als we kijken naar de reactie die het college hierop geeft, dan is die terecht. Zij benoemen ook de punten waaraan aandacht moet worden besteed. Vandaar dat het natuurlijk buitengewoon interessant was, de vraag die net gesteld werd rondom maaien op rotondes en kruispunten. Daar gaat het eerste dilemma al spelen.

Voorals kijkend naar de laatste punten die het college noemt en die in de motie misschien zelfs iets te weinig aandacht krijgen en met name omdat de PVV hier op deze manier op reageert, denk ik dat het juist extra belangrijk is. Laten we niet vergeten dat in al onze wijken in ieder geval – en in de dorpen zal het niet veel anders zijn – 50 procent van het grondoppervlak privaat gebied is. Naast het feit dat je als gemeentelijke overheid een aantal dingen kunt doen om de biodiversiteit te bevorderen, is het daar in de discussies in de commissie ook met name over gegaan. Dat is voor ons een reden om deze motie juist te steunen, namelijk de laatste punten die het college benoemt in het plan van aanpak. Die zouden veel meer aandacht moeten krijgen. Dat hoeft ook geen geld te kosten en ik ben het dus volstrekt niet eens met de opmerkingen over betutteling of verbod, maar wel voorlichting, wel uitleg, wel stimuleren van andere dingen doen in je eigen woonomgeving. Als ik nu zie – vergeef me de uitdrukking, voorzitter – dat tuinen soms bijna geasfalteerd worden, dan moeten we natuurlijk niet klagen over het klimaatadaptatie en moeten we ook niet klagen over biodiversiteit. Daar ligt voor ons een heel grote uitdaging en dat is de reden waarom we deze motie wel zullen steunen.

De heer Scheltens (VVD): In aanvulling op wat de CDA-fractie zojuist ook zegt. Ook wij denken dat de brief van het college inderdaad al een stap in de goede richting is. Het staat inderdaad ook in het plan van aanpak, waarbij de motie zelfs oproept tot een integrale visie en uitvoeringsagenda. Dus ik

denk ook dat wij inderdaad zometeen in de uitvoering als gemeenteraad en college elkaar daarin prima kunnen vinden. Wij zullen daarom deze motie ondersteunen.

Mevrouw Harms (PvdA): Wij hebben in de commissie ook al het een en ander aangegeven via mijn fractiegenote Kiliński. Wij zijn uiteraard voor biodiversiteit en zijn ons bewust van de afname daarvan. Maar we hebben ook gelezen dat er al maatregelen worden genomen, dat er een plan van aanpak ligt en dat er financiën zijn om dat uit te breiden. Dat is voor ons de reden om op dit moment niet in te stemmen met de motie.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik kan mij vooral instemmend aansluiten bij de uitstekende verwoording van de heer Oldenbeuving en de heer Scheltens. Wij zullen dus ook instemmen met de motie.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Tijdens de commissievergadering hebben wij aangegeven dat wij tegen deze motie zullen zijn. De heer Oldenbeuving gaf al aan dat 50 procent privaat gebied is. Als wij ons gaan bekommeren om hoe we de tuin moeten gaan inrichten, dan krijgen we straks ook nog eens een keer een motie over hoe we binnenshuis de wooninrichting moeten gaan doen. Dus wij zijn tegen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Ja, ik maak wel een beetje bezwaar tegen de betutteling hierin. Want je kunt wel je inwoners stimuleren. Dat doen we al op heel veel gebieden, maar je zou wel een vorm van stimulering kunnen vinden als de inwoners tuintegels inleveren en ze daar bloemenzaden of zo voor terugkrijgen – om maar iets te noemen. Dus de betutteling zit hier wat ons betreft niet zo in. Het is meer het stimuleren.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Ja, op zich vind ik het ook een heel goed idee om een zakje bloemenzaden naar iedereen toe te sturen: wat dat betreft prima. Maar wij blijven tegen.

De heer Scheltens (VVD): Ik vind dat het vergelijken van de tuin en de inrichting wel spaak loopt. We hebben natuurlijk ook gewoon bestemmingsplannen waarbij de woning aan voorschriften moet voldoen die de gemeente oplegt. Soms zelfs over de kleur van de steen, de kleur van de dakpan. Als we dan alleen maar het advies geven om vooral de tuin niet helemaal te betegelen, dan lijkt mij dat volgens mij prima.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): De motie roept duidelijk op tot een plan van aanpak. Nergens staat er iets van betutteling. Ik vind het wat jammer dat er elke keer dingen bijgehaald worden als 'het zou kunnen'. Er zijn heel veel dingen die zouden kunnen, maar dat is bij voorbaat eigenlijk al een schot voor de boeg nemen. Dat is niet waartoe wij oproepen in deze motie. Ik zou de Elfstedentocht kunnen winnen. Het zou kunnen. Ik denk niet dat het gaat gebeuren, maar het zou kunnen. Ik vind het jammer dat op deze manier moties worden afgeschoten.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Wij hebben verder niets meer hieraan toe te voegen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Even richting de PvdA en Wakker Emmen: zou het helpen als we een kleine schorsing doen? Wordt het daar nog anders van?

De voorzitter: Meneer Poelman, er is nog een vraag voor u. Zou het helpen om nog een kleine aanpassing te doen aan de tekst van de motie? Dat is de vraag van D66.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Nee, ik denk het niet. Wij blijven bij onze mening.

De voorzitter: En de Partij van de Arbeid ook? Ja, zie ik. Anderen nog in eerste termijn? Dan een reactie van de wethouder.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik denk dat we volgens mij het er wel in de volledige breedte over eens zijn dat dit een belangrijk onderwerp is en we ook echt stappen moeten gaan zetten. Daarom hebben we in de Kadernota ook een bedrag opgenomen van 50.000 euro om hiermee aan de slag te kunnen. Want biodiversiteit ontstaat niet vanzelf, daarvoor zullen we ook moeten investeren.

Als ik even kijk naar de motie, dan gaat het er vooral om het in kaart brengen van de maatregelen en een visie en een uitvoeringsagenda te ontwikkelen. Als ik kijk naar de brief die wij naar u hebben gezonden en de acht punten over wat wij daarbij willen gaan doen, is dat het vertrekpunt om daarmee aan de slag te gaan. Op het moment dat u inhoudelijk meer verlangt van het college, dan vergeet dat ook financiële middelen. Dus voor ons is het vertrekpunt voor de uitvoeringsagenda hetgeen wat in de brief staat en de 50.000 euro die in de Kadernota staat. Het derde punt van hoe je inwoners kunt stimuleren, zonder dat het meteen betutteling wordt, en dat onderdeel te laten zijn van de aanpak: daar zie ik ook nog wel wat mogelijkheden om mee te nemen in het totaalverhaal. Dus als de motie ook bedoeld is als een ondersteuning om aan de slag te gaan met het plan van aanpak en daarbij ook aandacht hebben voor de communicatie om mensen te stimuleren en dat de oproep is, dan kan ik daar als wethouder er wel goed mee uit de voeten.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik constateer dat dat niet het geval is. Zullen we de motie dan in stemming brengen, mevrouw Ensink? Ja? Goed, dat is geen enkel punt.

Besluitvorming

De voorzitter: Het gaat om de motie vreemd aan de orde van de dag 'Bevordering biodiversiteit' en we gaan net als de vorige keer bij handopsteken kijken of u voor dan wel tegen de motie bent. Wie is voor deze motie? Graag even de handen omhoog, omdat iedereen wat verspreid zit. Dat zijn de fracties van LEF!, D66, GroenLinks, de SP, het CDA, de VVD, de ChristenUnie en 50PLUS. En wie is tegen deze motie? Dat zijn Wakker Emmen, de PVV en de PvdA. De motie is verworpen met 17 stemmen tegen en 16 stemmen voor.

De voorzitter: Het is nu vijf voor elf. We gaan om twee redenen even pauzeren. De eerste reden is dat we even de benen kunnen strekken voordat we overgaan tot het wat langere onderdeel van de Kadernota. Bovendien kunnen we de zaal hier dan nog even goed luchten.

De vergadering wordt heropend om tien over elf. De vergadering is geschorst.

[Schorsing]

B4. Kadernota 2022 inclusief Berap 2021-I en Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

Wij zijn bij agendapunt B4. Ik zou haast zeggen: hét agendapunt voor vandaag – of in ieder geval het agendapunt waar we de meeste tijd aan gaan besteden, schat ik zo in. Dat gaat over de Kadernota 2022 inclusief de Bestuursrapportage 2021 over de eerste periode en het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021.

Misschien nog even ter aanvulling: er is een brief aan de stukken toegevoegd van het college over het actueel financieel perspectief 2021-2025. Die bevat nog wat aanvullende informatie. Die ging onder andere over de uitkomsten van de Meicirculaire, het actuele BUIG-budget, dat ging ook over die belangrijke uitkomst van de arbitrage jeugdhulp – dat was geen klein bier –, de gebiedsbudgetten Wmo en het woonplaatsbeginsel van de jeugdhulp. Die horen nog even bij de beraadslagingen en daar hebt u kennis van kunnen nemen.

Er is al een achttal moties ingediend. Vriendelijk verzoek om, op het moment dat er nog zaken in de pen zitten, die in ieder geval in de eerste termijn aan te kondigen. Dat hoeft niet zozeer voor mij, maar meer dat anderen daarop kunnen reageren. Dat helpt ook in de tweede termijn. Die moties zullen successievelijk bij de diverse inbrengen door de fracties verder van een uitleg worden voorzien.

Dan even de spreektijd. Daarbij meld ik maar even dat de fracties voor de eerste termijn een maximum van acht minuten hebben en voor de tweede maximaal zes. Ik zei al: we proberen het vandaag af te

ronden. Dus ik zeg het maar heel eerlijk: u mag acht minuten van mij, maar als het korter kan, zal ik u daarvoor niet straffen. En, geen detail: de wethouder financiën heeft maximaal twintig minuten, meld ik even vooraf aan de wethouder financiën. En de overige collegeleden krijgen maximaal tien minuten. De wethouder financiën doet wat meer de algemeen financiële beschouwingen, dus die heeft daarvoor wat meer tijd.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Voorzitter, nog even een kleinigheid over uw huishoudelijke mededelingen. U zei dat er acht moties zijn ingediend. Ik denk dat het goed is voor de geschiedschrijving om even te vermelden dat ze ingeleverd zijn en dat ze zometeen worden ingediend. Het is misschien een beetje flauw, maar juridisch gezien wel belangrijk.

De voorzitter: Nou nee, het is helemaal niet flauw. Het is echt feitelijk correct, meneer Huttinga. Voorstel is om de eerste termijn aan te vangen en dan te beginnen bij Wakker Emmen. We hebben met de fractievoorzitters afgesproken dat we dat in principe doen vanaf het spreekgestoelte. Ik geef het woord aan mevrouw Van der Ham van Wakker Emmen.

Eerste termijn

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Vandaag zijn we fysiek eindelijk weer bij elkaar. Daar is Wakker Emmen blij mee. Voor ons ligt alweer de laatste Kadernota van deze bestuursperiode. Een turbulente periode die we niet snel zullen vergeten. Een periode die we bij aanvang van de bestuursperiode ons allen waarschijnlijk anders hadden voorgesteld. Maar vanwege de financiële situatie van onze gemeente en een grote mate van onzekerheid op een groot aantal onderwerpen is dit maar deels gelukt.

Ook in de voorliggende Kadernota zien we dit terug. De lijn van behoedzaamheid is net als in 2020 voortgezet. Wakker Emmen snapt dat er vooralsnog pas op de plaats gemaakt wordt en hoopt dat er bij de Begroting in 2022 mogelijk enige financiële ruimte is ontstaan om alsnog nieuwe investeringen te kunnen doen. Onzes inziens is dit realistisch, mede gezien het geactualiseerde perspectief van 2021-2025 en de Meicirculaire die de voorzitter net al aanhaalde. Hierin zien we dat het meerjarenperspectief vooral voor de eerste jaren flink is verbeterd. Daarbij komt ook nog eens dat de extra middelen naar aanleiding van de arbitrage-uitspraak voor jeugdhulp vooralsnog alleen maar voor 2022 zijn opgenomen. Conform het AEF-rapport is de verwachting dat ook na 2022 structureel substantiële aanvullende middelen naar de gemeenten toekomen. Dit maakt dat Wakker Emmen hoopvol is over het toekomstige financiële perspectief van onze gemeenten.

We vinden het belangrijk om te blijven investeren in een betere en nog mooiere gemeente Emmen waar het goed wonen, werken en leven is. Wakker Emmen ziet graag dat er de komende jaren wordt doorgegaan met het investeren in leefbare dorpen en wijken, het tegengaan van verpaupering, het in stand houden en versterken van centrumvoorzieningen en het versterken van de sociaal-economische structuur, een kwalitatief goed openbaar gebied, goede en betaalbare sportvoorzieningen, buurt- en dorpshuizen die hieraan bijdragen en een prettige leefomgeving.

Daarbij dient de basis op orde te zijn. Een van de zaken die op orde moet zijn, zijn voldoende nieuwbouwmogelijkheden in dorpen en wijken. We zien dat er nagenoeg geen gemeentelijke kavels meer beschikbaar zijn en dat de woningmarkt op hol is geslagen. Wakker Emmen wil tempo in de woningbouwinitiatieven en dient daarom een motie in. We willen dat er meer gemeentelijke kavels ontwikkeld gaan worden en dat bekeken wordt hoe er een versnelling kan worden aangebracht in de woningbouwinitiatieven. Ik zal van de volgende motie het dictum voorlezen:

Motie 1: 'Bouwmogelijkheden en kaveluitgifte'

(ingediend door Wakker Emmen, mede namens PvdA, CDA en D66)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Constaterende dat:

- ***de woningmarkt al enige tijd overspannen is en daarmee de woningprijzen sterk toenemen;***
- ***de vraag naar woningen de afgelopen periode fors is toegenomen;***
- ***de Woonvisie gemeente Emmen ernaar streeft dat in ieder dorp en iedere wijk nieuwbouwmogelijkheden aanwezig zijn;***
- ***de gemeente Emmen nagenoeg geen kavels meer in de verkoop heeft;***

- *er vele initiatieven zijn van private partijen om het woningaanbod te vergroten;*

Overwegende dat

- *het wenselijk is dat de gemeente Emmen kavels beschikbaar heeft om regie te kunnen voeren;*
- *het Deltaplan voor het Noorden een stevige woningbouwopgave kent voor Noord-Nederland;*
- *procedures met betrekking tot nieuwbouwplannen een lange doorlooptijd kennen en het wenselijk is die te versnellen;*
- *voldoende nieuwbouwmogelijkheden bijdragen aan een goed vestigingsklimaat en daarmee de aantrekkelijkheid van onze gemeente vergroot;*

Verzoekt het college van B&W om

1. *de uitkomsten van het woningmarktonderzoek te betrekken bij het creëren van extra bouw mogelijkheden;*
2. *gemeentelocaties die geschikt zijn voor woningbouw, versneld op te pakken en gereed te maken voor kaveluitgifte;*
3. *op korte termijn met een plan te komen om een versnelling aan te brengen in de realisatie en afwikkeling van bouwplannen en de beschikbaarheid van woningkavels;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Door de forse maar noodzakelijke ingreep vorig jaar, de structurele bezuiniging van 12 miljoen euro, is de financiële situatie van Emmen nu weer zodanig dat we weer iets optimistischer naar de toekomst kunnen kijken. Wakker Emmen is blij om te zien dat er geen extra bezuinigingen nodig zijn om de Begroting van 2022 sluitend te krijgen. Zo zien we dat het financieel perspectief voor 2022 met een bedrag van 9,3 miljoen positief sluit. Ook meerjarig is er sprake van positieve begrotingsresultaten. In dit resultaat is de jaarlijkse storting van 3,4 miljoen in de algemene reserves om ons weerstandsvermogen weer op peil te brengen, al verwerkt. Ook constateren we dat het benodigde weerstandsvermogen binnenkort weer aan de gestelde eisen voldoet.

Wakker Emmen waarschuwt echter voor te veel financieel optimisme. De doorwerking van de gevolgen van de coronamaatregelen geeft financiële onzekerheden die nog boven de markt hangen. De Kadernota is bedoeld om kaders mee te geven voor de Begroting. Na zware financiële jaren lijkt de zon door te breken. Wakker Emmen vindt het verstandig om nu niet al het geld uit te geven aan nieuw beleid. We steunen het college op dit punt. Indien de Begroting nog steeds een positief beeld laat zien, geven we graag de samenleving ook weer iets terug. De afgelopen jaren in de woorden van de wethouder 'zuur' en 'een uitgeperste citroen'. Bij een positieve Begroting hopen we dat we dan eindelijk weer wat zoet geproefd kan worden.

Wakker Emmen geeft een aantal zaken mee aan het college waar het aan zou kunnen denken richting de Begroting. Geen stijging van de woonlasten, uitvoering geven aan de motie 'Kunstgrasveld bij DZOH', het Fonds Dorpen en Wijken voeden om centrumvoorzieningen en initiatieven vanuit de samenleving te kunnen ondersteunen voor een aantrekkelijke openbare ruimte.

Wakker Emmen maakt zich zorgen over het wegenonderhoud. Vanaf 2014 weten we dat er jaarlijks 3 miljoen extra nodig zou zijn om het gewenste onderhoudsniveau te behalen, iets wat Wakker Emmen altijd al heeft ondersteund. Door de bezuinigingen is ervoor gekozen om de afgelopen twee jaar dit niet te doen. We kunnen constateren dat de staat van onze wegen in rap tempo achteruit is gegaan. Wakker Emmen is hier wel van geschrokken en we vinden het daarom goed dat in deze Kadernota een bedrag van 9 miljoen zit om de achterstand in te lopen. Maar de brief die onlangs is verstuurd, geeft aan dat we er daarmee niet zijn. Linksom of rechtsom zal de komende jaren het structurele budget voor de onderhoud van wegen omhoog moeten. Wakker Emmen vindt dat een goed onderhouden wegennet bijdraagt aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat om te wonen en te werken. We zullen dit daarom nauwlettend blijven volgen en we vinden dat dit probleem structureel moet worden aangepakt richting de toekomst. Wij horen dan ook graag hoe de raad betrokken wordt bij het vervolg.

Dan het onderwerp bodemdaling. Wakker Emmen constateert dat het onderzoek dat door de drie overheden is uitgevoerd, zorgvuldig is gebeurd. Maar daarmee is het probleem niet opgelost. Bodemdaling is en blijft een serieus probleem. We vinden het goed om te zien dat er een vervolg wordt gegeven aan de pilot door het instellen van een servicepunt en vervolgonderzoeken op het gebied van impact, trillingen en grondwater. Overheden hebben verantwoordelijkheden, maar ook de woningeigenaar. Wakker Emmen heeft wel zorgen in hoeverre woningeigenaren mogelijk grote schades aan funderingen ook zelf kunnen dragen. Onlangs is in de provincie een motie aangenomen waarin de provincie de fi-

nanciële instrumenten in beeld brengt. Dit om mogelijk schrijnende gevallen te kunnen ondersteunen. We hebben de wethouder onlangs ook iets horen zeggen over het aansluiten bij een fonds voor duurzaam funderingsherstel. Wakker Emmen zou graag zien dat de gemeente Emmen samen optrekt met de provincie. Dit met als doel om de afweging te kunnen maken om desgewenst financiële instrumenten te kunnen inzetten. De PvdA zal straks mede namens ons hierover een motie indienen.

We noemen een aantal punten dat ons opviel op het gebied van jeugd, inkomen en sociaal domein. Ten eerste het Deltaplan Jeugd. Wakker Emmen vindt het fijn dat er extra middelen voor jongeren beschikbaar komen in verband met de effecten van corona. Hoe gaat het eigenlijk met de jongeren in Emmen? Hebben ze veel last van alle maatregelen? Is er zicht op de effecten qua achterstanden in het onderwijs in Emmen? Zijn hier al concrete data van bekend? Daarover zouden we graag iets horen van de wethouder.

Wat betreft het SAM-beleid wordt er aangegeven dat er minder beroep is gedaan op SAM, terwijl armoede er wel degelijk is. Waar slaan we dan de plank mis? Wakker Emmen maakt zich ook zorgen over de doorwerking van de gevolgen van de coronamaatregelen en de verwachte toename van mensen die een beroep zullen doen op het SAM-beleid. Maar dat er meer aandacht is voor de doelgroep B, vinden we een mooie ontwikkeling.

Over Emmen als sociale gemeente lezen we dat er gebruik wordt gemaakt van de populatiegebonden financiering om contractpartners te prikkelen tot innovatie. In het gesprek dat we onlangs met De Toegang hebben gevoerd, bleek dat grote instellingen juist geen prikkel hebben om te innoveren, maar dat deze vooral komen van kleine PGB-aanbieders. Wat wordt er gedaan als er niet wordt geïnnoveerd? Worden daar dan eisen aan gesteld, bijvoorbeeld meetbaarheid, haalbaarheid, mate van innovatie? Uitbreiding en inbedding van Optimaal Leven vindt Wakker Emmen top. Een prachtige samenwerking waarbij over grenzen wordt gekeken ten behoeve van het welzijn van de inwoner.

We hebben het al vaker genoemd: we maken ons zorgen over de gedecentraliseerde taken. Evenals voorgaande jaren willen we nogmaals benadrukken dat we als gemeente geen nieuwe taken van het Rijk willen overnemen zonder passend budget.

Dan kom ik tot een afronding. Wakker Emmen vindt de Kadernota zoals deze er nu ligt, een goede basis: beleidsarm, behoudend en daarmee met oog voor de toekomst. We willen het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor hun inzet bij de totstandkoming van de Kadernota.

Mevrouw Louwes (PvdA): Het voorwoord van deze Kadernota bevat een zin die de voorliggende Kadernota treffend samenvat. Ik citeer de zin: *‘Wij denken dat het beter is, eerst zicht te hebben op de financiële effecten van een aantal belangrijke dossiers, voordat we gaan inzetten op het vormgeven van het intensiveren van het beleid.’* Einde citaat. De Partij van de Arbeid onderschrijft het standpunt van het college. Iedereen heeft in meer of mindere mate de stevige ingrepen van de laatste jaren gevoeld. Het heeft veel van de samenleving gevraagd. Ondanks dat onze financiën er wat beter uit lijken te zien, volgen wij de weg van de behoedzaamheid. Het artikel in het Dagblad van het Noorden, waarin wethouder Otter werd geciteerd met ‘de rem kan eraf’, vindt mijn fractie nog veel te vroeg. De ervaringen van de laatste jaren en een nieuw te vormen kabinet dat samen met de effecten van de coronacrisis maken dat mijn fractie hoopt in aanloop naar de Begroting meer zekerheid over onze financiën te krijgen om dan beter gefundeerde keuzes te kunnen maken.

Tegelijkertijd willen als Partij van de Arbeid-fractie ook niet op onze handen gaan zitten. U mag van onze fractie verwachten dat wij ideeën hebben over het Emmen in 2022 en verder. In de beleidsarme Kadernota heeft het college nieuw beleid opgenomen als een soort van wensenlijst. Wat ons betreft is dit geen limitatieve opsomming en willen we graag een aantal suggesties doen om de lijst te completeren. Als een richting van denken, met het verzoek dit te betrekken bij het opstellen van de Begroting. Onze wensen zijn gericht op de invulling van een sociaal Emmen. Voor de uitvoering van wensen, in welke vorm dan ook, zijn mensen nodig. En daar heeft mijn fractie wel zorgen over. Er zijn knelpunten, omdat er met name onvoldoende medewerkers zijn om de klus te klaren. Mijn fractie vindt het bijzonder spijtig en onwenselijk als door onvoldoende capaciteit kansen niet kunnen worden benut. De rek is er misschien wel uit nu. Maar sterker nog, kan het elastiek nog terugveren?

De belangstelling van een grote vestiger met bijbehorende werkgelegenheid strekt de Partij van de Arbeid in de wens verder te werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dit doen wij natuurlijk met andere partijen. Wij moedigen daarom initiatieven, waarbij cofinanciering het uitgangspunt is, zeer aan. Het zorgt ervoor dat we met geld geld maken om te investeren in onze gemeente. De JTF-

middelen zijn hier een mooi voorbeeld van. Het land en van deze middelen in de gemeente Emmen kan bijdragen aan het creëren van een nieuw economisch perspectief in deze regio. Kortom, er liggen kansen te over voor Emmen.

De Partij van de Arbeid zou de Partij van de Arbeid niet zijn als wij initiatieven waar werk uit voortvloeit, niet sterk zouden toejuichen. Met nieuwe bedrijvigheid komen ook nieuwe werknemers, die wellicht ook willen komen wonen in Emmen. Dan moeten er wel woningen beschikbaar zijn. Dan is het hebben van één vrije kavel niet het beeld dat daarbij past. De PvdA-fractie wil graag dat het college versneld werk maakt van meer kavels. Wij daarom mede-indiener van de motie van Wakker Emmen.

De positieve ontwikkeling van Emmen Studiestad, onder andere door de ontwikkelingen van de campus, heeft eveneens invloed op wonen in Emmen. Studenten willen zich vestigen in Emmen. Maar hiervoor is ook woongelegenheid nodig. Heeft het college hier een visie op? Wij zien dat op dit moment de aandacht ook wel uitgaat naar seniorenwoningen. Dat is een goed initiatief, maar op enig moment zal daar ook wat moeten gebeuren, want het aantal senioren zal gaan afnemen. Zijn deze woningen dan zo gebouwd dat ze op termijn beschikbaar zijn voor studenten of eenpersoonshuishoudens? De Partij van de Arbeid zou willen dat we zoveel mogelijk inzetten op passende, duurzame en betaalbare woonruimte. In de tweede termijn hebben wij nog meer opmerkingen over wonen in Emmen.

Maar samengevat moeten onze inwoners ervan uit kunnen gaan dat de overheid als aanjager zorgt voor een economisch uitdagende omgeving met voldoende werk en woningen. Maar ook als je hier al even woont, kunnen er situaties zijn waarbij je terug wilt vallen op de overheid. Neem bijvoorbeeld de situatie van de bodemdaling. Wij zien graag dat onze gemeente zich aansluit bij het initiatief van de provincie om uit te zoeken hoe onze inwoners aanspraak kunnen maken op het landelijk fonds. Wij zullen hiervoor nu een motie indienen en die wordt mede ingediend door Wakker Emmen, het CDA, LEF!, D66, de SP en GroenLinks.

Motie 2: 'Bodemdaling en funderingsherstel'

(ingediend door PvdA, mede namens Wakker Emmen, CDA, LEF!, D66, SP en GroenLinks)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Constaterende dat

- *bodemdaling door onder andere veranderende grondwaterstanden door wateronttrekking, verdroging van de ondergrond door klimaatverandering of een complex van factoren optreedt in met name Nieuw-Amsterdam en Veenoord, maar wellicht ook in andere dorpen en wijken in de gemeente Emmen;*
- *deze bodemdaling tot veel onrust leidt onder inwoners vanwege angst voor schade aan het eigen huis door verzakkingen en waardedaling van particulier bezit;*
- *op 19 december 2019 door de LEF!- en SP-fractie in de gemeenteraad van Emmen een motie is ingediend die unaniem is aangenomen en vooral gericht was op communicatie met de gedupeerden;*
- *in Provinciale Staten op 2 juni jongstleden op initiatief van de PvdA, ondersteund door de ChristenUnie, D66, GroenLinks en de SP een soortgelijke motie is ingediend en aangenomen, waarin naast onderstaande op opgeroepen werd tot een quick scan naar bodemdaling in Drenthe;*

Overwegende dat

- *onder andere bodemdaling en extreem lage grondwaterstanden tot schade aan een aantal funderingen hebben geleid;*
- *door de complexiteit van de problematiek er niet altijd eenduidig een partij kan worden aangewezen als veroorzaker van bodemdaling, die herstel van optredende schades moet vergoeden;*
- *het herstel van funderingsschade meestal niet wordt gedekt via de woonverzekering;*
- *funderingsherstel veel geld kost en voor veel particuliere huizenbezitters, zeker voor huizenbezitters met een smalle beurs, niet te financieren is;*
- *de minister van Binnenlandse Zaken per Kamerbrief d.d. 3 december 2019 de Kamer heeft laten weten dat het wenselijk is dat, gezien de verwachte toename van de funderingsproblematiek in Nederland, een laagdrempelige leenfaciliteit voor funderingsherstel voor de hierboven genoemde doelgroepen beschikbaar te houden;*

- *vooral nog geen concrete stappen bekend zijn om een dergelijk financieringsinstrument als opvolger van het huidige Fonds Duurzaam Funderingsherstel in de benen te krijgen;*

Verzoekt het college van B&W om

1. *zich aan te sluiten bij het initiatief van de provincie, waarbij onderzoek wordt gedaan naar de financiële instrumenten die geschikt en beschikbaar zijn voor gedupeerden, en daarbij te bezien welke mogelijkheden het Fonds Duurzaam Funderingsherstel kan bieden;*
2. *er bij het kabinet op aan te dringen dat er snel een duurzame, adequate en laagdrempelige regeling komt om gedupeerde bewoners die tussen wal en schip dreigen te raken, financieel te hulp te kunnen schieten;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Louwes (PvdA): Goed geschoolde arbeid is een voorwaarde voor zowel nieuwe als bestaande bedrijven in onze regio. De ontwikkeling van de campus draagt daar een waardevolle bijdrage aan. De samenwerking met het bedrijfsleven en met het wetenschappelijk en beroepsonderwijs juichen wij van harte toe. Wij zien dit ook in de zorg. Daar ontstaan mooie programma's tussen werkveld en het in Emmen vertegenwoordigende beroepsonderwijs. Een van die belangrijkste partners is natuurlijk Treant. De PvdA is het met het college eens dat het zeer belangrijk is Treant als werkgever, zorgverlener en kennispartner te behouden voor onze gemeente. Tegelijkertijd is de fractie van de PvdA ook van mening dat iedere inwoners gelijke kansen moet hebben. Onze inwoners kunnen erop rekenen dat de Partij van de Arbeid zich daar altijd voor in zal zetten.

Meedoen, het liefst via betaald werk, zorgt, naast inkomen en daarmee bestaanszekerheid, voor nog zoveel meer. Wij zijn dan ook zeer tevreden te lezen dat het college inzet op de doelgroep mensen met een grote achterstand tot de arbeidsmarkt in de Participatiewet, de zogenaamde B-groep. Wat ons betreft zou het ontwikkelde aanbod voor die doelgroep dan ook op het wensenlijstje mogen staan. Zo willen wij het college vragen, nu de CAO Aan de Slag een feit is, nadrukkelijk te verkennen of we meer mensen een kans kunnen bieden op een baan. Dan hebben we wellicht ook een oplossing voor de wachtlijst 'nieuw beschut', waar toch ook jongeren van de praktijkschool en VSO Thrianta op staan. Een ander voorbeeld van het stimuleren van kansengelijkheid is huiswerkbegeleiding. Door corona zijn soms grote leerachterstanden ontstaan. Binnen het SAM-beleid is er een pilot gaande samen met het Esdal. Kan het college aangeven wat de effecten van deze pilot zijn en of er mogelijk wordt gedacht aan uitrol naar andere scholen, zeker nu het begrijpelijkerwijs niet meer onder de jeugdzorg valt?

De PvdA wil aandacht voor het abonnementstarief. Wij zien in de Jaarrekening, maar ook in de Kadernota de negatieve gevolgen daarvan. Het is wat mijn fractie betreft echt te gek voor woorden dat door het toepassen van dit door de rijksoverheid voorgeschreven beleid, ervoor zorgt dat mensen voor een schijntje een witte werkster of een soort van goedkope hypotheek voor de verbouwing kunnen nemen. Mijn fractie vindt dat vermogen op een of andere manier een rol zou moeten spelen. Wil het college dit verkennen en oproepen bij de landelijke overheid om dit standaardabonnementstarief een halt toe te roepen? Met de vrijgekomen middelen ziet mijn fractie mogelijkheden om lokale zorgaanbieders meer positie te bieden. Te denken valt aan het versterken van bijvoorbeeld de positie van onderaannemers en het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar het zorghotel in De Monden. Voor de duidelijkheid wil mijn fractie stellen dat inwoners met een laag inkomen altijd in aanmerking zullen komen voor een laag tarief.

De toeslagenaffaire heeft, net als bij heel veel mensen, mijn fractie ook geraakt. Het is zeer schrijnend dat er zoveel mensen gedupeerd zijn geraakt vanwege de missers van hun overheid. Voor ons als raad en als gemeente ligt hier een taak in het terugwinnen van het verloren gegane vertrouwen. Maar daarmee moeten we ons ook goed realiseren dat wie geen vertrouwen in een ander stelt, dat vertrouwen ook nooit van een ander zal verdienen. In het verlengde daarvan vindt mijn fractie het een goede stap dat het college stappen heeft gezet naar dat vertrouwen. Voor mijn fractie betekent dat geven van ruimte aan medewerkers om dat te doen wat nodig is en het ondersteunen van inwoners vanuit een gedeeld vertrouwen en niet vanuit wantrouwen. Voorbeelden hiervan zijn de PGB-vaardigheidstoets, maar ook het zorgvuldig omgaan met mensen die een betalingsachterstand bij de gemeente hebben. Om dat vertrouwen nog meer kracht bij te zetten, wil mijn fractie een suggestie aan het college meegeven. Om meer armslag te geven aan mensen die een schuld hebben bij de gemeente, wil mijn fractie

graag één maand per jaar een aflospauze, zodat er iets meer financiële ruimte ontstaat voor deze inwoners.

Tot slot. Ik zei het al aan het begin van mijn betoog: de Partij van de Arbeid is behoedzaam. Vorig jaar hebben we taakstellingen en bezuinigingen doorgevoerd die de samenleving hebben getroffen. Het waren moeilijke besluiten die niet voor niets zijn geweest. Het lijkt financieel weer de goede kant op te gaan. Het college heeft op zijn wensenlijst een aantal noodzakelijke en wenselijke voorstellen gedaan. Mijn fractie heeft gemeend, het college een richting van denken mee te geven waar de PvdA op wil koersen. De PvdA gaat ervan dat we richting de Begroting op constructieve wijze met alle partijen kunnen koersen op een gezond en sociaal Emmen.

De heer Wittendorp (CDA): In onze bijdrage bij de behandeling van de Jaarrekening hebben wij het al gehad over de impact van corona en daar willen we ook nu mee beginnen. Al ruim een jaar heeft deze pandemie een grote invloed op onze samenleving. Behoedzaam is gewerkt om de situatie in de ziekenhuizen onder controle te krijgen, bedrijven te steunen en werkgelegenheid te behouden, met gezamenlijke verantwoordelijkheid en solidariteit – termen die u vaker van het CDA hebt gehoord. Na vele maanden met beperkende maatregelen gaan we met grote sprongen ‘terug naar normaal’, zoals we dat noemen. Daar hebben we met z’n allen lang naar uitgezien. Maar dat wil nog niet zeggen dat we er nu zijn. In de post-coronatijdperk moeten we aandacht hebben voor de gevolgen die alle maatregelen hebben gehad, voor onze jeugd in het bijzonder. We moeten zorgen dat zij met vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen zien.

En hoe zit dat met Berap-I, de eerste Bestuursrapportage van dit jaar? Over Berap-I kunnen we kort zijn: we zien een financiële analyse waarbij de zaken onder controle zijn en dat stemt ons tevreden. Zien we dan ook een Kadernota die teruggaat naar normaal? Na jaren van bezuinigingen ook hier een situatie die stabiliseert. Wel een met veel onzekerheden over de toekomstige financiën. De ingezette lijn van behoedzaamheid kunnen wij dan ook volledig ondersteunen. De financiële beschouwingen komen wel wat klagerig over: ‘onbehoorlijk rijksbeleid’ zijn grote woorden. De uitkering uit het Gemeentefonds is per saldo met 30 miljoen toegenomen.

De 24 miljoen bezuinigingen de afgelopen jaren hadden – ik citeer – *‘forse impact op de gemeentelijke voorzieningen’*. Einde citaat. Maar hoe groot is nu de lijst van voorzieningen die zijn gesloten? Wat heeft eronder geleden? Ja, het klopt, de interne bedrijfsvoering en de hoogte van de woonlasten hebben er inderdaad onder geleden. Over die woonlasten straks meer.

Eerst het financieel actueel perspectief. Voor 2022 een positief effect vanuit de Meicirculaire van 1,85 miljoen en 7 miljoen extra rijksmiddelen door de arbitrage over jeugdhulp, door druk vanuit de gemeenten maar ook politieke lobby. Complimenten aan de wethouder. Daarbij wel de vraag wat de relatie is met de taakstelling jeugdzorg. Gaan we die nu ook herijken?

Verder in deze Kadernota een opeenstapeling van uitgaven in de openbare ruimte. Voor het wegbeheer pakken we investeringen weer op. In de Kadernota staat expliciet: *‘De achterstanden in het onderhoud tasten de leefbaarheid in de wijk en in het dorp aan.’* Zijn die achterstanden echt zo groot? De drie keer 3 miljoen gebruiken we om de kwaliteit weer op een acceptabel niveau te brengen. Of dit een autonome ontwikkeling is, daar kun je over discussiëren. Dat niveau bepalen we toch zelf? Misschien moeten we ook wel samen leren om een lager niveau te accepteren. Voor dit moment in ieder geval ‘terug naar normaal’, dat wil zeggen terug naar eerder gemaakte afspraken.

Op het gebied van de bereikbare gemeente zijn wij content met het besluit van het college voor een subsidieverzoek Regiostedenfonds. Voor fietsers een verbeterde bereikbaarheid naar en veiligheid van Emmen-centrum, aansluitend bij het Fietsplan ‘Oog voor de fietser’. En de bijdrage aan de transformatie van de kelders van het Biochron in het Rensenpark.

‘Terug naar eerder gemaakte afspraken’ geldt voor het CDA ook voor de woonlasten. In het overzicht woonlasten van de G40, de 40 grootste gemeenten na de G4, scoren we met huurwoningen plek 28. In de rubriek ‘koopwoningen’ plek 16. Dan wordt duidelijk dat we qua OZB nog steeds hoog zitten en zijn we dus nog steeds duur. Het terugdraaien van de bezuinigingen is voor het CDA niet aan de orde, wel ‘terug naar normaal’. Dat wil zeggen: terug naar de gemaakte afspraken. Aan het begin van deze periode hebben we afgesproken de OZB-stijging op nul te houden. Dat betekent het bevriezen van de OZB en geen jaarlijkse verhoging met 1 procent.

Na wegen- en woonlasten hebben wij nog een derde W en dat is weerstand. In 2024 een weerstandsvermogen dat boven de gestelde 140-procentsnorm komt. Ook weer ‘terug naar normaal’, zullen we

dan maar zeggen. Dat lijkt een mooi lijstje, maar dat is er alleen maar dankzij het meetellen voor 50 procent van onze stille reserves, de aandelen Enexis. Dit percentage moeten we afbouwen en dat kan alleen als we doorgaan met stortingen in de algemene reserve. Als je aandelen meeneemt als reserve, moet je ook bereid zijn ze te verkopen. En of we daar met z'n allen voor zijn, is nog zeker de vraag. Daarvoor in herinnering een oude, maar veelzeggende reclameslogan: 'Dan verkoop je toch de boot?' 'Dat had je nou niet moeten zeggen!'. Maar we zeggen het wel.

Zoals net al aangehaald, verdient onze jeugd de aandacht. In meerdere opzichten heeft de jeugd de toekomst. Maar welke toekomst? Is dat een toekomst die de idealen nastreeft van social media of een toekomst die past bij het kind? Wat het CDA betreft, gaat het vooral over het versterken van het normale leven. Zorgen dat onze kinderen weerbaar worden en voorbereid op de toekomst, passend bij hun leven, hun omgeving en hun niveau. Niet op zoek naar wat een kind niet kan, maar vooral naar wat een kind wel kan. Met andere woorden: een positieve insteek. Daarvoor is het nodig dat we blijven luisteren naar onze jongeren wat voor hen belangrijk. Voor en door jongeren en in lijn met de uitgangspunten van Perspectief op Jeugd. We moeten blijven investeren in de ondersteuning van onze jongeren en hun omgeving om te voorkomen dat ze überhaupt in de hulpverlening terecht kunnen komen. En als het dan over jeugdhulp gaat, kijken wij positief naar meer zorg in natura en aflopend in de vorm van PGB. Wij willen nu ook een motie indienen, 'Perspectief voor jongeren na de lockdown', waarin wij kort het college verzoeken de wensen en behoeften onder de jongeren te inventariseren op het gebied van sportieve en culturele activiteiten, hierin het voortouw te nemen en ons te zijner tijd te informeren. Deze motie wordt tevens ingediend door Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, D66 en LEF!.

Motie 3: 'Perspectief voor jongeren na de lockdown'

(ingediend door CDA, mede namens Wakker Emmen, PvdA, D66 en LEF!)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Heeft kennisgenomen van het feit dat de rijksoverheid 58,5 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor het ondersteunen van jongeren in coronatijd;

Constaterende dat

- ***daarnaast alle schoten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs voor het schooljaar 2021-2022 een bedrag van ongeveer 700 euro per leerling hebben gekregen;***
- ***de verwachting is dat ook voor verdere jaren nog bedragen aan de scholen beschikbaar worden gesteld;***

Overwegende dat

- ***uit onderzoeken blijkt dat met name jongeren niet alleen onderwijskundig maar ook in sociaal-emotioneel opzicht relatief zwaar hebben geleden onder de coronamaatregelen;***
- ***ook het niet-kunnen deelnemen aan culturele en sportieve activiteiten als medeveroorzaker van de sociaal-emotionele schade moet worden gezien;***
- ***van deze jongeren een hoge mate van solidariteit is gevraagd in het kader van het beperken van de gezondheidsrisico's voor met name ouderen;***
- ***het risico bestaat dat deze geldstromen vrijwel uitsluitend zullen worden ingezet voor onderwijskundige en directe sociaal-emotionele ondersteuning;***
- ***beide bovengenoemde geldstromen zich ook voor een deel richten op het weer gezamenlijk kunnen participeren in sportieve en culturele activiteiten, om de ontstane achterstanden op deze gebieden in te lopen;***
- ***deze activiteiten voor een groot deel worden vormgegeven in gemeentelijke instellingen en op gemeentelijke terreinen;***

In de overtuiging dat

- ***het samen met andere jongeren deelnemen aan culturele en sportieve activiteiten een essentiële bijdrage is aan de terugkeer naar 'normaal' voor jongeren;***
- ***het van belang is gezamenlijk te bepalen wat naast onderwijs- en sociaal-emotionele ondersteuning nodig is en hier vervolgens, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, samen invulling aan te geven;***

Verzoekt het college van B&W om

1. *op korte termijn de Jongerenadviesraad en de leerlingenraden van de diverse scholen uit te nodigen voor een inventariserend gesprek over wensen en behoeften onder jongeren op het gebied van sportieve en culturele activiteiten;*
 2. *het voortouw te nemen in een samenwerking tussen scholen, sportverenigingen en culturele instellingen op het gebied van activiteitenontwikkeling voor jongeren op de terreinen sport en cultuur;*
 3. *de gemeenteraad in juni 2022 te informeren over de behaalde resultaten;*
- En gaat over tot de orde van de dag.'*

De heer Wittendorp (CDA): Dan de Wmo. Daar zien wij toenemende lasten van woonvoorzieningen door het abonnementstarief en vergrijzing. Onze vraag is of 125.000 euro structureel voldoende is. Voor Wmo-hulpmiddelen gaan we van lumpsum van kostprijs. Dat betekent meer risico, meer controle en toezicht voor de gemeente. We horen graag van het college of de organisatie daarop is ingericht. In het sociaal domein ook zorgen over het naijleffect corona. De activiteiten in buurt- en dorpshuizen hebben lang stilgelegen. Vraagt dit om een extra stimulans? Zij dragen namelijk sterk bij aan de leefbaarheid in onze dorpen en wijken. Ook het effect van corona is het afnemende ledenaantal bij sportverenigingen. We moeten inzetten om de sportverenigingen onder de aandacht te brengen bij onze jeugd. De verenigingen zorgen voor binding in dorpen en wijken.

Dan even naar Meerjarenperspectief Grondexploitaties. Daarin wordt duidelijk dat een herijking van de Woonvisie snel op de agenda moet. De versnelde verkoop van woningbouwlocaties vraagt hierom. De mogelijkheden voor starters zijn hierbij belangrijk. Jonge mensen moeten zich kunnen vestigen in onze dorpen en wijken. Daarvoor is inmiddels al een motie ingediend door onze collega's van Wakker Emmen. In het kader van die leefbaarheid is de voortzetting van het programma voor Angelslo ook een goede keuze. Geen autonome ontwikkeling als je het ons vraagt, maar wel een goede keuze.

Dan programma 5 over bouwen, wonen en milieu. Dat vinden wij toch wat summier en algemeen beschreven. Niet dat hier nou niets gebeurt, het verdient alleen maar aandacht want de thema's zijn groot en hebben grote invloed. Klimaatverandering zorgt voor warmere, drogere periodes en meer regen in kortere tijd. We zullen dan ook nog fors moeten investeren in gescheiden rioolstelsels en meer infiltratie van hemelwater. Wij vragen ons nog af of we onze inwoners niet blijmaken met een nog net niet dode mus als we de tarieven voor riolering verlagen in 2022. En de energietransitie: daar krijgen we allemaal mee te maken. Niet elke oplossing is voor elke wijk, dorp of woning geschikt. Als het mogelijk en betaalbaar is om waterstof door het aardgasnetwerk in onze woning te brengen, moeten we die mogelijkheid ook altijd meenemen bij de keuze die we maken.

Twee korte vragen. De eerste over de taakstelling nieuw zwembad Aquarena. Hoge energiekosten van het oude zwembad was een belangrijke overweging om te kiezen voor nieuwbouw. Hoe kan bij zo'n nieuw gebouw dan bespaard worden op energiekosten? Of zijn er misschien ontwikkelingen ten aanzien van warmte van elders?

En een tweede vraag over het overzicht nieuw beleid. Daar missen wij de reconstructie Boermarkeweg. Wij hebben toch niet de indruk dat de problemen daar zijn opgelost. Dus ook daar graag een antwoord.

Dan rond ik af. Zoals gezegd komen wij niet met een prioritering ten aanzien van de voorstellen voor nieuw beleid. Dat vinden wij toch te onzeker met een nog onbekend toekomstig nieuw regeerakkoord en herziening van het Gemeentefonds. We werken nu aan het herstel van afspraken in de genoemde drie w's: het herstel van wegen, het vergroten van de weerstand en het beperken van woonlasten. Daar gaan we eerst mee aan de slag en dan kijken we bij de Begroting in november hoe de stand ervoor staat voor ruimte voor nieuw beleid.

De heer Rixtum (PVV): Voor ons ligt de Kadernota 2022. We hebben een jaar achter de rug dat gedomineerd werd door corona – het is hier al vaker gezegd. Een pandemie van ongekende omvang. Deze heeft een grote impact op onze samenleving en de uitvoering van taken. Toen in februari 2020 de eerste coronabesmettingen werden vastgesteld, had niemand kunnen vermoeden wat voor impact dit zou hebben op onze dagelijkse samenleving. Niemand wist wat ons te wachten stond: ongekend voor Nederland en voor onze gemeente. Scholen, bibliotheken, bioscopen, Wildlands, het Atlas Theater en andere culturele instellingen moesten hun deuren sluiten. Sporten op sportscholen of teamsporten waren niet meer mogelijk en tal van andere evenementen werden afgelast. Thuiswerken werd de norm.

Ook in onze gemeente kwam het tot stilstand. Mensen liepen met de meest modieuze kapsels rond, allemaal onder het mom van 'coupe corona'. Nu lijkt het ergste voorbij van de coronacrisis en laten we aanstaande zaterdag een heel groot deel van de maatregelen vallen.

Winkels zijn alweer een tijdje open, van een afspraak maken tot weer een onbeperkt bezoeken, rijden voor de ingang, maar beetje bij beetje krabbelen de ondernemers weer op. Toch zijn er ook ondernemers die het water niet tot aan de lippen staat, maar er net overheen en nog net niet ver genoeg om kopje onder te gaan. Als mijn fractie hoort in een uitzending van afgelopen maandag van EenVandaag waarin een plaatselijke ondernemer hier in de gemeente Emmen een rechtszaak gaat aanspannen voor een tegemoetkoming, omdat deze ondernemer niet in aanmerking kwam voor welke financiële steun dan ook omdat deze persoon starter was. Terwijl door onze minister-president werd gezegd dat men de ondernemers tegemoet zou komen, ondanks de zeer zware tijd die we door zouden moeten maken. Mijn fractie heeft deze uitzending gezien en vraagt zich af of een deel van de coronagelden die aan de gemeente door het Rijk zijn toebedeeld, niet kan worden gebruikt om deze ondernemers te helpen. Ondernemers die tussen wal en schip zijn geraakt omdat men, zoals in deze case, starter is. Helemaal vraagt mijn fractie zich af waarom onze dierenwinkel wel wordt geholpen met een subsidie van 250.000 euro en deze ondernemers niet. Kan de wethouder hierop antwoorden?

De PVV maakt zich ook zorgen over de sociaal-maatschappelijke crisis die is ontstaan. Eenzaamheid en toename van psychische gezondheidsklachten zijn zichtbaar geworden tijdens deze crisis. Daarbij zien wij ook steeds meer psychische klachten bij onze jeugd en de effecten daarvan zijn nog niet geheel te overzien. Ik neem u even kort mee naar 25 mei 2021, een avond waarop ik aan het werk was. Ik was aan het werk in Amsterdam tijdens een televisie-uitzending, een talkshow laat in de avond. De gasten die aan tafel zaten, waren me niet onbekend. Maar er waren ook twee dames die ik verder niet kende. De onderwerpen deze avond waren burn-outs op het Binnenhof, de grootste popband van Nederland die ermee stopte en ernstige psychische problemen onder kinderen en jongeren door de coronapandemie. Vooral het laatste onderwerp had mijn aandacht. Toen dit onderwerp aan orde was, hoorde ik vanaf mijn positie dat de jonge dame uit de gemeente Emmen in Drenthe kwam. Het had mijn aandacht en ik liep de bewuste ruimte in waar ik de uitzending kon volgen. Aan het woord was een van de jongedames en ze vertelde dat ze last had van ernstige psychische klachten en dat dit was verergerd door de coronapandemie. Dit kwam omdat de behandeling waarvoor ze aangemeld was, niet meer kon plaatsvinden vanwege deze pandemie. Behandelaars moesten steeds worden getest en vielen uit. Op zeker moment kon ze een online therapie volgen door middel van beeldbellen. Maar omdat ze zwaar autistisch is, kon dit geen doorgang vinden. Deze dame heeft in het kader van de Wmo een aanvraag gedaan voor een psychiatrische hulphond. Zonder het individualistisch te maken wil ik toch dit even aanhalen. Deze honden zijn zeer belangrijk voor dit soort mensen die zo'n hond nodig hebben. Ze kunnen namelijk prikkels aanvoelen van de patiënt en wanneer ze in een psychose dreigen te schieten. Deze honden weten exact wat ze moeten doen. De aanvraag van de vrouw werd afgewezen bij de Wmo en is daarom een crowdfundingactie gestart waardoor ze in november 2020 deze hulphond heeft gekregen. Door de lange wachtlijst die er op dit moment bestaat binnen de GGZ, is ze nog steeds niet in behandeling. Onderhand gaat het wel alweer een stuk beter met haar. Is de wethouder op de hoogte van de lange wachtlijsten die er zijn in de GGZ en de problemen die bij deze jeugdigen rijzen? Zo ja, is dit opgepakt?

Mijn fractie deelt de inzet van boa's en hun veranderende rol. Boa-toezicht vormt inderdaad een belangrijke schakel voor toezicht en handhaving. Daarbij draagt het zichtbaar aanwezig zijn van onze boa's in onze wijken en dorpen zeker bij aan het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Wel een kanttekening hierbij: is het mogelijk om onze boa's meer in te zetten op het stationsgebied Emmen en Emmen-Zuid? Bij mijn fractie zijn namelijk vragen binnengekomen omtrent de overlast van asielzoekers c.q. veiligelanders op het station. Te lezen valt in een artikel op RTV Drenthe op dinsdag 15 juni dat de chauffeurs het zat zijn. Drie incidenten op een dag op deze buslijn. Noodknoppen die door chauffeurs moeten worden ingedrukt naar aanleiding van heftige vechtpartijen in de bus. Vechtpartijen waarbij de politie moet worden ingezet en hier extra geld voor wordt gevraagd. Het is het zoveelste incident die dag. Het gaat vooral om het niet-dragen van mondkapjes, valt in het artikel te lezen, en het geen kaartje willen kopen. Wanneer men in Emmen overstapt op de trein, verplaatst het probleem zich naar hier, de treinen van Arriva. Op 16 juni 2021 is er in Provinciale Staten besloten om per direct extra uitbreiding in te zetten op de asielbus, nadat er eerst fors was bezuinigd op de asielbus en op boa's en toezichthouders bij de eindhalte. Natuurlijk is het Rijk verantwoordelijk voor het structureel oplos-

sen van de overlast, maar voorop moet staan de veiligheid van reizigers en chauffeurs. Zoals het artikel aangeeft, zou ook de PVV willen pleiten voor extra boa's, beveiligingsbeambtes of toezichthouders. Kan misschien hier extra geld voor worden vrijgemaakt?

De heer Scheltens (VVD): De Kadernota 2022: dat betekent de laatste Kadernota van deze raadsperiode en de laatste van dit college.

Alvorens wij dieper ingaan op deze Kadernota, toch ook namens de VVD een korte terugblik. Want dit college begon met een zeer ambitieus collegeprogramma met investeringen van ruim 100 miljoen. Als wij als VVD met de volledige oppositie niet vol aan de handrem hadden getrokken, waren we in november 2018 vol gas de vangrail ingedoken. Maar gelukkig kwam er een aangepaste Begroting zonder de volledige investeringsagenda. De jaren daarna was er telkens hoop, maar geen ruimte voor nieuwe investeringen. Sterker nog, vorig jaar hebben we een enorme bezuinigingsoperatie van ruim 12 miljoen in de Begroting moeten opnemen. Samengevat: er is veel beloofd door het college bij aanvang, maar nog weinig is ervan terechtgekomen. Je zou bijna spreken van valse beloftes.

Dan naar deze Kadernota. Het college trapt af in de bestuurlijke overweging met een toekomstbestendige gemeente in onzekere tijden. Men had toen gezegd dat door de 12 miljoen bezuinigingen van vorig jaar dit jaar geen grote ingrepen nodig zijn. Door de recente raadsbrief over het actueel financieel perspectief lijkt dat inderdaad het geval. Maar de inkt van de brief is nog niet droog, de Kadernota is nog niet behandeld door de gemeenteraad en de wethouder van financiën roept al: 'De voet kan van de rem' en komt meteen met nieuwe investeringsplannen voor de ambachtsschool – zie het artikel in het Dagblad van vorige week. Dat is voor ons toch wel wat voorbarig. Wethouder Kleine zegt in dat artikel: "We hebben de laatste jaren al veel eigen geld uitgegeven aan jeugdhulp. Dus deze 7 miljoen hoeft niet meteen aan jeugdhulp worden besteed." Is het met in ons achterhoofd de zwakke vermogenspositie en het opportunistische begroten van het college dan niet verstandig om alvast een gedeelte van het geld toe te voegen aan ons eigen vermogen? Immers, daar hebben we het geld de afgelopen jaren ook uitgehaald. De gemeente kan nog steeds amper onverwachte klappen opvangen. Voor de VVD is dit het eerste kader van de Begroting van 2022.

Het college spreekt in de Leefbare Gemeente van een aantrekkelijke en passende omgeving voor wijken en dorpen. Dat kan onder andere door het onderhoud van straten en groen in onze dorpen op niveau te houden. Fijn dat daarvoor de nodige middelen ter beschikking worden gesteld. Maar in Schoonebeek gaat het gerucht dat de gemeente voornemens is om het veelbezochte hertenparkje af te stoten. Is dat correct? Want hoe verhoudt zich dat tot bovenstaande?

Het Rensenpark is en blijft een parel in het centrum van Emmen, maar blijft dat ook zo? Want we hebben wel 5,5 miljoen opgenomen voor een investering in de kelders tot ombouw van het CBK, maar is er wel voldoende geld voor het onderhoud? Is de basis op orde en houden we deze op orde? We willen nogmaals benadrukken dat wij tegen deze investeringen waren, zijn en zullen blijven. Een veel te grote investering voor een cultureel centrum dat slechts 14.000 bezoekers op jaarbasis trekt, met daarbij een exploitatie die nog gebaseerd is op vier middagopeningen en ook nog eens een keer een investering die leidt tot 50 procent leegstand van dat nieuwe gebouw. Ter vergelijking: FC Emmen zou met een nieuw stadion elke twee weken 14.000 bezoekers ontvangen. Komt het college dan binnenkort ook met een voorstel om bij te dragen aan dit nieuwe stadion? Want mogelijk dat de bijdrage dan veel lager uitvalt.

In de Kadernota lezen we ook dat de mogelijkheden onderzocht worden om op korte termijn te komen tot een concentratie van cultuurinstellingen. Wat betekent dat? Gaat de bibliotheek dan naar het Rensenpark? Of is dat in ieder geval de wens van dit college? Graag horen wij een uitleg. En over bibliotheek: we zien dat hier een extra budget vrijgemaakt wordt van 80.000 euro, omdat de bezuinigingen niet opgevangen kunnen worden. Betekent dat dat andere partijen ook extra middelen kunnen krijgen? Er wordt nog kort iets gezegd over de openbare orde en veiligheid, waarbij verder niet wordt gesproken over de inzet van boa's. Voor de VVD mag voor 2022 wederom extra budget vrijgemaakt worden om extra boa's in te kunnen zetten. Voor ons is dat het tweede kader voor de Begroting.

Als laatste punt van het onderdeel Leefbare Gemeente is de problematiek bodemdaling. We zien dat daar 150.000 euro voor wordt gereserveerd. Maar is dat nou alleen voor de projectinrichting?

In het onderdeel Sociale Gemeente wordt ingezet op het in stand houden van het huidige Wmo-beleid en onderdeel hiervan is De Toegang. De raad is in een aantal sessies prima meegenomen in de toekomst van De Toegang. Wij hebben daarbij ook al aangegeven dat wat ons betreft De Toegang wat

meer binnen het gemeentelijk domein mag komen in plaats van de beweging naar meer op afstand. Een college van Wakker Emmen had het er ook al over: in een van die sessies hebben we ook innovatieve ideeën gehoord uit het veld van vooral kleine en lokale zorgaannemers, die op een creatieve wijze kosteneffectief goede zorg kunnen leveren. Een aanpak die ook de voorkeur van de VVD heeft. Wat ons betreft blijft het college hierover in gesprek met de gemeenteraad.

Vanuit het aandachtsveld Ondernemende Gemeente wordt ingezet op de waterstofeconomie, Dutch Techzone en recreatie en toerisme. Vooral bij dit laatste punt is het belangrijk dat ook na corona Emmen op de kaart komt of blijft staan. Tot vorig jaar hadden we hiervoor natuurlijk Stichting Marketing Regio Emmen en de site Emmenmaakhetmee.nl. We horen van het college graag wat het plan van aanpak is, nu we hier niet meer op kunnen terugvallen. En nog een vraag over de economie. Na het mislopen van Tesla wordt nog gerept over 'een grote vis' die binnengehengeld kon worden. Hoe staat het daarmee?

Dan kom ik bij het actueel financieel perspectief. Ook wij zijn dat de rijksmiddelen op een aantal punten niet in de pas lopen met de uitgaven bij gemeenten. Maar het CDA zei dat ook al: er zijn ook meer echt autonome oorzaken die hebben geleid tot een aantal verliesgevende jaren en een achteruitgang van ons eigen vermogen. En dan kom ik toch maar weer even bij een opmerking van de wethouder. Ja, wat de VVD betreft kan de voet misschien wel wat van de rem, maar blijf alstublieft nog een poosje in de eerste versnelling rijden. Want ten opzichte van de vastgestelde primitieve Begroting van november 2020 lopen we volgend jaar alweer 1,7 miljoen netto achter. En het is ook vreemd dat de tabellen met cijfers op bladzijde 14 van deze Kadernota niet corresponderen met de bedragen zoals we die vastgesteld hebben vorig jaar november. In hoofdstuk 3.5 komt een aantal bezuinigingen of taakstellingen voorbij. Wij hebben ook de taakstelling bij Aquarena en hebben daarbij dezelfde vragen als het CDA.

Dat brengt ons bij de voorstellen van de Kadernota 2022, de autonome ontwikkelingen en de voorstellen met dekking en collegebesluiten. We beginnen met de autonome ontwikkelingen. Daar zien we dat er fors meer geld vrijkomt als gevolg van het alvast meerekenen van extra middelen uit het Gemeentefonds en een fors vrijval van investeringsplannen. Daarmee lijkt je bijna over een aantal bijzondere uitgaven heen te lezen, onder andere voor het vormen van een krediet ter vervanging van de camera-systemen bij de parkeergarages, omdat we deze vijf jaar geleden hebben aangeschaft met een afschrijvingstermijn van 50 jaar in plaats van vijf.

Ook komt hier de onderhoudssituatie van onze wegen aan bod. Het niveau wordt al omschreven als 'zeer zorgelijk'. We zijn dan ook blij met deze extra investering en we zien ook graag de toezegging dat eind 2022 er een volledige schouw gaat plaatsvinden naar de toestand van het onderhoud van onze wegen op dat moment.

Dan naar de voorstellen met dekking. Deze verloopt op papier kostenneutraal. Maar we zien daar ook een vrijval van kapitaallasten voor de riolering. Die wordt meteen verrekend met een lager tarief voor de riolering. Kan het college aangeven of onze rioollasten nu al kostendekkend zijn?

Als laatste punt worden de collegebesluiten genoemd. Daarbij vragen wij ons af of het realistisch is om de invoering van het nieuwe afvalbeleid volledig te dekken uit de lagere verwerkingskosten. Kan de wethouder deze garantie geven?

Afsluitend ligt er een Kadernota met een voorzichtig positief perspectief. Daarbij kan de voet voorzichtig van de rem. Maar laten we niet meteen weer opschakelen naar de vierde of vijfde versnelling. Het nabije verleden heeft geleerd dat er veel onzekerheden zijn, ook naar de toekomst toe. Deze Kadernota laat daarbij nog te veel posten zien die geld kosten maar nog op p.m. staan. We hebben in het eerste jaar van dit college gezien hoe ambitie bijna leidde tot een rit die in de vangrail eindigde. De VVD waarschuwt het college om in zijn laatste jaar niet dezelfde fout te maken en in november een realistische Begroting neer te leggen met voldoende buffers om de tegenvallers op te kunnen vangen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Fietsen we uit het financiële dal? Na jaren van bezuinigingen en geen tot heel weinig investeringsruimte is het mooi om te lezen dat er voorzichtig wat meer lucht komt. We lijken met de extra rijksmiddelen uit het financiële dal te fietsen, zoals ook blijkt uit de brief over het actueel financieel perspectief. Maar we zijn, gelet op de vele p.m.-posten die er zijn, nog wel angstig voor de 'Muur van Emmen'. Want hoe groot de financiële impact van de coronacrisis is, valt nu nog niet helemaal goed te schetsen. Maar dat het impact heeft en heeft gehad voor veel gezinnen, is nu al wel duidelijk. Gelukkig kan en mag er steeds meer en wij zijn dan ook blij dat we elkaar hier weer fysiek mogen ontmoeten.

D66 vindt de Kadernota mooi, compact en leesbaar geschreven en met deze nieuwe opzet is het goed dat de hoofdlijnen van de diverse beleidsprogramma's al worden aangeboden. Wij willen de suggestie meegeven om overal eerst de veelgebruikte afkorting voluit te schrijven, waarna de afkorting gehanteerd kan worden. Dit om de Kadernota ook voor niet-ingewijden leesbaar te houden. Bijvoorbeeld de afkorting HTSM, High-Tech Systems & Materials, op pagina 9. Hetzelfde geldt voor het veelvuldige en in onze ogen soms onnodige gebruik van de Engelse taal.

Zoals bekend wil D66 investeren in mensen. In de toekomst, in schone energie en digitalisering, Wij missen dan ook in de bestuurlijke inzet de echte focus op klimaat en milieu. De oproep om een proactieve houding aan te nemen omtrent het realiseren van voldoende duurzame energie, hebben we vorige maand nog in een motie gedaan. Gelukkig is er wel aandacht voor een aantrekkelijke en passende woonomgeving, maar D66 mist hierin heel erg het bouwen voor starters en jongeren, zodat die ook een betaalbare start kunnen maken. Voor nieuwbouw kan al een woonverplichting gerealiseerd worden en wij hebben hiervoor een motie voorbereid die al met allen is gedeeld. Dus ik beperk me tot het verzoek in de navolgende motie:

Motie 4: 'Wonen is een grondrecht'

(ingediend door D66, mede namens 50PLUS, de SP, GroenLinks en Wakker Emmen)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Vaststellende dat

- *het raadsvoorstel 'Kadernota 2022 inclusief Berap 2021-1 en Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021' het besluit behelst om de Kadernota 2022, de Berap 2021-1 en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2021 vast te stellen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties middels begrotingswijzingen te verwerken;*

Overwegende dat

- *wethouder Otter tijdens de commissievergadering Wonen en Ruimte van 10 mei 2021 heeft aangegeven weinig te kunnen doen tegen het opkopen van huizen voor verhuur door investeerders en dat in de maak zijnde landelijke wetgeving wordt afgewacht;*
- *in de Kadernota 2022, onder programma 5 op pagina 47, onder andere te lezen valt dat het college inzet op woningbouw op bestaande of te reactiveren nieuwbouwlocaties, waarmee snel kan worden ingespeeld op de huidige woningbehoefte;*

Van mening zijnde dat

- *wonen een grondrecht is;*
- *dit college het signaal moet afgeven dat het opkopen van (nieuwbouw)huizen door investeerders, die een woning als beleggingsobject zien en daarmee de prijzen van het toch al schaarse woningaanbod opdrijven, geen plek heeft in de gemeente Emmen;*

Constaterende dat:

- *steeds meer gemeenten een woonplicht invoeren voor eigenaren van nieuwbouwwoningen;*
- *voor het invoeren hiervan niet (aanpassing van) landelijke wetgeving hoeft te worden afgewacht;*

Roept het college van B&W op om

1. *te onderzoeken of een zelfbewoningsplicht voor woningen in de gemeente Emmen kan worden ingevoerd en onder welke condities;*
2. *de resultaten van dit onderzoek na oplevering als discussiepunt te agenderen tijdens een commissievergadering Wonen & Ruimte en de daarop volgende gemeenteraadsvergadering;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Hoogeveen (D66): Wij hopen dat de bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds ook zal helpen, zodat de duurzame, sociale en leefbare gemeente die we voorstaan, ook bewaarheid kan worden. Bij cyber- en ondermijnende criminaliteit wil D66 graag meer aandacht voor de zorgcowboys. Zijn hier concrete plannen voor hoe dit aan te pakken?

Behalve een veilige en digitale bereikbaarheid is een fysieke bereikbaarheid van belang. D66 wil daarom veel meer inzetten op de spoor- en fietswegen. Wij wijzen de wethouder op de zeer slechte situatie in Emmermeer. We zien daar enorme gaten en scheuren in de weg, hetgeen levensgevaarlijk is voor fietsers die deze weg veelvuldig gebruiken. Dan hebben we het onder andere over de Valtherzandweg. D66 wil het fietsen blijven promoten. Fietsen is gezond en niet-milieubelastend en daarvoor

heb je goede fietspaden nodig die logisch met elkaar verbonden zijn, veilige oversteekplaatsen en veilige parkeerplekken. Wij kijken dan ook halsreikend uit naar de uitvoering van de fietsmotie.

Het is goed te lezen dat er nu gesproken wordt over de inrichting van de weg Emmen-Klazienaveen in plaats van over de verdubbeling. Dat mag wat ons betreft ook gaan over biodiversiteit en het bermbeheer daarbij. Immers, de klimaatverandering vraagt om meer dan het behoud en de uitbreiding van groen en waterbergingsmogelijkheden. Het vraagt ook om een doeltreffend, integraal en samenhangend beleid gericht op het behouden en bevorderen van de biodiversiteit, schone lucht en natuur. Wat ons betreft mag er ook meer geld worden uitgetrokken voor hoogwaardig groen en niet alleen op rotondes. Emmen staat helaas in Drenthe bovenaan als het gaat om de verstening. Op dit soort lijstjes moet je juist niet bovenaan willen staan.

Onder kopje van Sociale Gemeente staat: *‘Voor de mensen die tijdelijk niet kunnen uitstromen naar betaald werk, is meedoen belangrijk. Dagstructuur en zinvol bijdragen helpen bij het oplossen of voorkomen van andere problemen. De dagbesteding willen we zo dicht mogelijk bij de gebruikers organiseren. Als het nodig is, organiseren we daarbij nieuwe financieringsconstructies.’* Betekent dit dat er nu nog helemaal niets geregeld wordt voor deze groep? En heeft de wethouder weleens gedacht aan de zogeheten basisbaan, naar het voorbeeld van Groningen? Dus geen ‘zinvolle bijdrage’, maar loondienst? Wij denken dat de bibliotheek hier een nog grotere, laagdrempeligere rol kan spelen voor iedereen met een hulp- en ondersteuningsvraagstuk en willen daarom dat hier meer geld voor wordt vrijgemaakt.

Verder willen wij ook de medewerkers van FC Emmen bedanken voor hun sportieve, toeristische en maatschappelijke rol. Wij hopen dat veel jeugd hierdoor wordt gestimuleerd om ook te gaan sporten en leert wat goed noaberschap inhoudt.

Als we extra willen inzetten op recreatie en toerisme, dan is een dergelijk budget voor een partij als de Stichting Marketing Regio Emmen hierin onontbeerlijk.

D66 kan zich vinden in het deels terugdraaien van een aantal bezuinigingsvoorstellen zoals op pagina 19 is verwoord. We zijn helaas vaker tegengekomen dat er geen realistische afschrijvingstermijn werd gehanteerd of dat er vergeten wordt om een voorziening te treffen. Nu zien we weer dat de camera’s tegelijkertijd met de realisatie van de parkeergarages zijn aangeschaft en dat hier een afschrijvingstermijn op rust van 50 jaar. Volgens D66 is dit niet een gevolg, maar is er verkeerd geactiveerd. Dus hoe gaat de wethouder dit in de toekomst voorkomen?

Wij zijn blij dat er rijksmiddelen beschikbaar gesteld worden om de bodemdaling aan te pakken en zijn daarom dan ook mede-indiener van de motie over de bodemdaling.

D66 begrijpt dat er extra geld nodig is voor het wegenbeheer. Maar kan er dan ook meteen geïnventariseerd worden of alle wegen nog wel nodig zijn?

U vraagt 100.000 euro voor onderzoek naar doorfietsroutes. D66 stelt voor om de huidige gebruikers, de fietsers, te raadplegen. Wij denken dat die haarfijn de knelpunten kunnen benoemen in onze gemeente. Wellicht is een enquête goedkoper en efficiënter?

ICT-projecten en overheid hebben niet de beste naam als het gaat om efficiency en implementatietijd. Wij vinden het dan ook best gevaarlijk als we lezen over de aanbesteding van de Centric-pakketten. Als alle gemeenten hiermee zitten, zou het Rijk dit dan niet kunnen inkopen?

De RUD blijft een zorgenkindje en wij vragen ons af of je als gemeente hier ook helemaal kunt uitstappen.

Wij ondersteunen de recreatieve ontwikkeling en het daarbij benodigde geld voor Bargerveen.

Een van de doelstellingen bij inwoners en bestuurders is het vergroten van het wederzijds vertrouwen, lezen wij. Wantrouwen wij onze inwoners nu dan? De PvdA sprak hier ook al over.

Onder ‘Veiligheid’ missen we wederom de aandacht voor zorgfraude. Is het invoeren van een Bibob-procedure voor startende zorgondernemers, zoals besproken in de bijeenkomst met de politie en Openbaar Ministerie, een optie die bekeken kan worden? We gaan er verder van uit dat niet de cybercrime, maar het tegengaan van cybercrime een doorontwikkeling krijgt. Het staat er nu wat vreemd.

Op bladzijde 45 bij ‘Onderwijs en jeugd’ missen we de aandacht voor de fysieke gezondheid. Gezond eten en voldoende beweging is wat ons betreft altijd een speerpunt. En over integrale aanpak gesproken: het grootonderhoud van de openbare ruimte en de wegen is een uitgelezen kans om deze meer bewegingsvriendelijker te maken. Is de wethouder bereid om dit mee te nemen?

Wie voert binnen de gemeente de controle uit op de besteding het bedrag vanuit het Deltaplan, waar het terechtkomt en hoe scholen het uitgeven? Er wordt ingezet op een gezamenlijke aanpak vanuit het

onderwijs en gemeente. Bij wie ligt de coördinatie om te komen tot een gezamenlijk plan met onderwijs en andere noodzakelijke partners om daarop aan te sluiten? Wij lezen dat de sportverenigingen kampen met ledenverlies en omzetsdalingen, mede als gevolg van de coronacrisis. Zijn hier cijfers van bekend? Verder staat er dat de tarieven nog steeds acceptabel zijn voor de sportverenigingen. Maar waar is dat op gebaseerd?

Wat gaat de gemeente doen als de overeenkomst met CMK overgaat naar de scholen? Want we lezen nu alleen dat het de aandacht geldt.

Bij de avond over de energietransitie zijn wij goed meegenomen in alle plannen en huidige initiatieven en we zijn het zeker eens met de gestelde doelen. Maar als we in 2050 klimaatneutraal willen zijn, dient de hoeveelheid duurzame energie in de periode tot aan 2035 ruim te verviervoudigen. Dus lopen we wel in de pas?

Bij programma 9 ‘Sociaal domein’ valt op dat er weinig ruimte is voor preventie en vroegsignalering van problemen op het gebied van jeugdzorg, psychische kwetsbaarheid en dak- en thuisloosheid. Wij weten dat de wethouder er wel mee bezig is om hier op in te zetten, maar wij lezen dit niet terug.

Tot slot nog wat financiële opmerkingen. Zoals al aangegeven, is er sprake van toename van low costs van 4 miljoen. Is dat gebaseerd op de CAO-verhoging, indexering of worden er meer vacatures ingevuld? En in onze beleving is er de laatste jaren weinig beleid geweest, dus waar komt die 5 miljoen vandaan op bladzijde 12?

We zijn hier door de Kadernota, de Berap-I en het Meerjarenperspectief Grondexploitatie heen gefietst en hopen de komende jaren dan ook door te kunnen fietsen, zonder al te veel bergen of muren.

De heer Huttinga (ChristenUnie): De COVID-19-pandemie lijkt op haar retour, vooralsnog alleen in ons welvarende westen. De Nederlandse samenleving mag vanaf 26 juni weer open. Wat is dat mooi. Vaak hoor je de kreet: ‘We mogen weer!’ Dat stemt blij en dankbaar enerzijds. En wat is het goed dat de wetenschap zo ver is gevorderd dat we binnen een jaar tijd een medische oplossing voor een bedreigende pandemie is gevonden. Tel onze zegeningen.

Maar toch is dit onzes inziens, en dus anderzijds, behoorlijk betrekkelijk. Immers, er is de afgelopen anderhalf jaar veel naar boven gekomen wat in de ratrace van de voor-COVID-19-samenleving allemaal maar als vanzelfsprekend werd beschouwd of als vanzelf doorgaand, waar je met de kennis en ervaring van nu toch anders tegenaan kunt of bent gaan kijken. Zijn we niet nog nadrukkelijker op de kwetsbaarheid van het leven gewezen? En is niet nog duidelijker naar voren gekomen hoe natuur, cultuur en samenleving op elkaar ingrijpen en afhankelijk van elkaar zijn? Laatst las ik een publicatie waarin klip en klaar stond dat de natuur toch wint. Zo’n gedachte kun je als heel mooi, maar tegelijk ook als beangstigend ervaren. Ik ben beslist geen doemdenker. Dat past ook niet bij een ChristenUniemens. Maar is de pandemie niet een waarschuwing dat wanneer we zeg maar met een betrekkelijke ongestoordheid door willen leven, we ingrijpend ons leven en onze levensinstelling moeten gaan veranderen? De houding van ‘alles moet kunnen’ doorgaan verdraagt zich niet met deze planeet en alles wat daarop is. Hoe houden wij het leven leefbaar met alle organismen op onze mooie aarde?

Grote problemen en kwesties doemen dan op aan de horizon of zijn langer voelbaar. Juist omdat we in een deltalandschap met zijn vele laagten en zachte en kwetsbare bodemsoorten zijn gaan wonen sinds eeuwen, hebben we met de kennis van nu ons toekomstige leven bijzonder kwetsbaar gemaakt. Denk aan de inklinking van de bodem en veenoxidatie. Denk aan de almaar sneller stijgende zeespiegel en de vele delen ons land waar onder of net boven die spiegel wordt gewoond. De delta stroomt uiteindelijk vanzelf vol, wanneer we weliswaar de dijken verder ophogen, maar het rivierwater niet meer weg wil. Miljoenen mensen, alleen al in ons land, zullen daar de gevolgen van ondervinden.

De energietransitie zal heel fors doorgezet moeten worden en het is goed dat wij als gemeente daar stevig op inzetten. En al is het dan vooralsnog nog niet meteen heel erg naar voor onszelf wat er allemaal kan gebeuren – al kan het individueel wel een rol spelen – dan wel voor vele anderen in ons land en helemaal voor landen als Bangladesh of diverse atollen in de oceanen.

Wat de pandemie ook stevig heeft aangetoond, is dat we in zo’n periode van onzekerheid en lockdown nogal teruggeworpen worden op onszelf en onze kleine, maar toch steeds nog relatief welvarende cocon. Dat is voor een redelijk soepel functionerend gezin of persoon wellicht prima een tijd vol te houden, maar voor veel jongeren, ouderen en kwetsbaren is het in ieder geval een heel harde en vaak eenzame tijd en strijd geweest. Als Nederlandse samenleving waarin veel voor elkaar is en goed geregeld, zijn we ogenschijnlijk niet zo kwetsbaar. Maar dat verhaal gaat niet op bij knellende eenzaamheid of

een jongere die de spannende jaren van groeien naar volwassenheid ziet verdampen in een soort niks. Wat de ChristenUnie betreft zijn we er zo extra bij bepaald dat inclusiviteit hard werken is en 'met z'n allen' veel vraagt van mens en maatschappij. Wij vinden dat we de noodverbanden die zijn uitgevonden de laatste tijd, versterken moeten en verbeteren en uitbouwen, om de samenleving sterker en sociaal-er te maken en te houden, weerbaar voor moeilijkere tijden.

We gaan hopelijk een wat betere periode tegemoet. Laten we alstublieft werk maken van bewuster samenleven, bewuster omgaan met wat we gekregen hebben en zorgzaam zijn voor elkaar en voor deze aarde. Wat ons betreft zijn dit beide parallelle hoofdfunderingen waarop het gemeentelijk beleid moet staan en moet uitbouwen. Een boodschap die wij als fractie bijzonder graag meegeven richting de nieuwe bestuursperiode die er vanaf de aankomende Begroting aankomt.

Voorzitter, u merkt dat wij deze Kadernotabehandeling aangrijpen om te filosoferen over de komende tijd en de opgaven. Dat kan omdat wij er iets beter lijken of komen te staan en tegelijk een vooral financieel en nog relatief beleidsarme Kadernota hebben voorliggen, wat nu heel begrijpelijk en verstandig is. Maar juist daarom vinden we dat het nadenken en filosoferen nu moet. We moeten een belangrijk verhaal hebben te vertellen en dat als fundering gaan gebruiken. Dat heb ik u zojuist indringend proberen te vertellen en mee te geven.

Dat we er financieel weer wat beter voor komen te staan, en hopelijk ook structureel, biedt ons de gelegenheid wat denklijnen uit te zetten in het kader van meer aandacht voor zorgzaamheid voor mens, samenleving en aarde. Te beginnen bij de eerdergenoemde inclusiviteit. Daarin passen begrippen als gelijkheid, gelijkwaardigheid, zorgzaamheid, sociaal en rechtvaardig. Dan kun je bij gemeentelijk beleid ook denken aan het structureel hanteren van zaken als bijvoorbeeld toegankelijkheid en levensloopbestendigheid of duurzame woningbouw, zoals mevrouw Louwes het noemde. Grondbeginselen die onzes inziens nog niet voldoende nadrukkelijk op de beleidsagenda staan dan wel de uitvoering daarvan structureel mede wordt bepaald. Hoewel, ze zijn goed inpasbaar binnen de zes hoofdlijnen van de huidige bestuurlijke inzet, waar wij achter staan.

Zo ook de inzet tegen eenzaamheid: die zou nog meer kracht bijgezet kunnen worden door als gemeente aan te haken bij het landelijk geïnitieerde Een tegen Eenzaamheid. Daarin willen wij als overheid samen met het maatschappelijk middenveld de eenzaamheidsproblematiek onder ouderen, die zo extra dringend naar voren kwam afgelopen tijd, beter tegengaan. Inclusiviteit is nu nog te vaak opgehangen aan topics, specifieke 'Weken van...' of 'de Dag van...' of een mooi moment van... of een initiatief voor acceptatie, aanvaarding en nastreven. Het moet structureel. Om het voorgaande kracht bij te zetten dienen wij twee ideëel geladen en gerichte moties in, ter versterking van de aandacht voor eenzaamheid en om in de post-coronatijd extra bewust beleid te maken, nog steviger gefundeerd op nastrevenswaardige idealen, om zo de aarde, de mens en de samenleving te beschermen:

Motie 5: 'Eenzaamheid bij ouderen'

(ingediend door ChristenUnie)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Overwegende dat

- ***eenzaamheid een steeds groter maatschappelijk probleem wordt;***
- ***door de Emmense bevolkingssamenstelling en het langer zelfstandig wonen door ouderen, de groep eenzame Emmenaren wellicht nog meer zal stijgen;***
- ***door corona mensen zich nog vaker eenzaam voelen;***
- ***de gemeente op dit vlak een beperkte, maar wel een stimulerende rol heeft om samen met partners, zowel professionals als vrijwilligers, de eenzaamheid onder onze inwoners te verminderen;***
- ***bij diverse (welzijns)organisaties als Sedna en andere instellingen reeds aandacht is voor eenzaamheid, maar dat onvoldoende duidelijk is of de gekozen inspanningen passend en voldoende zijn;***

Van oordeel zijnde dat

- ***vroegtijdige signalering van eenzaamheidsproblemen voorkomt dat deze problemen onoplosbaar worden;***
- ***specifieke aandacht binnen de organisaties nodig is voor allen die eenzaam zijn zowel jong als oud;***

Verzoekt het college van B&W om

1. *de raad te informeren welke activiteiten er vanuit de gemeente en partners er op dit moment worden uitgevoerd om eenzaamheid tegen te gaan en te verminderen;*
 2. *naar aanleiding van dat overzicht met de maatschappelijke partners in gesprek te gaan om samen een beter beeld te krijgen van de aard van de problematiek in onze gemeente;*
 3. *samen met deze partners te bespreken welke mogelijkheden verder zouden kunnen bijdragen aan het verminderen van deze problematiek en hierover de raad in het vierde kwartaal van 2021 te informeren;*
 4. *te gaan deelnemen aan de coalitie Een tegen Eenzaamheid, waarbij we onze Emmense activiteiten zichtbaar maken op de website van Een tegen Eenzaamheid en ook de gemeentewebsite;*
- En gaat over tot de orde van de dag.'*

Motie 6: 'Post-coronabeleid'
(ingediend door ChristenUnie)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Overwegende dat

- *de coronacrisis een grote impact heeft op onze samenleving, hier en wereldwijd, en dat dit ons aanzet tot nadenken over wat echt telt in onze samenleving en hoe wij omgaan met de aarde en natuur;*
- *landelijk met behulp van en mede onder leiding van het Centraal Bureau voor de Statistiek gekeken wordt naar 'Brede Welvaart' en de 'Sustainable Development Goals';*
- *(SDG's) van de Verenigde Naties (Nederlands: duurzame ontwikkelingsdoelen) in het besef dat welvaart veel meer is dan economie en inkomen;*

Constaterende dat

- *de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen dienen als mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs, klimaat en inclusie;*
- *de SDG's in 2015 door de Verenigde Naties zijn vastgesteld en door de VNG, IPO en Unie van Waterschappen mede zijn onderschreven;*

Beseffende dat

- *steeds meer gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk expliciet werken met en aan 'Brede Welvaart' en de duurzame ontwikkelingsdoelen;*

Verzoekt het college van B&W om

1. *de principes van Brede Welvaart en de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties te gebruiken als kompas voor het herstel na corona;*
2. *deze als koers te zien bij de ontwikkeling en uitwerking van beleid post-corona;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Huttinga (ChristenUnie): Gezien alles wat we gehoord hebben vanmorgen, passen de initiatieven goed bij elkaar, om juist ook dit fundament voor het toekomstige beleid te gaan gebruiken.

Wij staan achter de meeste keuzes in de Kadernota. Wij hebben nadrukkelijk zorgen bij de vele p.m.-posten. Tegelijk willen wij u vragen toch vooral heel behoedzaam te blijven, juist omdat veel financieel positiefs allesbehalve structureel is.

Verder hebben we nog enkele vragen. Waarom is ervoor gekozen ten opzichte van andere indexeringskeuzes juist de indexering van het budget voor de bibliotheek en kunstbeweging slechts eenmalig te laten zijn en niet, zoals bij een index hoort, structureel? Ook daar stijgen lonen en kosten stelselmatig en anders boeren ze gewoon achteruit? Waarom hen anders behandelen dan bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen of De Toegang?

Met betrekking tot het Strategisch Plan Verkeersveiligheid zetten we vraagtekens bij de voorgenomen aanpassing Statenweg-Veldlaan, zoals die van het punt Statenweg-Landschapslaan. Dit omdat er diverse bezorgde opmerkingen vanuit de samenleving tot ons zijn gekomen over dit vernieuwde punt. En is een dure rotonde de ultieme oplossing op het punt Boslaan-Houtweg?

Ik laat het hierbij. We kunnen nog best wel wat vragen stellen, maar zoals ik al zei: im Großen und Ganzen – om het onze oosterburen te spreken – kunnen wij leven met de keuzes die gemaakt en voorgesteld worden. Bij de Begroting zullen we op de verdere details inzoomen.

Ten slotte bidden wij met velen om een zegen voor onze Emmense samenleving, onze medewerkers en het bestuur om zo voor elkaar tot een zegen te kunnen zijn.

De heer Moinat (SP): Zo op het oog een positieve Kadernota: het is wel even wennen na de voorgaande jaren. Maar positief werd meestal een ‘beter negatief’.

De bestuurlijke overwegingen onder 2.1 zijn prima te volgen. Goed dat er een waakzaam oog is voor de nog onzekere en onbekende effecten die de coronapandemie nog kan en ongetwijfeld ook gaat veroorzaken. Dan past het dus ook om waakzaam en behoudend om te gaan met de financiën.

‘Emmen als woonaantrekkelijke gemeente’ wordt specifiek genoemd. Hoe jammer is het dan ook dat onze motie met betrekking tot schone lucht tijdens de commissiebehandeling totaal geen steun kreeg van dit college. Een schone lucht die ook schoon blijft, is van levensbelang voor de natuur en is noodzaak voor de woonaantrekkelijkheid van de gemeente. Naast schone lucht zijn voldoende passende en beschikbare woningen een absolute voorwaarde. Behalve voor voldoende sociale huur geldt dit ook voor de koopsector. We horen nog veel te vaak dat vooral starters geen plek kunnen vinden in het vertrouwde eigen dorp. Dat mensen die terugwillen naar hun dorp, daar geen woning kunnen vinden. Zijn er dan gewoon geen initiatieven vanuit de dorpen? Of passen die niet in ons beleid?

U schrijft ook iets over EOP’s. Kunt u aangeven of die hun werk nog kunnen uitvoeren na de kortingsronde? Of lopen ze vast?

Over het algemeen kunnen we ons goed vinden in deze Kadernota.

Mevrouw Ensink (LEF!): De afgelopen jaren werden we in Nederland geconfronteerd met een aantal flinke crises: die van de stikstof, het PFAS, dan hebben we nog het woningtekort, de toeslagenaffaire – daar is zelfs het kabinet op gevallen – en we zitten eigenlijk nu nog wel in een soort van formatiecrisis. Dan hebben we de oplopende tekorten bij alle gemeenten, met name in het sociaal domein. Toen wisten we nog niets wat ons nog te wachten stond: die COVID-pandemie.

Misschien door het ontbreken van wat reistijd had ik tijd om een ander boek dan anders te lezen, het boek van Arnold Heertje, ‘Echte economie’. Dat heb ik doorgenomen en dat geeft wat perspectief. Dan heb je twee thema’s: een verhandeling over schaarste en welvaart en het thema ‘geloof in leermeesters en het leren’. We hebben kunnen zien wat schaarste met mensen kan doen. Denk aan het hamsteren van toiletpapier, maar ook het lobbyen voor voorrang bij het vaccineren. In de gemeentewereld was er ook nogal wat schaarste en we hebben de afgelopen jaren al flink wat moeten schaven met de kaasschaaf. Ik vond die centimeters waarmee die kaasschaaf sneed, wel vrij fors. Er zijn harde keuzes gemaakt, vooral in het sociale cement van onze gemeente.

Ik trap maar even af – om in EK-termen te blijven – met het weerstandsvermogen. De boodschap hierin vanuit de LEF!-fractie is niet nieuw. We hebben de Meicirculaire kunnen lezen: de resultaten zijn toch iets hoger dan we hadden gecalculeerd. Je kunt nu nadenken of het nu niet het moment is om meer hierin te storten dan voorgenomen, zodat we nog beter voldoen aan onze eigen opgestelde kaders in de Nota Weerstandsvermogen. Het zou ook prettig zijn als dat plaatsvond voor de installatie van de raad volgend jaar: dan hebben we het voor elkaar en op orde.

Er zijn nogal wat ontwikkelingen in het sociaal domein en dat is logisch. Het sociaal domein is een domein dat altijd in beweging is en dat ook altijd in beweging zal blijven. Echter, de effecten van bijvoorbeeld alleen al administratieve voorwaarden en wetten, zoals het abonnementstarief of het woonplaatsbeginsel, hebben grote financiële gevolgen. Daarin zijn we afhankelijk van het Gemeentefonds en moest het zelfs – eigenlijk is dat toch bizar – tot een arbitragezaak komen. De wijze van verdeling is nog wat koffiedik kijken. De wachtlijsten nemen toe, er is sprake van personeelstekort en de gevolgen van de coronacrisis voor bijvoorbeeld jeugdhulp, en met name op kinderen, moeten de komende periode nog blijken. Daarbij werden we deze week ook nog opgeschrikt door een artikel van Follow The Money over de jeugdbescherming in Brabant die een cliëntenstop hanteert. De maat is er vol. Waarbij onze fractie zich toch niet aan de indruk kan onttrekken dat er een paar grote partijen, ook in onze regio, zijn die angstaanjagend zich richting deze kant aan het begeven zijn. De effecten van deze twee stromen, zowel corona als de wachtlijsten, gecombineerd met de bezuinigingen in het sociale cement – dan refereer ik ook aan de analyse van het CBO die we kunnen lezen in de Kadernota – ten aanzien van het voorzieningenniveau, zien we misschien nu al. Maar dat gaat nog wel een paar jaar duren. Dus we krijgen dat de volgende periode ook weer op ons bord.

Maar ook goed nieuws: met het consumentenvertrouwen gaat het de goede kant op. De signalen vanuit het CBS en het CPB zijn erg positief. Het opgespaarde geld – ik heb het al eerder gezegd – rammelt heel veel mensen in de ‘buutse’. Toch hebben wij zorgen over de draagkracht van onze mensen in ons gebied en zorgen over leegstand in onze gemeente en over het genereren van voldoende aantrekkingskracht als woon-, recreër- en winkelgemeente. Goed dat we bezig zijn met een nieuwe Retailvisie, een Strategienota en een aanpassing van de Woonvisie. Het nadeel van ons werk als raadsleden en ook van het college is dat we meerstal hier achter de feiten aanlopen. De ontwikkelingen gaan altijd sneller dan onze besluiten en processen. Dat zie je wel met die Woonvisie: we hebben de afgelopen periode al veel besluiten dwars tegen onze Woonvisie in genomen, om maar ontwikkelingen mogelijk te maken. Risico lopen we nu natuurlijk weer met verscherpen. Maar dat blijft, dat hoort misschien ook wel bij ons vak en dat maakt het misschien ook wel leuk en dynamisch.

We wandelen even door naar het Rensenspark. In de Kadernota kunnen we lezen dat we ons richten op de instandhouding en dat de vastgestelde ambitie tot nader order wordt uitgesteld. En dan misschien wel voor onze fractie de bottleneck: *‘te komen tot een concentratie van cultuurinstellingen’*. Zolang we hier blijven uitgaan van instellingen en instituten, maken wij wat LEF! betreft een denkfout. Kunstenaars zijn gebruikers van gebouwen en niet de bouwers of de gebouwen zelf. Dan kunnen we het heel groot maken met pakhuizen in Venetië, maar als we dicht bij huis houden, dan zijn de industriegebieden in het Roergebied of Berlijn niet aangelegd voor de kunst, maar in gebruik genomen door de kunst. En daar wordt echt geld verdiend. Misschien toch tijd om ons oor te luister te leggen bij de dichtbijzijnde Academie Minerva die een kennisleercentrum Kunst & Samenleving heeft. Wij vinden nog steeds – en dat is ook geen nieuwe boodschap – dat wij een morele verplichting hebben om traffic te genereren in dat deel van Emmen en een ander publiek te trekken dan dat van Wildlands. Die opgave blijft vooralsnog, zoals dat nu in deze Kadernota staat, echt nog wel even op onze schouders liggen.

Eind 2019 werden we opgeschrikt door gevaarlijke woonsituaties rondom de bodemdaling. Een complexe problematiek, eigenlijk ook behorende bij een van de grote crises in heel Nederland van de afgelopen jaren en van de komende jaren. Die gaat de komende jaren ook nog wel heel veel geld kosten. Na terechte onrust uit het gebied en tromgeroffel in deze raad door onder andere LEF! en de SP: bij dezen onze complimenten hoe dit is opgepakt. Een bijeenkomst, een pilot, een lijvig maar pragmatisch onderzoeksrapport. Natuurlijk zijn we benieuwd hoe we alle overheden en instanties die in deze casuïstiek betrokken zijn, ook betrokken houden, kunnen gaan controleren en bij de oren erbij slepen als dat nodig is. Wij zijn mede-indieners van de motie van de PvdA. Dit lijkt ons een van de passende stappen in deze materie.

Kort nog over cybercriminaliteit. Er is een aantal dingen gezegd over veiligheid. Onze fractie maakt zich daarnaast nog grote zorgen om kwetsbaren en dan met name ouderen die meer en meer slachtoffer worden van cybercriminaliteit: een gewillige doelgroep. De werkwijze wordt steeds geraffineerder. We hopen dat naast systeembeveiliging ook dit thema samen met partners in het veld aandacht gaat krijgen.

Ter afsluiting. Het tweede thema uit het genoemde boek is volop van toepassing op ons functioneren als gemeente. Wat kunnen we leren van de afgelopen periode en hoe geven we antwoord op de diverse uitdagingen – er zijn al heel wat uitdagingen genoemd door eenieder – zeker nu er nog zoveel onduidelijkheden en onzekerheden zijn? De duimschroeven naar Den Haag heeft de VNG behoorlijk aangedraaid. We gaan indien nodig taken teruggeven of niet meer uitvoeren. Daarnaast hebben wij hier in Emmen een voorzichtige, hoopvolle doorkijk naar de toekomst. Dat is mooi. De auteur Heertjes beschrijft in zijn boek de tem ‘lernen’: daar zou ik op terugkomen. ‘Lernen’ is vanuit de joodse traditie het doorgeven van het geloof. Geloof kun je ook zien als visie en de daarbij horen levenswijze. Naar zijn mening, die van de schrijver, zijn niet alle vraagstukken met geld op te lossen. Maar door samenwerking, goede communicatie en met andere partners kan er met hetzelfde budget veel meer bereikt worden – en misschien ook wel sneller. Het woord ‘lef’ in het Jiddisch is ‘durf’. Wij wensen het college durf toe richting de Begroting.

Tot slot willen we het college en de hele ambtelijke organisatie dankzeggen voor de goede leesbaarheid en de toelichting. Met wellicht nog wel wat extra dank voor de flexibiliteit en goede samenwerking in deze toch bijzondere tijden. Omdat het moment nu even daar is, wil ik ook iedereen alvast – we gaan nog even doorvergaderen – een goed reces wensen met een voor eenieder zijn of haar eigen invulling van ontspanning.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Allereerst dankt GroenLinks voor deze goed leesbare Kadernota: helder en overzichtelijk. Het eerste wat duidelijk wordt bij het lezen van de nota, samen met de Meicirculaire, is het feit dat er nog wel wat onzekerheden bestaan over de rijksmiddelen voor bodemsanering, BUIG en nieuwe taken. Het college heeft daarom besloten nog niet tot concrete voorstellen te komen. We zien ook nog een flink aantal posten op p.m. staan.

Het college ziet wel ruimte voor bijna 1,4 miljoen aan collegebesluiten en 3,6 miljoen aan nieuw beleid. Een grote post die GroenLinks daarbij in het oog springt, is de 194.000 euro voor de wegenruil. Dan komt bij ons de vraag boven: waar twee ruilen, gaat er één huilen? Ook bij de kosten van de bestrijding van de eikenprocessierups en de versterking van de biodiversiteit, samen goed voor 125.000 euro, gaan bij ons de wenkbrauwen omhoog. Over het beruchte xentari en ook het bermenbeleid blijft bij ons nog wel wat te wensen over. Door beter te luisteren naar de milieuorganisaties en de burgerinitiatieven zou dit best wel wat minder kunnen. Een andere grote post is onze bijdrage aan ons zorgenkinder, de RUD: 'indicatief', dus met grote onzekerheid. Vooralsnog gaat men door sturen op vermindering afname uit van 160.000 euro. We blijven dit scherp in de gaten houden.

GroenLinks is verheugd met de erkenning voor het Van Gogh Huis, een uniek mondiaal plekje in onze gemeente met toegevoegde waarde voor onze regio. En Van Gogh schreef het zelf: *'Het is hier gans en al wat ik mooi vind. Het is hier vrede.'*

Wat overblijft, is een Kadernota met mooie doelen die even mooi klinken: 'een robuuste economische structuur', 'versterken van de relatie tussen de inwoner met de overheid', 'verbeteren fysieke en externe veiligheid', 'jeugdigen die met perspectief kunnen opgroeien', 'aantrekkelijk openbaar groen' en zo verder.

Onze overwegingen bij de volgende programma's. 'Inwoners en bestuur'. GroenLinks hecht grote waarde aan de betrokkenheid van onze inwoners en die zijn betrokken, als we alleen al naar Oranjestad kijken en de initiatieven die daar zijn. Wat men aangeeft, is dat het echt belangrijk is om deze partners gelijkwaardig te benaderen en natuurlijk, zoals eerder benoemd, van onderaf.

'Economie en werkgelegenheid'. Een goed vestigingsklimaat is gebaat bij goed personeel, voorzieningen en een verbinding met onderwijs. Met de Campus van het Noorden worden hier zeker grote stappen gezet, iets waar GroenLinks al heel lang voor pleit. Het lijkt nu echt van de grond te komen. Op het gebied van de duurzame economie in combinatie met de energietransitie ziet GroenLinks een mooie kans voor een groep die hier ongewild de dupe van dreigt te worden. Via het Just Transition Fund, JTF, kunnen wij hier twee vliegen in één klap slaan. Het budget bevat drie doelen: het verwezenlijken van de energietransitie, wendbare arbeidsmarkt en creëren van economisch perspectief. Via onze motie willen we het college oproepen niet alleen in te zetten op het Getacterrein, maar via dit fonds mogelijk maken van de noodzakelijke verduurzaming van woningen voor mensen die die investeringen niet kunnen doen. Door het betrekken van lokale ondernemers kan het ook als economisch perspectief dienen.

'Veiligheid'. Ook GroenLinks maakt zich grote zorgen over de georganiseerde criminaliteit en ondermijning in onze regio, zeker gezien de invloed die het heeft op onze jongeren. Het vraagt om een brede aanpak op verschillende terreinen.

'Onderwijs en jeugd'. Behalve de genoemde campus blijft er onverminderd aandacht nodig voor het vakonderwijs en de ongewilde thuiszitters. Het recht op onderwijs behoort tot de universele rechten van het kind. Ook de initiatieven van en door jongeren blijven onze steun verdienen.

'Bouwen, wonen en milieu'. Wij zijn wel benieuwd wat het Regiostedenfonds van de provincie voor Emmen zou kunnen betekenen. We zijn benieuwd naar de antwoorden van de wethouder hierover.

Op het gebied van de inkomensondersteuning is GroenLinks altijd uitermate kritisch geweest op het gevoerde participatiebeleid, dat naar onze mening te veel vanuit wantrouwen werd gevoerd. Wij kijken uit naar het nieuwe beleidskader en de uitvoeringsplannen. GroenLinks zal zich onverminderd blijven inzetten voor het basisinkomen. We zien steeds meer Nederlandse gemeenten, zoals Utrecht en Wageningen, die graag willen experimenteren. Ook in andere landen zien we dit vormkrijgen. We zouden de wethouder eigenlijk het advies willen geven om eens in Tilburg te kijken, waar een wethouder een maand lang vrijwillig in de bijstand zat en daar tot de ontdekking kwam dat zelfs een ei te duur kan zijn.

GroenLinks heeft verder vernomen, na de bezuiniging op het promoten van het kindpakket en dat dit opgepakt zou worden in de communicatie, dat er toch wel veel informatie en voorlichting verloren gaan. Hoe staat het nu met de communicatie over het kindpakket? Wordt dit opgepakt?

Openbaar vervoer is voor ons toch wel een belangrijk speerpunt. De verdubbeling Emmen-Zuid nadert de eindfase, waardoor er eindelijk meer treinen van en naar Zwolle kunnen. Maar mensen wonen zelden op het station, dus aanvullend vervoer moet ook goed zijn, zeker voor de nieuwe aanwas van alle studenten die hier naar Emmen komen. De huidige plek van centrale busstation voldoet al een hele tijd niet meer aan de voorzieningsvraag. Verplaatsing hiervan naar Emmen-Zuid zou ook economische mogelijkheden voor de huidige locatie kunnen bieden, bijvoorbeeld studentenhuysvesting. Wij dienen een motie in om het college op te roepen, hier vorm aan te geven.

Speciale aandacht vragen wij voor de bibliotheek. Een plek die tegenwoordig zoveel meer is dan alleen boeken: een plek van ontmoeting en educatie. Dat verdient een mooie plek in het centrum van een stad. Kijk naar het Forum in Groningen. Emmen heeft aan het Mondriaanplein nog wel een mooie plek die daar mogelijkheden voor biedt.

Bij het sociaal domein ontbreekt het ons toch wel aan visie. *‘Een samenhangend aanbod in de gemeente’*: hoe werkt dat in de praktijk? Verschillende adviesraden hebben helaas voorbeelden genoeg van het onvoldoende werken van de voorzieningen, waardoor mensen de weg kwijtraken in het doolhof. Er wordt nog te veel in doelgroepen gedacht, te weinig aan het individu. En: *‘een goede bereikbare gezondheidszorg voor inwoners’*? Hoe dan? Sommige dorpen liggen aardig geïsoleerd en het openbaar vervoer is er gebrekkig.

Iedereen kan meedoen naar vermogen. We meten dat graag aan percentages. Alleen is dat voor veel inwoners moeilijk uit te drukken in een vast percentage. Veel werkgevers durven ook niet met de mensen in zee te gaan, omdat een ziekte zich nu eenmaal niet goed en makkelijk laat voorspellen. Gevolg: werknemers doen in werkelijkheid niet meer mee. Simpel voorbeeld: een vrouw die ondanks al haar belemmeringen meedoet naar haar vermogen, maar voor een werkgever een kostenpost is vanwege de ziekte en wordt doorgeschoven. Dan is het wat kortzichtig om te stellen dat alleen werk een bijdrage zal leveren en de enige uitweg is om mee te doen in deze maatschappij.

Tot slot de bedrijfsvoering. De afgelopen tijd worden we met regelmatig opgeschrikt door hacks en de criminele organisaties daarachter. Hoe veilig zijn wij binnen onze gemeente eigenlijk? Hoe is het onze digitale systemen? Zijn wij wel voorbereid op al deze incidenten?

Zoals ik al begon, ligt er een Kadernota met een aantal mooie doelen. Nu de concrete voorstellen nog, waarbij het college uitdagen om vooral uit de eigen comfortzone te kruipen. Zoals mijn wijze vriendin Loesje het ook zegt: *‘Waarom binnen je comfortzone blijven, als daarbuiten veel meer te beleven valt?’*

Ik heb nog twee moties in te dienen. De eerste motie heeft betrekking op het JTF, het Just Transition Fund. Wij verzoeken het college om bij het opstellen van het transitieplan ook projecten te ontwikkelen om voor mensen met lage inkomens het mogelijk te maken verduurzamingsinvesteringen te doen aan de woning. Deze motie wordt mede ingediend door LEF!.

De tweede motie gaat over het busstation. En hierbij verzoeken wij het college het initiatief te nemen tot een onderzoek naar een gedeeltelijke verplaatsing van het huidige busstation naar Emmen-Zuid, dat onderzoek te betrekken bij het nieuwe GVVP-plan en vervoerders, gebruikers en de raad te betrekken bij dit proces.

Motie 7: ‘Just Transition Fund’

(ingediend door GroenLinks, mede namens LEF!)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Overwegende dat:

- ***Emmen een van de vier gebieden wordt waar de Just Transition Fund (JTF)-gelden zullen landen;***
- ***dit fonds specifiek gericht is op gebieden met de grootste sociaaleconomische uitdagingen als gevolg van de klimaat- en energietransitie, met daarbij 50 procent voor de energietransitie;***
- ***in de Kadernota te lezen valt dat men de focus legt op het GETEC terrein over CO2-reductie,***
- ***kansen op het gebied van het omzetten van gas naar een groene energie en omscholing en***
- ***kennisontwikkeling;***

Constaterende dat

- *in de gemeente Emmen een grote groep inwoners is, die door sociaal-economische omstandigheden onvoldoende in staat zijn om investeringen te doen die bij dragen in de energietransitie;*
- *het verduurzamen van woningen een wezenlijke bijdrage levert bij de te realiseren doelen in de energietransitie;*
- *door het betrekken van regionale ondernemers, deze projecten ook nieuw economisch perspectief bieden voor de regio;*

Verzoekt het college van B&W om

- 1. bij het opstellen van het transitieplan ook projecten te ontwikkelen die het voor mensen met lage inkomens mogelijk maken om verduurzamingsinvesteringen te doen aan hun woning;*
- 2. bij deze projecten ook de regionale arbeidsmarkt te betrekken om zodoende nieuw economisch perspectief voor de regio te bieden;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Motie 8: 'Busstation Emmen-Zuid'

(ingediend door GroenLinks)

De gemeenteraad van Emmen, ter vergadering bijeen op donderdag 24 juni 2021,

Overwegende dat:

- *de verdubbeling van het spoor bij station Emmen Zuid binnen afzienbare tijd zal worden afgerond;*
- *hierdoor een forse uitbreiding zal zijn van het treinverkeer tussen Emmen en Zwolle In een eerder stadium reeds is aangegeven dat dit consequenties heeft voor bus- en autoverkeer binnen het centrum van Emmen;*

Constaterende dat:

- *busverbindingen in de toekomst meer problemen zullen ondervinden bij de aanrijroutes binnen Emmen;*
- *busstations in de tegenwoordige tijd andere eisen stellen aan voorzieningen, zoals oplaadpunten et cetera;*
- *de huidige locatie van het centrale busstation niet voldoet aan maatstaven die nu en in de toekomst worden gesteld aan een busstation;*
- *station Emmen-Zuid beter aansluit op de veranderde voorzieningenvraag, alsmede qua infrastructuur beter geschikt is als centraal busstation;*
- *verplaatsing van het centrale busstation vanuit de huidige locatie naar Emmen-Zuid mogelijkheden biedt voor woningontwikkelingen en andere voorzieningen nabij het centrum;*

Verzoekt het college van B&W om

- 1. het initiatief nemen tot een onderzoek voor een gedeeltelijke verplaatsing van het huidige centrale busstation naar station Emmen-Zuid;*
- 2. dit onderzoek te betrekken bij het nieuwe GVVP-plan;*
- 3. de vervoerders, gebruikers en de raad te betrekken bij het gehele proces;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Grethe (50PLUS): Er is al veel gezegd over de Kadernota, die er keurig netjes uitziet en ook zeer compact. Maar wij hebben toch nog een paar dingetjes te melden.

Wij als gemeente Emmen zullen afwachten wat het nieuwe kabinet zal brengen aan informatie met betrekking tot de extra vergoeding voor onder andere jeugdzorg. Er was een bedrag toegezegd van 300 miljoen. Daar zou nog 1,3 miljard overheen komen, totaal 1,6 miljard. We gaan ervan uit dat Emmen daar een aanzienlijk deel van krijgt en zo meer ruimte krijgt om achterstanden in te halen. In dat kader vragen wij ook een prioriteitsstelling binnen de voorstellen in de Kadernota in paragraaf 4.5, bladzijde 32.

Het is goed om een ontwikkelfonds voor Emmen-centrum te starten om zo het centrum van Emmen weer aantrekkelijk te maken voor de inwoners en de bezoekers. Wij zouden daar graag actief in willen deelnemen.

Wij zijn zeer verheugd dat de gemeente Emmen zich sterk maakt voor de Nedersaksenlijn, de spoorverbinding tussen Enschede, Groningen en Emmen. Het is een voordeel voor de campus van de Universiteit van het Noorden waar wij als initiatiefnemer ook actief aan hebben gewerkt. Wat heel belang-

rijk is, is dat wij als gemeente dan ook voldoende studenten huisvesten op een voor hen aantrekkelijke wijze.

Wij ondersteunen het succesvolle vervolgtraject ‘Ontwikkeling escalatiemodel’ en het SAM-beleid van harte. Dit moet wat ons betreft zeker een vervolg krijgen, onder andere voor vroegtijdige schuldanaanpak, waardoor de bewindvoering vaak niet meer nodig is. Hierdoor zal ook het gekoppelde huiselijk geweld verminderen, waar wij als gemeente ook voor moeten blijven strijden.

Wij zijn blij met de uitbreiding van het aantal boa’s zoals aangegeven in de Begroting 2021. We worden ook steeds meer geconfronteerd met het ondermijnend crimineel gedrag. Dit moeten wij aan alle kanten bestrijden en ervoor zorgen dat Emmen de veiligste gemeente van Noord-Nederland blijft.

In 2020 is de klimaatinstallatie van het Werkplein niet gerealiseerd. Deze is opnieuw opgenomen in de Kadernota van 2022. Hoe ziet de huursituatie van het Werkplein er nu uit?

Met betrekking tot corona hebben wij de vraag hoeveel geld de overheid beschikbaar heeft gesteld aan de gemeente Emmen. Hoe is het verdeeld over de diverse onderdelen?

Wij van 50PLUS vinden dat de huur- en koopwoningen betaalbaar moeten blijven voor onze inwoners, zodat de woningen niet door investeerders worden opgekocht waardoor de prijzen worden opgedreven, wat veel in de grote steden gebeurt. Daardoor zal 50PLUS mede-indiener van deze motie zijn. U geeft in de Kadernota aan dat de huurinkomsten kantoorlocatie Raadhuisplein structureel te hoog in de boeken staan als gevolg van het verlies van externe huurders. Welke huurders gaat het hier over?

Met betrekking tot De Toegang en de evaluatie van SDT wordt in de Kadernota 2022 aangegeven dat er 200.000 euro aan incidentele kosten wordt verwacht. Welke kosten betreft het hier?

Als laatste punt noem ik paragraaf 10.10 op bladzijde 26 ‘investeringsplanning’: vrijval stelpost nieuwe investeringen. Komen deze genoemde bedragen overeen met de genoemde bedragen in de tabel n 4.2 op bladzijde 21?

De voorzitter: Dank u wel, meneer Grethe. Dat waren de bijdragen in de eerste termijn? Ja?

Dan even wat opmerkingen over de orde. Gedurende de beschouwingen in de eerste termijn zijn acht moties ingediend. We zullen er uiteraard voor zorgen dat die zo spoedig mogelijk verspreid worden.

Dan kijk ik even naar de klok. Het is nu tien voor één. Ik doe even een voorstel: we zouden even kunnen praten en eten, dat is altijd wel genoeglijk. Dat is ook een van de nadelen in coronatijd, dat je in je eentje dan een broodje zit te eten. Beneden naast de kantine staat voor iedereen een lunchpakketje klaar. Ik zou zeggen: laten we die tijd benutten om te lunchen en tegelijkertijd de schorsing te benutten voor wat nader overleg. Dat zal het college doen en dat zullen denk ik ook wat fracties nog wel doen.

Mijn voorstel zou zijn om te schorsen tot kwart voor twee. Is dat een goed voorstel? Meneer Huttinga?

De heer Huttinga (ChristenUnie): Prima voorstel, voorzitter. Maar in de uitnodiging voor deze vergadering stond dat sprake was van broodjes in het bruggebouw. Ik weet niet of dat gewijzigd is?

De voorzitter: O, dat klopt. Dat is inderdaad in het bruggebouw, anders maken we er ook zo’n speurtocht van. Er kan geen kritiek worden geleverd op de inhoud van het lunchpakket, laat staan dat er aanvullende bestellingen mogelijk zijn in dezen. Zullen wij een lunchpakketje ophalen bij het bruggebouw of doen we het in de volgorde zoals u zelf wilt en dan kwart voor twee weer verdergaan? Is dat een goed voorstel?

Dan schors ik de vergadering tot kwart voor twee.

[Schorsing]

De voorzitter: Welkom. We hebben even geluncht, we hebben even wat beraadslagingen gehad. Welkom ook aan mevrouw Horasan: mooi dat u in ons midden bent.

Wij hebben de eerste termijn gehad waar het ging om de inbreng vanuit de raadsfracties. Het college heeft daar even wat overleg over gevoerd en doet nu de beantwoording in eerste termijn. Daarna kijken we even naar een schorsing, kan ik mij zo voorstellen, waarbij we even moeten afstemmen. In verband met corona lopen we in alle hoeken en gaten van het gemeentehuis, dus dat gaat even wat meer tijd kosten dan een reguliere schorsing. We zullen straks even de tijd daarvoor afspreken.

Ik stel voor om aan de slag te gaan met de eerste termijn van de beantwoording door het college. Ik zeg maar even tegen de wethouder financiën, want hij zegt dat hij aan twintig minuten wel genoeg heeft. Nou, dat gaan wij zien. Het woord is aan wethouder Otter.

Reactie college

De heer Otter (wethouder): Ja, die de verwachting heeft dat hij aan die twintig minuten voldoende heeft, omdat ik het gevoel heb dat we als raad en college eigenlijk als het gaat over de financiën – want daar wilde ik even mee beginnen – wel op één lijn zitten. Dat we allemaal blij zijn dat blijkt dat wij een beetje door het dieptepunt heen zijn, dat we weer meer ruimte krijgen in onze Begroting. We hebben nu een Jaarrekening, een Berap-I en ook de Kadernota voor ons liggen. Ik geloof dat het de woorden van het CDA waren dat het er toch eigenlijk wel op lijkt dat we financieel wel wat in control zijn en dat we ook wel een beetje behoudend met die positie moeten omgaan. Dat is volgens mij eigenlijk wat ik bij heel veel partijen gehoord heb. Dat is ook hoe het college erin zit. Dus wat dat betreft zijn we het daar volgens mij allemaal wel over eens. Want waarom zijn we allemaal een beetje voorzichtig? Omdat we weten hoe snel die positie kan wijzigen. Dat hebben we de afgelopen jaren gemerkt. Dus ik denk dat we een gezonde uitgangspositie hebben nu, maar dat is geen garantie voor de toekomst.

Corona is heel vaak genoemd. Het is onduidelijk wat dat allemaal nog gaat betekenen. We krijgen nog een herziening van het Gemeentefonds, er moet nog een nieuw kabinet komen. Voor 2022 is er omtrent jeugdzorg een harde toezegging, maar voor de jaren daarna is dat toch een wat ingewikkelder verhaal. We kunnen die lijn niet zomaar doortrekken. Dus ja, 2022 ziet er goed uit, maar de jaren daarna geven toch wel wat onzekerheid. Dus ik denk dat wat dat betreft de behoudende lijn goed is en we ook door moeten gaan met het herstellen van ons eigen vermogen. In deze behoudende lijn gaan we ook steeds uit van die 3 miljoen storting en streven we in ieder geval ook naar positieve jaarresultaten. Met ‘streven’ bedoel ik in elk geval dat we ook proberen alle kosten en kostenstijgingen zo goed mogelijk in te schatten.

Met name dat laatste is een mooi bruggetje naar een opmerking van de ChristenUnie en de VVD. Die gaat over de indexering van de bibliotheek en de kunstbeweging. Eigenlijk hebben we alle kosten nu allemaal goed geïndexeerd. We hebben alleen de subsidies niet geïndexeerd. Die hebben voor de bibliotheek en de kunstbeweging eenmalig gewoon wel even ingeboekt. Maar op bladzijde 15 van de Kadernota hebben we ook aangegeven dat we richting de Begroting nog even moeten kijken hoe wij omgaan met de indexering van de subsidies. We hebben altijd het standpunt ingenomen dat we daarover kunnen beslissen, dus we hoeven die niet te indexeren. Tegelijkertijd neem je als het gaat om bijvoorbeeld de bibliotheek of kunstbeweging, elke keer als je het niet indexeert, eigenlijk een soort besluit dat er weer bezuinigd moet gaan worden. Dus richting de Begroting gaan we daar nog naar kijken en het is beschreven op bladzijde 15 van deze Kadernota.

Een ander punt is de RUD: daar zijn ook een paar vragen over gesteld. D66 vraagt: kunnen we er niet uitstappen? Nou, heel simpel: nee, dat kan niet. Dat is allemaal wettelijk verankerd en het is denk ik ook heel goed om gezamenlijk die RUD te hebben. Wij als gemeente hadden wel een goede omgevingsdienst omdat we daar voldoende groot voor waren. Maar er waren ook gemeenten waarbij een ambtenaar dat er op de vrijdagmiddag bij moest doen. Dat geeft dus ongelukken. Vandaar dat dit allemaal mooi wettelijk zo verankerd is. De RUD kost ook iets meer. Maar dat wil ik ook een beetje relativeren: 160.000 euro is het. Het kost ons in totaal 3 miljoen. Dus met tussen de 2 en 3 procent in indexering hebben we de eerste anderhalve ton al te pakken. Er zit deels iets in wat los is: het automatiseringssysteem moet vervangen worden. Wij betalen 25 procent van de begroting van de RUD, dus daar is een ton voor geraamd. Dat kost ook weer 25.000 euro voor ons. Dus kortom, er zijn wel wat specifieke dingen die het rechtvaardigen dat er geen 2 à 3 procent bijkomt, maar in dit geval 5 procent. Ik wijs ook nog maar eens even op het evaluatierapport: er is heel veel tegenspraak rond de RUD. Maar het zou heel goed zijn om dat in Drenthe om te draaien naar een beetje samspraak. Want het is ons bedrijf dat toeziet op een veilige leefomgeving. Daar is de RUD voor. En dat kost nu eenmaal een paar centen.

Ik pak even nog een paar losse puntjes mee. Digitale veiligheid: heel belangrijk. GroenLinks heeft er naar gevraagd. We hebben volgens mij vorige week juist een heel brede presentatie gehad van hoe wij daar helemaal voor staan. Er wordt extra energie in gestopt en we hebben daar ook in de Kadernota ook meer geld voor uitgetrokken. Maar je moet heel voorzichtig zijn, maar wij scoren daarop een vol-

doende. Dus vergeleken met zaken als die in Hof van Twente zijn wij veel verder. Dat hebben wij goed voor elkaar. Alleen, ik heb ook al eens het woord ‘wedstrijd’ genoemd. Het is een wedstrijd tussen de hackers enerzijds en de bedrijvigheid en de gemeenten anderzijds om wie de slimste is. Helaas, ook die hackers boeken vooruitgang. Dus het is een continue strijd om voor te blijven. Maar zoals gezegd hebben we daar heel goed aandacht voor en daar is ook extra geld voor uitgetrokken. Dus het zou allemaal goed moeten komen.

Het CDA over het stimuleren van dorpshuizen en wat daar allemaal gebeurt. Er is in ieder geval een regeling geweest en die is er nog: de zogenaamde Frisse Start, zodat iedereen weer wat activiteiten kan ontwikkelen – dat is niet alleen voor dorpshuizen maar voor veel meer – om allerlei nieuwe zaken na corona weer op te starten. Maar wij monitoren wel goed wat er gebeurt. Dorpshuizen weten gewoon dat als ze in de problemen komen, ze moeten aankloppen. Wij gaan ook weleens even zien als straks al die jaarrekeningen binnen zijn wat dat financieel betekent. Maar het is in ieder geval helder: heb je problemen wat dan ook, klop aan. En ik moet zeggen dat dat tot op heden heel erg meevalt. Het is met name eind vorig jaar een aantal niet-gesubsidieerde instellingen zoals kleinere dorpshuizen dat geen subsidie-inkomsten heeft van de gemeente en heel snel in de problemen kwam. Maar die hebben we toen geholpen.

Dan een paar vragen van de VVD. Voldoende geld voor onderhoud van het Renssenpark? Zoals de burgemeester dan weleens zegt: ‘jee’, dus ‘ja’ en ‘nee’. Ja, er is voldoende om het te onderhouden op dit huidige niveau, maar – daar moeten we ook heel eerlijk in zijn – het is wel aan de krappe kant. Daar moet misschien in de toekomst weleens iets bij. Maar voorlopig lukt dit zo.

De VVD vroeg ook of er een nieuw stadion komt. Nou, ik verwijs daarbij korthedshalve gewoon naar de brief die wij daarover gestuurd hebben en daarin aangegeven hebben hoe wij naar dat nieuwe stadion kijken, inclusief onze bemoeienis daarin. Maar volgens mij was de brief duidelijk genoeg dat wij niet met een voorstel op korte termijn komen om een nieuw stadion te bouwen – dat misschien ter geruststelling.

D66 had het ook nog over de inkoop van Centric. Dat is wel echt een gemeentelijk verhaal. Ik weet ook – al heb ik dat ook meer uit de krant – dat overheid en automatisering altijd heel moeilijke zaken zijn. Maar goed, volgens mij zijn wij daarbij voldoende in control om mee te dealen. Dan heb je natuurlijk ook dat hele verhaal over rechtmatigheid en inkoop: daar wordt ook echt wel aan gewerkt om dat op een goede manier allemaal voor elkaar te krijgen.

D66 had ook nog iets over pagina 12, over de stijging in loonkosten enzovoort. Ik denk dat het goed is om in ieder geval dan ook even naar pagina 11 te kijken. Want het is een analyse van een aantal jaren. Dus als je dan naar die analyse kijkt en je ziet dan 4 miljoen loonstijging staan, dan is dat niet van één jaar, dat is dus een reeks van jaren. Ja, en dan is het heel simpel: als wij 60 miljoen aan lonen hebben, dan elke procent loonsverhoging is al zes ton. Als je dus gemiddeld 2 procent hebt, dan zit je al op 1,2 miljoen. En dat over vier jaar, dan zit je inderdaad op 5 miljoen. Dus dat is gewoon allemaal indexering. Maar we hebben gemeend op die pagina’s 11 en 12 even in heel grote lijnen te schetsen wat er gebeurd is. Dus er zitten allerlei plussen en minnen in.

Dan kom ik eigenlijk volgens mij mijn laatste blok en dat is het blok wonen. Ik zou haast zeggen: er zijn twee moties ingediend rond wonen. In heel veel bijdragen zijn er opmerkingen gemaakt over wonen. Dat is eigenlijk wel nieuw dat wonen zo breed de aandacht krijgt bij een Kadernotabespreking. Dus je kunt inderdaad zeggen dat er schijnbaar wat aan de hand is. En ja, dat is er natuurlijk ook. Een heel klein beetje terugkijkend: wij komen natuurlijk vijf, zes, zeven jaar geleden uit een soort krimpgedachte. We hebben hier zelfs nog iets over deprogrammeren aangenomen. Ik zie de heer Wittendorp lachen. Ik moet er ook bijna om lachen, want zo snel is die tijd veranderd. Dus die hele woningmarkt is op gegeven moment op stoom gekomen. Ik noem het zelf weleens de tsunami in de woningmarkt-ontwikkelingen die vanuit de Randstad hier uitgerold is en als een soort golf over ons heen gekomen is. Die golf heeft ons nu helemaal bereikt en dat betekent inderdaad geen kavels meer. Corporaties hebben ook de huurwoningen niet leegstaan. Er is best heel veel vraag en daar moeten wij wel op anticiperen. Dat vraagt inderdaad om nieuwe uitgangspunten en nieuwe kaders. Daar zijn we in de Woonvisie mee bezig. We hebben maandagavond hier met elkaar daar al eens wat discussie over gehad qua richting.

Ik zie ook beide moties, zowel motie 1 als motie 4, eigenlijk als ondersteuning in het bedenken en benoemen van een aantal van die nieuwe kaders. Ik denk dat het er toch inderdaad op neer gaat komen dat we wat strakker moeten sturen op de doelen. Starters zijn genoemd, studenten zijn genoemd, maar

we hebben ook andere nieuwe fenomenen in maatschappelijke ontwikkelingen als tiny houses en andere samenwerkingsvormen waar de knarrenhof er een van is. Dus ik denk dat wij in het creëren van meer ruimte ook wat strakker op dit soort doelen moeten gaan sturen. Misschien betekent dat ook wel dat wij als gemeente weleens even wat uit die reactieve rol moeten en veel meer naar de initiatiefnemende rol toe moeten. Dat betekent soms ook iets meer je nek uitsteken. Maar bijvoorbeeld de aanvraag van het Volkshuisvestingsfonds voor het achterste deel van het belastingkantoor en ook van het Esdal College noem ik daarbij. Ik bedoel met ‘de nek uitsteken’ niet dat we echt grote financiële risico’s moeten aangaan, maar dat we nog veel meer de initiërende, aanjagende rol wat op gaan pakken. Want ik geloof dat het ook een vraag van de VVD was: grote plannen met het Esdal College? Ja, het is ons pand. Ja, wij hebben een mooie visie. Ja, misschien kunnen we met het Volkshuisvestingsfonds er nog iets mooiers van maken. Maar uiteindelijk is het aan marktpartijen om er wat mee te gaan doen. Ik zie ons als gemeente niet dit soort plannen ontwikkelen. Want daar zijn volgens mij niet geschikt voor.

Mevrouw Ensink (LEF!): Ja, bij die eerste motie ben ik toch even benieuwd. Want u geeft inderdaad een ruime blik over die beide moties heen. In die eerste motie wordt gevraagd aan u om op korte termijn met een plan te komen om een versnelling aan te brengen. We hebben de afgelopen periode ook vanuit het hele college gehoord dat er qua capaciteit in het gemeentehuis niet per se in alle domeinen een optie is. Dus mijn eerste vraag: is dat haalbaar? Daarbij is natuurlijk altijd ook wel aan te geven hoe enthousiast wij ook zijn en hoe overspannen de markt ook is, we nog steeds in Drenthe te maken hebben met krimp. In het licht daarvan: hoe kijkt u naar de verzoekenpunten in de motie? Daar was ik wel even benieuwd naar.

De heer Otter (wethouder): Nou, over capaciteit: dat plan gaat er wel komen. Maar het gaat op de uitvoering van het plan vastzitten. Want dat plan kunnen we snel genoeg bedenken, dus dat hebben we ook wel na de zomer, denk ik. Maar nogmaals, in de uitvoering heb je met menskracht te maken. Daar zullen we ook naar moeten kijken of we daarin kunnen voorzien of we dat moeten inkopen. In principe komt uit dit soort plannen vaak voldoende dekking, zodat het niet leidt tot uitzetting van lasten. Dan dekt het zichzelf wel. Maar ik realiseer me dat ik dat punt ook nog had overgeslagen: dat was nog een opmerking van de PvdA over personeel. Wat we wel zien – dan kom ik toch even op die voet op de rem – dat we heel erg met die voet op de rem hebben gestaan, ook naar de organisatie toe. Die voet is er wel vanaf, want er moeten ook echt wel wat mensen naar binnen komen. Er duikt ook een ander fenomeen op: om de juiste mensen binnen te krijgen, want die zijn er niet. Dat gaan we allemaal nog handen en voeten geven. Dus dat plan komt er wel, maar in de uitvoering van het plan zit eigenlijk het knelpunt

De heer Scheltens (VVD): Inderdaad, een van de verzoekenpunten in die motie is locaties die geschikt zijn, versneld op te pakken en gereed te maken voor kaveluitgiften. Dat is redelijk concreet. Ook de VVD heeft de afgelopen maanden vaker gevraagd hoe het met die bouwkavels zit, vooral als we kijken naar dorpen als Nieuw-Amsterdam en Klazienaveen, want daar is helemaal niets te koop. U haalde zelf het deprogrammeren aan. Volgens mij heette het zelfs ‘Snoeien doet bloeien’. We hebben flink gesnoeid en, inderdaad, er wordt nu gebloeid. Dus ik neem aan dat toen met ‘Snoeien doet bloeien’ ook geanticipeerd is op wat zou komen. U zegt dat we na de zomer dat plan al zouden kunnen hebben. Maar hoe concreet is het in tijd? Wanneer is de eerste kaveluitgifte in Nieuw-Amsterdam? Of wanneer is de eerste kaveluitgifte in Klazienaveen?

De heer Otter (wethouder): Laat ik zeggen dat wij met de plannen en hoe wij denken dat dat moet, wij dat voor de begrotingsbehandeling hier allemaal wel hebben liggen. Dus dat zijn overzienbare termijnen. Maar u koppelt daar wat anders aan: wanneer zijn die kavels beschikbaar? Dat is helaas een wat stroperiger traject. Want daar moeten bestemmingsplannen voor gemaakt worden, daar moeten onderzoek voor gepleegd worden. Wij zijn in Klazienaveen daarmee bezig. Ja, dan ben je zo een jaar, anderhalf jaar verder. Dus zo heb ik het ook een beetje gezien: we moeten proberen die versnelling aan te brengen. Maar misschien ook nog even de winstwaarschuwing die ik moet afgeven: dat is niet volgend jaar allemaal beschikbaar. Dat zijn wel wat lastigere trajecten. Maar goed, hoe eerder we daarmee beginnen, hoe eerder het ook beschikbaar is.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik wilde graag nog even inhaken op het antwoord dat de wethouder gaf aan de PvdA-fractie over die personele situatie en dat best de rem wat was losgelaten moet worden. Er is een naar iets aan de gang. De meeste gemeenten werken volgens mij met HR21 als het gaat om inschalen. Maar er is een onderlinge ‘schalenconcurrentie’ aan het ontstaan met overbieden. Het is een ongezonde situatie. Ik zou u willen vragen om daar in een groter verband ook aandacht voor te vragen. Wellicht via de burgemeester in de VNG, maar u zit zelf volgens mij ook in een commissie. Dat we toch kijken of die ongezonde concurrentiestrijd op personeelsniveau er een beetje uit kan. Want waarom zouden we elkaar hierop beconcurreren? Je moet wel beginnen bij een kleinere gemeente natuurlijk om het vak te leren. Maar elkaar zo uit de markt duwen is heel slecht.

De heer Otter (wethouder): Ja, begrijpelijke opmerking. Dus de suggestie nemen we ook mee. Maar helaas moet ik erbij zeggen dat het niet alleen om de strijd tussen gemeenten gaat. We hebben heel goede ambtenaren die gewoon benaderd worden door een adviesbureau en die krijgen daar gewoon 30 tot 40 procent meer loon en verhuren zichzelf dan soms weer aan gemeenten. Maar goed, aan de andere kant moet ik zeggen dat er ook heel goed mensen weer binnenkomen. Ik zie bij de RUD toch ook wel mensen die er tijdelijk hebben gewerkt of nog werken en die toch wel opteren voor een vast dienstverband. Maar goed, het klopt: er is sprake van een prijsopdrijvend effect.

De heer Wittendorp (CDA): De wethouder had het net over de RUD, dat daar de kostenstijgingen in ieder geval binnen de perken blijven. Onze vraag is in hoeverre de invoering van de Omgevingswet daarin is meegenomen. Want wij verwachten dat die toch wel wat extra kosten kan gaan opleveren.

De heer Otter (wethouder): Met de extra kosten van de Omgevingswet hebben wij in de Begroting van 2022 nog geen rekening gehouden. Er is een onderzoek geweest van SeinstravandeLaar dat aangeeft dat het zomaar eens 10 procent duurder kan worden. Dat is een stelling. De stelling die ik ertegenover zet, is dat wij vroegtijdig als RUD en gemeenten onze processen allemaal heel goed moeten stroomlijnen en misschien ook rekening houden met hoe je omgevingsplannen enzovoort allemaal opstelt, zodat we ook proberen al die kostenstijgingen zo goed mogelijk te voorkomen. En hoe dat allemaal precies uitwerkt, weten we nog niet. Dat staat in ieder geval in de Begroting 2022 bij de RUD op p.m.

De heer Wanders (wethouder): Als ik naar de bijdrage in de eerste termijn van de raad luister, vallen er in mijn portefeuille eigenlijk twee grote lijnen op. Als het gaat over de kansen die we willen bieden aan de regio in de vorm van de campusontwikkeling en eigenlijk ook veel aandacht van de raad voor de mensen voor wie het niet allemaal vanzelfsprekend is om die kansen te kunnen benutten en die wat aan de zijkant staan. Ik wil ook langs die twee lijnen even ingaan op die bijdragen.

Gisteravond was een aantal van u aanwezig bij – ik vat maar even de woorden van de heer Eggen samen – een presentatie van wel een van de mooiste projecten van de laatste tijd. Daarbij gaat het over de campusontwikkeling, over de Universiteit van het Noorden: de ruimtelijke ontwikkeling en de kansen die zij biedt voor jonge mensen in onze regio om hier nog mooier en, nog beter, een opleiding te kunnen vinden die aansluit bij hun ambities. Maar ook voor de innovatieve kracht van ons bedrijfsleven. Als je al die ontwikkelingen bij elkaar optelt, komen wij tot het Masterplan Campus Emmen met die elementen. Dat gaat dan over het versterken van de sociaal-economische structuur van de regio en het ook vergroten van de Brede Welvaart: het verder brengen van en het optellen in de regio. Het gaat om fundamenteel onderzoek hier tot en met het daadwerkelijk in de schappen vinden van het product. Het mooie is dat dat in de volle kracht en in de omvang van de regio van denkers en doeners gebeurt als het gaat over het MBO, het HBO en de samenwerking met het WO hier.

Daarbij hoort ook het element Emmen Studiestad. Daar hebt u in de Begroting middelen voor vrijgemaakt en die geven ons nu ook de kans om mee te doen en ook daadwerkelijk aan te sluiten bij een aantal van deze ontwikkelingen. Zo zijn we bezig met deze partners te kijken wat dat dan is, studeren in Emmen. Waar wonen ze? Daar komt ook mijn collega van wonen natuurlijk bij aan de orde. Maar ook: hoe leven ze samen? Waar werken ze? Hebben ze een bijbaan? Zijn ze ontvankelijk? Worden ze ontvangen bij het sporten et cetera? Maar ook: hoe gaan we nou iemand laten landen in Emmen? Ik hoop dat we daar na de zomer misschien nog wel wat meer over kunnen vertellen wat we daarvoor bedenken in het groeiemodel. Maar het moet wel echt zijn beslag krijgen in studeren in Emmen.

Er komen ook allerlei ruimtelijke ontwikkelingen bij. Je kunt naar het gebied kijken waar de scholen nu zijn gevestigd: het Esdal, het Hondsrug en het Drenthe College en NHL Stenden. Dan heb je ook nog de inhoudelijke lijn van het ziekenhuis tot aan het Geteterrein: dat is zo'n beetje de as waar het allemaal om draait. Ook vanuit de ruimtelijke ontwikkelingen hebben we daar als gemeente een rol bij. Dus het hele college is erbij betrokken, maar het is echt wel iets wat de kans voor de regio moet gaan vergroten. Blij om daaraan mee te mogen werken. Het begint bij een initiatief van vijf overheden of vijf publiek gefinancierde instellingen – dat is misschien wel bijzonder hier: drie kennisinstellingen, de provincie en de gemeente. Tegelijk, daar waar het elders weleens anders is begonnen, is dat misschien ook wel een beetje Drents. Maar zo gauw je ook de loper hebt uitgerold en mensen het zien, dan staan ze te popelen om mee te doen. Dus het bedrijfsleven zal snel aanhaken. Daar zal collega Rink denk ik ook nog wellicht op terugkomen als het gaat over investeringen et cetera.

Dan is natuurlijk ook nog de groep voor wie we het ook willen doen: dat zijn de mensen die wat minder snel meegaan in het voortgaan van de Brede Welvaart in onze regio. Ook daarvoor is er veel aandacht bij u geweest. Ik begin maar even bij de regelingen die we zelf kennen voor mensen of kinderen die zelf de gevolgen ondervinden van armoede. Ik weet of we daarbij de plank misslaan. Dat denk ik niet. Want tegelijkertijd zien we vanuit SAM echt mooie ontwikkelingen ontstaan. Maar corona is wel een jaar geweest waarin over de volle linie minder gebruik is gemaakt van de regelingen. Dat zie je in de ledenterugloop bij sportverenigingen. Je ziet het ook bij het Jeugdsportfonds dat er minder gebruik van is gemaakt. Dat betekent ook dat jonge leden niet naar die sportverenigingen gaan. Overigens sterkt het ons andersom ook wel weer in de gedachte dat die regelingen dus daadwerkelijk hun werking hebben op het moment dat we weer bij het normale zijn. Want dat betekent dat mensen wel weer gebruik willen maken van die regelingen om het normale weer te kunnen gaan doen. Dus je kunt het ook anders beschouwen: we doen ook de goede dingen op het moment dat het normaal is met elkaar en daar willen we dus ook graag mee doorgaan.

Dat betekent dat ze ook moeten weten dat het kindpakket er is en welke regelingen er zijn. Via digitale kanalen wordt daar ook volop over gecommuniceerd. In onze nieuwe Doe Mee-webshop zijn ze ook toegankelijk. Ik denk ook eenvoudiger toegankelijk. Maar ook onze partners in het Armoedepact en in de regelingen wijzen veel mensen erop waar ze iets kunnen aanvragen et cetera.

Huiswerkbegeleiding is even een specifieke vraag vanuit de Partij van de Arbeid. Ook daarin zal ik meteen zeggen dat het met corona niet het meest eenvoudige jaar is geweest om huiswerkbegeleiding aan te bieden. De meeste kinderen zaten thuis, al dan niet wisselend het hele jaar door. Dat maakte het ook lastig om uit te rollen en het onder de aandacht te brengen. We hebben het wel weer nadrukkelijk meegegeven voor het nieuwe subsidiejaar zodat wij verwachten dat het ook in het VO wordt uitgerold. We gaan monitoren hoe dat gaat landen zometeen als er een beroep op wordt gedaan. Maar in het kader van kansengelijkheid blijven wij nog steeds voorstander van het feit dat als je ondersteuning nodig hebt om je diploma te halen, dit wel iets is wat past bij kansengelijkheid. Want het kan niet zo zijn dat als je thuis wel de middelen hebt om begeleiding in te kopen, je wel dat diploma kunt halen met dezelfde vaardigheden als iemand die die niet heeft.

Dat brengt ons ook even bij de pauzeknop die u vraagt als het gaat over het aflossen van schulden. Dat zou passen in de lijn bijvoorbeeld als het gaat over de toeslagenaffaire, waarin een aantal gemeenten inmiddels al een voorschot heeft genomen bij het overnemen van schulden in afwachting van wat de rijksoverheid gaat doen. Wij hebben ook gekeken naar die pauzeknop, maar dat vraagt nog wel even wat extra onderzoek omdat je ook onbedoelde effecten wilt uitsluiten. Het zou ook wat zijn dat als iemand een maand niet afbetaalt, hij daardoor een BKR-registratie krijgt en dan volgende maand geen telefoonabonnement meer kan afsluiten. Allemaal van dat soort effecten hebben wij ook nog met regelgeving die elkaar weer tegen kunnen werken, dus we moeten uitzoeken hoe we dat zouden kunnen doen. Of dat iemand door het missen van een aflossing na 36 maanden geen kwijtschelding krijgt op zijn leenbijstand. Dat willen we volgens mij niet nastreven. Want het gaat hier inderdaad over vertrouwen en dat mensen wel willen en niet over het wantrouwen dat mevrouw Van der Woude aanhaalde als het gaat over de Participatiewet. Dat is ook de tegenstrijdigheid als het gaat over onze eigen schuldhulpdienstverlening versus de Participatiewet waarin op sommige onderdelen misschien wantrouwen er wel is ingeslopen als het gaat over misbruik et cetera. Ik hoop dat die nieuwe wet wat meer ondersteuning biedt voor 'doen wat nodig is'.

Ik ben blij met de steun voor de vroegsignalering en andere stappen die we vooruitlopend op wetswijzigingen hebben kunnen doen hier. Ook daarvan is het belang onderkend om dat mede voort te zetten.

Dat is ook vertrouwen opbouwen bij je inwoners en wij merken dat daar echt een aantal goede stappen in wordt gezet. Onze nieuwe beleidsregel hopen wij in het college binnenkort vast te stellen over schuldhelpverlening. U wordt erover geïnformeerd. Dit biedt ook die ruimte om te doen wat nodig is. Dan het laatste blokje gaat over mensen en het meedoen naar vermogen. Ja, het liefst via betaald werken. Want het helpt. Dat heb ik hier vaker gezegd, maar het worden gemist 's ochtends, het aanspraak hebben, het worden aangesproken op verantwoordelijkheden. Maar ook op je thuissituatie, hoe het thuis is en hoe het met de kinderen is, helpt gewoon in het dagelijks welbevinden van gezinnen en van de inwoner als mens zelf.

We hebben gemerkt in de coronatijd, als ik even kijk naar de EMCO-groep. In het begin gingen de mensen naar huis en na twee, drie weken kwamen er verzoeken of ze mochten terugkeren, of ze alstublieft weer op het werk mochten komen. We zagen dat ook bij de arbeidsmatige dagbesteding die daar al plaatsvond: ook daar kwamen mensen terug, juist omdat het zo waardevol is om elkaar te ontmoeten en die beweging te maken. Dat willen we nastreven. Dat staat ook in de Begroting voor dit jaar al opgenomen en wij willen ook die volgende stap nemen, dat ontwikkelen van die arbeidsmatige dagbesteding.

Want dat is ook meedoen naar vermogen: als betaald werken dan even niet erin zit, wat heb je dan nodig om mee te kunnen doen? Ook dat willen we graag nastreven. Een basisbaan is een vorm. De gemeente Groningen heeft er ook weleens voor gelaten. Die heeft forse bezuinigingen doorgevoerd om de basisbaan door te voeren. Of het houdbaar is op termijn in de financiering, is best spannend. Ook wij kijken met elkaar in het kader van de CAO aan de Slag en de nieuwe Participatiewet welke kansen er zijn. Menso heeft inmiddels een banenplan, we hebben Netwerk Emmen ontwikkeld, we zijn bezig met detacheren, we zijn bezig met Mansupport. Aan de ene kant om werkgevers het vertrouwen te geven om de stap te nemen en iemand aan te nemen. We hebben weleens de no-riskpolis, maar we willen echt gaan praten over de 'go-riskpolis'. Dus werkgevers willen we overtuigen. Maar wil je ook mensen het vertrouwen geven van simpel switchen als het dan even niet lukt, moet je ze niet meteen weer een aantal weken laten wachten op een uitkering of allemaal van dat soort trajecten. Daar zijn we nu allerlei mogelijkheden bij aan het verkennen. We hopen dat die CAO ons daar ook in mee gaat helpen.

Het laatste waar ik even een opmerking over wil maken, gaat over 'nieuw beschut'. Ik deel de zorgen van de Partij van de Arbeid als het gaat over de jongeren die van de praktijkschool en VSO Triantha komen. De praktijkschool iets minder dan vroeger, maar zeker bij de VSO Triantha stromen jongeren snel door naar nieuw beschut. Wij weten dat wij een taakstelling hebben, die realiseren we ook. Wij hebben een wachtlijst. We zijn echt aan het kijken wat daarin mogelijk is. We zien wel dat de financiële herverdeling in het land inmiddels op T-2 is op basis van realisatie. Dat is anders dan dat het was en we hopen dat daar al extra plekken mee komen, maar we zijn er nog niet.

De heer Kleine (wethouder): Vragen in twee blokjes, jeugd en cultuur, en twee losse vragen over GGZ en de motie 'Eenzaamheid' van de ChristenUnie.

Maar even met jeugd beginnend. De vraag is door Wakker Emmen gesteld of wij concreet data beschikbaar hebben over de achterstanden die er zijn binnen het onderwijs. De concrete data hebben wij niet. Ik heb wel regelmatig contacten met de schoolbesturen om daar de gesprekken over te hebben. Dat is ook het bruggetje naar het NPO, het Nationaal Plan Onderwijs. Daar hebben we de afgelopen periode regelmatig gesprekken over gehad met de schoolbesturen, ook om te kijken wat zij gaan doen met de gelden die zij van het Rijk krijgen, om daar op aan te sluiten als gemeente. In die gesprekken blijkt ook wel dat er achterstanden zijn. Maar hoe die precies zijn en hoe ver die precies zijn, is best wel ingewikkeld om helemaal goed scherp te krijgen.

De vraag van D66 als het gaat om die NPO-gelden was wie dat nou coördineert. Wie is daarvoor verantwoordelijk? Dat zijn eigenlijk twee stromingen die dat zijn. Dat is één stroming die rechtstreeks naar de scholen gaat, grofweg 700 euro per leerling wat zij beschikbaar krijgen. Daarvoor zijn zij verantwoordelijk. Ik moet eerlijk dat ik niet precies weet of het ministerie daar nog heel strak op gaat controleren, dat weet ik niet. Als gemeente krijgen wij ook een financiële stroom. Daar zijn wij verantwoordelijk voor als gemeente. Daar zijn we ook over in gesprek met de scholen om te kijken hoe we dat het meest effectief kunnen inzetten.

Daar zit ook een link met de motie van het CDA. Die gesprekken hebben we de afgelopen periode gehad. Wij moeten daar ook keuzes in maken als gemeente. Als het gaat over de sociaal ondersteunende

activiteiten richting onze jongeren, had ik net ook bij de rondvraag al even verteld dat ik gisteravond nog een afsluitend gesprek heb gehad met een heel aantal jongeren in het kader van Jong Emmen. Dan merk je ook dat die jongeren ook wel weer op zoek zijn naar activiteiten, naar gewoon sociaal bindende activiteiten. Dus wat dat betreft sta ik positief tegenover de motie van het CDA om op die manier te kijken hoe we daar invulling aan kunnen geven. Maar het zijn wel twee gescheiden stromingen die we hebben. Dus we moeten elk vanuit onze eigen verantwoordelijkheid kijken hoe we daar vorm en inhoud aan geven.

Parallel daaraan loopt natuurlijk de hele discussie landelijk over de arbitrage en het geld dat daarvoor beschikbaar komt. Het staat ook in de Kadernota dat we dat eigenlijk alleen nog maar weten voor 2022. Wij moeten als gemeenten in VNG-verband samen met het kabinet voor 1 januari een hervormingsagenda opgesteld hebben. Daar zal ook een financiële vertaling plaatsvinden. Wat dat precies voor ons als gemeente betekent, daar durf ik eigenlijk nu geen uitspraken over te doen. Zeker ook niet omdat wij ook in het kader van Perspectief op Jeugd zelf ook al een aantal acties ingezet hebben dat zich ook al vertaald heeft in effecten die wij op dit moment zien binnen de begroting van jeugd. Dus dat even alles bij elkaar over het blokje 'jeugd'.

De heer Wittendorp (CDA): Wij hadden nog gevraagd naar de taakstelling jeugd.

De heer Kleine (wethouder): Ja, die moet in die hele beschouwing worden meegenomen hoe je daarmee omgaat. Want ik weet nog niet precies wat het Rijk gaat doen. Ze zeggen dat zij in die hervormingsagenda ook maatregelen die zij in de wet gaan veranderen of die zij vragen van de gemeenten, financieel gaan vertalen. Dat betekent dat je ook moet gaan vertalen naar je Begroting. Overigens is het denk ik wel goed om daarbij te vermelden dat wij de afgelopen jaren de switch hebben gemaakt naar het realistisch begroten van de daadwerkelijke kosten die wij verwachten op basis van jeugdhulp. Ik denk dat je dat ook in die lijn moet in relatie tot eventueel wel of niet extra taakstellingen.

De heer Eggen (D66): Ik wilde graag de wethouder toch nog wel even wat meegeven. Wij hebben het steeds over achterstanden die kinderen opgelopen hebben: dat is terecht, dat is heel begrijpelijk. Ik werk zelf als decaan in het HBO, zoals u weet. Ik zie ook studenten die hier profijt van hebben gehad. Ik zie ook basisscholen die keihard bezig geweest zijn – via de familie ken ik dat – waar sommige kinderen juist baat bij hebben gehad. Dus laten we niet al te pessimistisch zijn. Ik begrijp dat er achterstanden zijn. Prachtig dat de scholen 700 euro per leerling krijgen. Maar laten we ook niet onderschatten wat heel veel scholen gedaan hebben en dat ook sommige leerlingen hier baat bij gehad hebben – hoe raar het ook klinkt.

De heer Kleine (wethouder): Dank voor de aanvulling, meneer Eggen. U weet ook dat in het Perspectief op Jeugd-beleidskader wij vooral kijken naar de dingen die goed gaan. Dus het is een heel mooie aanvulling die u geeft. Ik heb even sec gereageerd op de vragen die er zijn. Maar het is een heel terechte aanvulling die u doet.

Dan ga ik naar de vraag van de PVV over de GGZ. Zijn wij als college bekend met de wachttijden? Ja, wij zijn bekend met wachttijden. Dat is wel per aanbieder echt verschillend. Dat is bij de een wat groter dan bij de ander. Wat gaan we daaraan doen? Nou, we zijn continu in gesprek met de aanbieders, maar niet alleen met de aanbieders, ook met onze eigen Toegang en Sedna om te kijken hoe wij de instroom op een heel andere manier kunnen organiseren. Zeker ook vanuit mijn rol als coördinerend wethouder voor jeugd over heel Drenthe en ook Zuid-Drenthe zit ik regelmatig met die bestuurders van die aanbieders aan tafel om te kijken wat we daaraan kunnen doen. Dat zit hem wat mij betreft niet automatisch altijd in extra geld, maar ook in hoe je nou de transformatie daadwerkelijk vorm kunt geven qua instroom en dat soort zaken.

Dan het blokje cultuur met een aantal vragen over het Rensenpark, over de trek ernaartoe, over de concentratie van cultuurinstellingen. Ik ben het eigenlijk helemaal eens met de fractie van LEF! dat het niet moet gaan over instellingen alleen, maar dat het juist moet gaan over kunstenaars. Ik denk dat dat straks ook een uitdaging moet zijn om, als wij straks die stappen gezet hebben, te kijken hoe we dat gaan doen. Binnenkort openen wij bijvoorbeeld al – ik ben even de exacte naam kwijt – een specifieke ruimte naast het CBK waar tijdelijk kunstenaars zich kunnen vestigen om daar een aantal maanden een

aantal zaken te gaan doen. Dat zijn denk ik initiatieven die moeten helpen om juist de kunstenaars deze kant op te krijgen. Dus dat is zeker een perspectief dat we willen doen.

En een vraag van D66 over het CBK. Over die constatering: leuk dat het er staat, is daar aandacht voor en wat betekent dat dan?, is de vraag. Nou, heel concreet betekent dat dat we samen met zowel de culturele instellingen als met de scholen moeten kijken hoe we dat beleidsmatig gaan borgen. Feit is gewoon dat waarschijnlijk zowel beleidsvrijheid als ook het geld straks naar de onderwijsinstellingen gaat. Dan gaan we er niet meer over als gemeente. Maar we hebben natuurlijk wel een aantal gelieerde kunst- en cultuurinstellingen dat wel daarin een rol zou kunnen spelen. Dus dat is wel iets wat we beleidsmatig aan elkaar moeten verbinden. Daar hebben we nog wel even de tijd voor, want het is niet al volgend jaar dat het verandert. Maar onze inzet is wel om daar gezamenlijk in op te trekken.

Dan tot slot de motie van de ChristenUnie over eenzaamheid. Ik worstel wel een beetje met die motie. Niet over de inhoud van de motie, want ik sta volledig achter de aandacht voor dat soort onderwerpen. Alleen, ik heb ook even ambtelijk ruggespraak gehad en ik kan niet zo heel goed inschatten op dit moment of wij waar kunnen maken wat in deze motie staat als het gaat over capaciteit en dat soort zaken. Ook gelinkt aan de ontwikkelingen die wij nu hebben met de herijking van de Strategienota en het actualiseren van 'Samen verder in het sociaal domein'. Dus op dit moment twijfel ik een beetje of wij deze motie waar kunnen maken. Ik zou eigenlijk het verzoek willen doen aan de ChristenUnie om deze motie aan te houden en mij even de tijd te gunnen de komende periode, om zo snel mogelijk in het najaar daar dan op terug te komen.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik zal hier in tweede termijn nog wel even op reageren, dat lijkt mij wel goed.

De heer Van der Weide (wethouder): Er zijn heel wat vragen gesteld die betrekking hebben op mijn portefeuille. Ik ga meer even bij langs per onderwerp.

Dan begin ik even met het wegenonderhoud. Want als ik kijk naar het aantal opmerkingen en vragen dat is gemaakt over dat onderwerp in de volle breedte, heeft dat wel de meeste aandacht gehad. Ik denk dat het goed is om nog even de geschiedenis van dat dossier erbij te pakken. We hebben in 2014 met elkaar geconstateerd dat er eigenlijk 24 miljoen nodig zou zijn om achterstallig onderhoud weg te werken en daarmee het gewenste ambitieniveau te behalen. Dat hebben we toen niet in één keer beschikbaar gesteld, maar daarvan hebben we gezegd om dat jaarlijks 3 miljoen voor acht jaar lang te doen. Dat hebben we vijf jaar kunnen doen, maar gezien de financiële situatie van de afgelopen jaren hebben we dat niet meer kunnen doen. De inspectie die onlangs is geweest, geeft wel een heel zorgelijk beeld: daar bent u ook over geïnformeerd per brief vorige maand. Als we dan kijken wat het gewenste ambitieniveau is, 80 procent moet voldoende scoren, dan zien we dat inspectie uitwijst dat het maar 66 procent is. We hebben als college geconstateerd dat niets doen geen optie is, want dan krijg je te maken met kapitaalvernietiging, het risico om af te boeken in verband met het toezicht vanuit de provincie, maar ook vanuit de accountant en dan heb ik het nog niet eens over maatregelen in het kader van snelheid verlagen en aansprakelijkheid – oftewel een ongewenste situatie. Dus wat wij hebben voorgesteld in deze Kadernota, is om het inhaalprogramma zoals het in 2014 is bedacht, te gaan afronden. Dat geeft ons ook de tijd om het komende jaar na te denken wat nu het gewenste ambitieniveau is voor de komende jaren.

Dus concreet op de vraag van mevrouw Van der Ham: hoe gaat het college de raad erbij betrekken? Het opstellen van een beleidskader is denk ik een heel mooi en goed moment om met elkaar die discussie te voeren en daarover het besluit te nemen wat het gewenste ambitieniveau is voor de komende jaren. Dat kunnen we dan ook financieel gaan vertalen en een plek geven in de Begroting. Dat sluit denk ik ook wel aan op de opmerking van de heer Scheltens hoe je monitort welke effecten een bepaalde investering heeft. Wij doen tweejaarlijks een schouw om te kijken hoe het onderhoud van de wegen zich ontwikkelt. Dan is denk ik over twee jaar weer het moment om te kijken hoe we ervoor staan.

De heer Scheltens (VVD): Ja, ik heb daar nog wel even een vraag over. Want het gaat om onderhoud en als ik mijn huis laat onderhouden, dan kan ik daar over het algemeen niet mijn hypotheek voor verhogen. Maar we doen dat in onze Begroting telkenmale wel. We doen hier 9 miljoen aan uitgaven, maar we zetten het dan maar even gemakshalve in een kapitaallast neer van 360.000 euro. Als ik het

snel bereken, zou je dan ongeveer uitkomen op een afschrijvingstermijn van tussen 25 en 30 jaar. Ik ben bang dat onze onderhoudsinterval lager is dan die 30 jaar. Dus we gaan ons hier volgens mij weer redelijk snel tegenkomen, zodat we over een jaar of tien deze zelfde wegen weer moeten aanpakken, terwijl we de kapitaallasten nog niet kwijt zijn van dit onderhoud. Waarom doen we dit onderhoud in kapitaallasten? Waarom doen we dat niet gewoon in uitgaven? Want het is onderhoud, het is geen nieuwe aanleg.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, het structureel budget dat in de Begroting zit, is opgebouwd uit twee componenten. Dat is exploitatiegeld, maar daar zit ook een investeringskrediet in. Dat kan en dat mag ook, want dat doen we eigenlijk al heel wat jaren op deze manier. We hebben ook gekeken naar als je dit programma wilt gaan uitvoeren, je dat natuurlijk ook vanuit de exploitatie kunt gaan doen. Nou ja, dan is de keerzijde dat je wel 9 miljoen moet vinden in je exploitatie. Dan kom je ook bij de volgende vraag terecht: mag dit inhaalprogramma geactiveerd worden? Kan dat door middel van een kapitaallast? Ja, dat kan. Ja, dat mag. Dus in die zin snap ik uw opmerking. Maar aan de andere kant ben ik ook nog wel wat opgelucht dat het op deze manier kan. Want als we weten dat dit de opgave is en die moet vanuit de exploitatie worden betaald, dan hebben we denk ik nog een heel andere discussie hier.

De heer Scheltens (VVD): Vandaar ons betoog over behoedzaamheid en vooral nog niet de voet zo snel van de rem halen en in de hoogste versnelling door.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, maar ik denk dat dit ook wel een interessante discussie is om te betrekken bij wat in de toekomst het gewenste budget is om het gewenste ambitieniveau te behalen en hoe dan de opbouw van dat budget eruitziet. Dus het lijkt me goed om die vraag daar ook bij te betrekken.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Bij die 9 miljoen hebben wij de vraag gesteld of de wethouder bereid is te kijken of te laten inventariseren of elke weg nog bestaansrecht heeft. Want ons wegennet kan veranderen, dus wij hebben ook gevraagd of er wegen terug kunnen worden gegeven aan de natuur. Of wordt dan ook bekeken of elke weg of fietspad nog nodig is?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, dat is eigenlijk wel een soort natuurlijke blik die je op moet hebben in de organisatie. Want op het moment dat je merkt dat een voetpad of fietspad – bij een auto-weg zal dat iets minder snel het geval zijn – zijn functie verliest, moet je gaan afvragen of je dat dan niet moet gaan opruimen. Want dan ben je ook van de onderhoudsverplichting af. Dus in die zin is dat wel een vraag die bij voetpaden nog weleens een keer voorkomt. Maar als ik kijk naar ons wegennet, zie ik niet zo één-twee-drie niet een optie waarvan ik denk dat als we die weg nou eens gaan afsluiten en opruimen, dat ons dat meteen helpt.

Een aantal van u heeft iets gezegd over bodemdaling. Nou, we hebben het afgelopen jaar als drie overheden hard gewerkt met ook een heel betrokken klankbordgroep en dito inwoners om onderzoek te doen waar bodemdaling nu door wordt veroorzaakt en wat die betekent voor de toekomst. Als ik even kort daarop antwoord, dan zien we dat dat een combinatie is van oorzaken. En dan niet meteen een oorzaak waarmee je het probleem kunt oplossen, dus dat zal absoluut ook een thema blijven voor de komende jaren.

Als ik dan even reageer op de motie, dan sluit die denk ik wel heel mooi aan binnen de samenwerking zoals die er is met de provincie en het waterschap. Dus daarmee kijk ik ook positief tegen de motie aan zoals die hier ligt.

In het verlengde daarvan de vraag van de VVD, die zich afvraagt of die 150.000 euro nodig is voor de komende jaren. Daarop is mijn antwoord 'ja'. Want als ik kijk naar het afgelopen anderhalf jaar dat we bezig zijn geweest met dit dossier – of het nu gaat om vergunningverlening, toezicht, handhaving, constructies of procesbegeleiding – dan is de inschatting op basis van onze ervaringen in het afgelopen jaar dat dit het bedrag zal zijn voor de komende jaren om dit onderwerp ook serieus te kunnen oppakken.

De heer Scheltens (VVD): Ja, het ging niet zozeer over de hoogte van dat bedrag, maar juist alleen even over de projectinrichting. Maar dat is volgens mij nu uw verklaring, hè? Als je dit serieus wilt oppakken, dan hebben we dit bedrag nodig om de projectinrichting gewoon goed te hebben?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja. Want we hebben het afgelopen jaar daar ook een extern bureau bij gehad. Dat heeft gezegd dat we dit eerst afronden en dan een nieuwe fase ingaan. Dat betekent ook dat we dat zoveel mogelijk in huis willen gaan doen met onze eigen mensen. Als ik bijvoorbeeld kijk naar Vergunning, Toezicht & Handhaving, dan is dat niet even een klus die je er zomaar even bij gaat doen. Dus dat betekent dat daar ook extra uren voor beschikbaar moeten komen.

Dan ga ik even naar sport. Een aantal van u heeft een vraag gesteld over de taakstelling Aquarena. Het bijzondere is eigenlijk dat het nieuwe Aquarena nog geen volledig normaal jaar heeft gehad. Want in september 2019 hebben we de opening gehad. Maart-april 2020 kwam corona, ook dit jaar staat volledig in het teken van corona. Dat betekent iets voor de openingstijden, inkomsten et cetera voor het zwembad. Dus het is heel lastig om na te gaan hoe de exploitatie, zoals die ooit bedacht was inclusief de taakstelling, nu in werkelijkheid uitpakt. Van de energiekosten weten we dat het zwembad wel draaiende blijft. Dat is in die zin ook heel weinig dicht geweest. Dus van die inschatting kunnen we wel een redelijk goed beeld geven. Maar met name voor de extra inkomsten die geraamd waren voor de totale exploitatie van Aquarena, moeten we echt wel een keer een goed en, laat ik zeggen, coronavrij jaar voor hebben om te kijken of die taakstelling ook behaald kan worden. De taakstelling is ook opgeschreven in de Kadernota als aandachtspunt dat we daar nog wel wat te doen hebben.

Als ik dan toch even bij sport blijft, dan heeft een aantal van u ook aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen bij sportverenigingen. Toch wel de uitdaging die er ligt om leden te behouden of om ze terug te krijgen. Ik heb op een vraag van LEF! bij de Jaarrekening ook aangegeven dat we daar oog voor hebben als gemeente, dat we daarover ook in gesprek zijn met verenigingen om te kijken wat zij nodig hebben om weer te kunnen opstarten. Daar hebben we ook het besluit voor genomen om 300.000 euro beschikbaar te stellen om activiteiten weer te kunnen opstarten. Dus dat is een steuntje in de rug. Daarnaast is er onder onze buursportcoaches een aantal verenigingsondersteuners om beschikbaar te geven en voor aanbod te zorgen voor een sportvereniging daar waar zij hulp nodig heeft. Dus dat heeft zeker onze aandacht.

D66 vroeg ook nog even hoe het zit met de tarieven. Want waarom zijn die acceptabel? Dat is ook onze conclusie en dat doen we op basis van onze benchmark. Ik wil daarbij nog wel even wijzen op de taakstelling die wij vorig jaar hebben vastgesteld bij de Begroting. Daarvan hebben we de verenigingen de keuze gegeven om of het op te vangen in hun tarief of we het gesprek aangaan over aanvullende verantwoordelijkheden en taken. Ja, dan zie je wel dat verreweg de meeste verenigingen toch aangeven om voor die tariefsverhoging te gaan. Dat betekent ook iets in de mate waarin de verenigingen het tarief kunnen opvangen.

Dan wil ik even verdergaan met de Boermarkeweg, want het CDA stelde daar een vraag over. Wij hebben u in december vorig jaar een brief gestuurd waarin wij hebben aangegeven dat we voor een wat gefaseerde aanpak. Voor de 1,7 miljoen die beschikbaar was, hebben we een drietal projecten geformuleerd om in ieder geval de doorstroming en de bereikbaarheid te optimaliseren. Dat betekent het vergroten van de capaciteit van het kruispunt Boermarkeweg met de Van Schaikweg, het afsluiten van de Angelsloërdijk en het afsluiten van de aansluiting-Muzeval. Dat zijn drie concrete projecten die passen binnen de doelstellingen en het eindplaatje van de Boermarkeweg. We hebben ook met elkaar geconstateerd dat 20 miljoen een hoop geld is, dat niet voorhanden is. We hebben nog eens onderzoek gedaan naar hoe de weg zich nu verhoudt in relatie tot de capaciteit. Daarvan zien we dat het plafond nog net niet bereikt is. Dus het is soms wel druk, maar we zien dat dat plafond nog niet bereikt is. Daarbij is het wel cruciaal hoe de toekomstige ontwikkelingen op en rond de Boermarkeweg gaan uitpakken. Want we hebben daar een zorgcampus, we hebben natuurlijk Treant, we hebben het onderwijs. Als dat allemaal in volle omvang zich gaat ontwikkelen, dan moeten we ook zorgen dat de Boermarkeweg wordt aangepakt en ingericht om al die ontwikkelingen te kunnen ontsluiten. Dat is ook het gelijk op laten gaan van ontwikkelingen die er zijn en ook anticiperen en kunnen anticiperen financieel op de Boermarkeweg. Dus dat is in ieder geval de context en de achtergrond waarom die niet bij nieuw beleid staat.

De heer Wittendorp (CDA): Toch nog even een vraagje over die Boermarkeweg. Zijn de problemen dan met die drie ingrepen ook grotendeels of in ieder geval voor een deel opgelost?

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, het helpt. Het helpt in de doorstroming en in de bereikbaarheid. Maar als je de vraag stelt of dit het gewenste eindbeeld is, dan is het antwoord 'nee'. Want daar is het schetsontwerp en de verdubbeling van de Boermarkeweg voor bedoeld. Dus voor de tussenperiode – als ik het zo mag noemen – helpt het zeker.

Dan ga ik even weer terug naar de VVD, want die stelt een vraag over afval en ook over de dekking om het plan rondom diftar te kunnen uitvoeren. Dat is een realistische inschatting, want dat betekent dat er een lagere last is in verband met de verbrandingsbelasting en verwerkingskosten. We hebben goed gekeken naar andere gemeenten die zo'n eerste diftarjaar ingaan, wat dat dan betekent aan besparing op restafval. Daar hangt een berekening onder en dat is in ieder geval een realistische berekening. U hebt ook nog een vraag gesteld over het GRP en kostendekkendheid. Dat is nagenoeg kostendekkend. Ik heb nog even snel nagekeken: voor de Jaarrekening 2020 zaten we op 96 procent en dat fluctueert eigenlijk ieder jaar wel een beetje, omdat niet altijd de investeringen gelijklopen met de inkomsten. Dus daar zit niet veel rek meer in.

De heer Scheltens (VVD): Nou ja, 'er zit niet veel rek meer in'? U gaat er nu van uit om vrijval terug te geven en daarmee de verlaging te bereiken van de kosten. Dus als u op 96 procent zit, dan zou je er ook voor kunnen kiezen om die vrijval gewoon in de algemene middelen te laten en er geen verlaging voor te hebben. Dan ga je van 96 naar 98 of 99 procent. Dus vanwaar die keuze?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, dat heeft er ook mee te maken hoe we dit GRP hebben bevestigd. Daar zit een bepaalde lijn om 'te komen tot'. Daar zit ook een jaarlijkse 2-procentsverhoging in. Het lastige aan die berekening dat de uitgaven niet altijd parallel lopen met het boekjaar. Dat geeft weleens een wat vertroebeld beeld.

De voorzitter: Er is goedkeurend gemompel. Dus ga rustig door, wethouder.

De heer Van der Weide (wethouder): Dan noteer ik dat, voorzitter.

U hebt ook nog een vraag gesteld over het krediet voor de camera's. Dat geldt zowel voor camera's in de parkeergarage, maar ook de gebiedsgerichte in de openbare ruimte. We hebben dat in de Begroting eigenlijk niet goed verankerd. Op ad-hocbasis moeten we dan de vervanging doen. Dus vandaar dat we geconstateerd hebben dat het wenselijk zou zijn om daarvoor een krediet te vormen en het daarmee ook goed te regelen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Wij hadden ook de vraag gesteld ten aanzien van die camera's. Zoiets wordt in onze beleving tegelijkertijd aangeschaft met die parkeergarages, die geactiveerd worden in 25 jaar. Die camera's gingen daar dus een beetje abusievelijk in mee, omdat die termijn veel te lang is voor camera's. Onze vraag was daarbij hoe je dit nou voorkomt in de toekomst. U geeft zelf al aan dat u het niet goed hebt geborgd in de Begroting. Ik weet niet of ik dan bij deze wethouder moet zijn of toch bij een ander, maar we hebben het over camera's als voorbeeld.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, voor de parkeergarages maak ik me er niet zo druk om. Want ik denk niet dat we de komende jaren nog een parkeergarage gaan bouwen. Maar het betekent wel, als je terugkijkt op die besluitvorming, je daar qua raming van de onderhoudslast en het verwerken in de Begroting en daarmee ook reservering richting de toekomst toe, scherper op moet zijn zodat je dat begrotingstechnisch kunt verbeteren. Dus als we even terugkijken op het besluit hoe we dat destijds hebben gedaan, dan hadden we dat op een iets andere manier kunnen doen. Dat is ook weer een leerpunt voor ons.

Gezien de tijd denk ik dat ik maar even ga naar de motie van GroenLinks over de verplaatsing van het busstation. Ja, dat is een discussie die één keer in de zoveel tijd weer terugkomt. Ik heb in de tussentijd nog even gekeken wat we daar ooit eigenlijk al allemaal aan onderzoek voor hebben gedaan. Bij de vaststelling van het GVVP is daar uitvoerig onderzoek naar gedaan. De conclusie van destijds was: onverstandig, niet doen. Daar is een aantal argumenten voor. Dat is dat de kosten niet opwegen tegen

de baten, dat de verwachting is dat dat niet zal leiden tot een groei in het aantal reizigers. Het heeft er ook nog eens mee te maken dat vijftien van de negentien buslijnen die nu actief zijn, afhankelijk zijn van een goede centrumlocatie en die niet gebaat zijn bij een locatie buiten het centrum. Want dat zou nadelig zijn voor de reisure en –beleving, maar het zou ook nadelig zijn voor de exploitatie. Dus zowel financieel als ook vanuit het oogpunt van dienstverlening is het advies om dat niet te doen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Woude, waarbij ik zeg dat u de wethouder niet hoeft te overtuigen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Nou, dit is eigenlijk een aanvulling. Want het onderzoek was bij het GVVP en dat bestaat volgens mij al een tijdje. We zien als resultaat dat er inmiddels al heel veel veranderd op vervoersgebied. Onze signalen zijn juist dat nu bij de bustijden de vervoersmaatschappijen heel veel moeite hebben om de planningen rond te krijgen vanwege de drukte in het centrum. Want dat komt vanuit het platform met Arriva en Qbuzz elke keer naar voren. Dus wat dat betreft zijn de tijden wel veranderd. De bussen zijn veranderd en tijden zijn veranderd.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, dat waag ik te betwijfelen. Want als ik kijk wat het knelpunt is voor het openbaar vervoer, dan is dat de Boermarkeweg. Dat is al bekend, want die is al heel wat jaren bekend. Dus daar hebt u gelijk in. Rond Emmen-Zuid is wel wat gaande, maar dat heeft niet heel grote gevolgen voor de dienstregeling van de bussen. Plus als je het busstation uit het centrum haalt, zie ik ook een aantal nadelen als je het hebt over het functioneren van het centrum economisch gezien. Het verplaatsen naar Emmen-Zuid zowel qua dienstregeling als financieel qua exploitatie kent nadelen. Ik begrijp dat dat niet helemaal voldoet aan het plaatje van mevrouw Van der Woude. Maar dat is wel hoe het inhoudelijk in elkaar steekt.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik heb dan toch nog wel even een dringende vraag nog. U hebt onze bijdrage gehoord aan het eind als het gaat om het strategische veiligheidplan voor verkeer. Daar zijn toch wel wat zorgelijke zaken. U weet er zelf ook wel wat van, dat de ingrepen die gepleegd worden, toch ook vraagtekens oproepen. Onze oproep is eigenlijk: wilt u daar ook heel kritisch in het beleid mee omgaan, om de veiligheidszaken die u ter hand neemt, ook zelf logisch-kritisch te beoordelen? Want het lijkt er bijvoorbeeld op dat bij de Landschapslaan die ingreep niet datgene oplevert wat gewenst is. Althans, ik hoor uit die omgeving aardig wat klachten.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, dat is goed. Maar het is soms ook net wie je spreekt. Want als ik kijk naar wat de reacties zijn die ook bij ons binnen zijn gekomen vanuit het onderwijs en ook de winkeliers van Angelslo, dan hoor ik daar juist heel positieve geluiden over. De fietsoversteek daar verdient nog wel wat extra aandacht om de fietser daar nog wat beter uit te lichten. Dus in dat kritiekpunt kan ik nog enigszins meegaan en we gaan ook nog wel kijken hoe we dat wat kunnen verbeteren. Aan de ene kant is het goed om het gezonde verstand te gebruiken, aan de andere kant is verkeer ook iets waar iedereen verstand van heeft. Maar uiteindelijk zijn er ook mensen die ervoor doorgeleerd hebben en ik probeer ook naar hen wel te luisteren en dan ergens in het midden uit te komen. Dus voor mij is het ook zaak om daar de balans wat in te vinden.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Dank u wel. En de andere plek die ik noemde, is inderdaad de weg naar Emmerhout met een rotonde die in dat bos wel een vreemde kwestie is. Ik zou daar toch wel kritisch mee omgaan.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, misschien is het goed om daar dan nog wel even een toelichting op te geven. Want bij nieuw beleid hebben de vier kruispunten die in principe het hoogste risico hebben, waar de meeste ongevallen gebeuren en waarbij vanuit de analyse naar voren komt dat daar eigenlijk wel iets moet gebeuren in het kader van verkeersveiligheid. Dan kijk je naar de landelijke richtlijnen wat dan de meest gewenste oplossing is. Daar komt dan de rotonde naar voren. U vroeg naar de Houtlaan-Boslaan: daar is in principe voldoende ruimte zonder dat je Emmerdennen in hoeft te gaan. Dus dat biedt dan wel weer wat perspectief. Maar volgens mij moeten we dan denk ik eerst maar eens de discussie met elkaar voeren of we het geld ervoor over hebben in de toekomst. Daar hoort dan ook de oplossing bij.

De heer Oldenbeuving (CDA): Ik zal me maar niet met de inhoud van het debat bemoeien. Maar als ik even terugluister naar het afgelopen halfuur en ook even naar een paar raadsvergaderingen geleden, dan is het misschien een idee – dat hoort niet bij deze wethouder thuis hoor, dus maakt u zich geen zorgen – om de Nota Activabeleid in dit huis een keer in dit huis te gaan herijken. Want volgens mij lopen we keer op keer tegen dingen aan die discussie oproepen. Dan is het goed om hier met elkaar de kaders nog even opnieuw vast te stellen. Ik zou bijna zeggen: nog voor een nieuwe collegeperiode.

De voorzitter: Oké, een goede suggestie. U gaat zelf over uw agenda.

De heer Rink (wethouder): Het gaat in ieder geval bij mij over de Nederlands taal waarnaar verwezen werd, dat er veel Engelse taal in de Kadernota stond, om vervolgens te constateren dat er zowel Duitse als joodse terminologie voorbijkomt in de bijdragen van verschillende fracties. Maar internationaal is het in ieder geval wel.

Maar goed, even alle gekheid op een stokje. Economie: daar hebben we verschillende dingen over gehoord, onder andere over de vestigingsklimaten die we hier hebben. Dat is tweeledig. Aan de ene kant moet je natuurlijk zorgen dat de achterdeur dichtblijft, dus daar zetten we op in. De bedrijven die er zitten, zitten er al. Daarvan kun je in ieder geval kijken hoe je ze kunt faciliteren om of te groeien, of in ieder geval hier te blijven.

Anderzijds zijn wij, zoals u weet, ooit in gesprek geweest met Tesla. Toen zijn we net tweede geworden. Henk Angenent is ook minder bekend dan Erik Hulzebosch, dus daar houden we ons maar aan vast. Hulzebosch is tweede geworden en dat maakt dat wij in ieder geval her en der nog steeds wel in de belangstelling staan van de verschillende partijen. Zoals gezegd kunnen wij alleen maar zeggen dat wij over contacten geen mededelingen doen, alleen als er contracten zijn. En COVID werkt nou eenmaal niet mee in het ondertekenen van bepaalde contracten. Maar goed, zodra er nieuws is, zal ik bij u terugkomen.

Om die vestigingsvoorwaarden goed op orde te hebben, willen wij door blijven zetten op voldoende en duurzame energie. Dus we blijven ook bezig met het GZI Next-verhaal en de waterstofeconomie. Daarvoor hebben wij ook gelden toegewezen gekregen uit het JTF. Gedeputeerde Brink heeft voor het JTF in het nationale de goede lobby gedaan, ook namens GZI Next, ook namens Emmen. In ieder geval is het Getecpark de aanleiding om gelden te laten landen, omdat het het grootste industriecluster van Noord-Nederland en dat heeft het verzoek gekregen om van het Groningse gas af te gaan. Dat betekent dat je dus een energietransitie moet hebben en dat je dus aanspraak moet maken op gelden die vanuit Brussel zijn voorgesteld. Het JTF, Just Transition Fund, is zo'n fonds dat zich daarop richt. Dat richt zich daarbij op drie doelen: 1) het verwezenlijken van de energietransitie; 2) een wendbare arbeidsmarkt en 3) het creëren van een nieuw economisch perspectief voor de regio. Dat gaat natuurlijk gepaard met de aanwezigheid van goed geschoold personeel en is en blijft ook een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Die transities kunnen naar digitaal zijn, die kunnen naar groene energie zijn, die kunnen naar chemie zijn. Die kennen een groot human-capitalcomponent. Collega Wanders verwees er al naar met de regiocampus. We hebben ook een innovatiecentrum in het verschiep liggen waar juist dat human capital de aandacht krijgt door hybride leeromgevingen, zowel studenten die met het bedrijfsleven in contact komen als ook het bedrijfsleven met studenten. Maar ook de huidige werknemers kunnen op die locaties kijken welke technieken er zijn. Want ook in de huidige werknemers in deze regio kan, mag en moet gewoon geïnvesteerd worden. Dus ook daarvoor zijn dat innovatiecentrum en de regiocampus van belang.

Hoe vermarkten we dan onszelf? Regiomarketing kwam al even voorbij bij de verschillende partijen. Daarover zullen wij in het najaar met een plan van aanpak komen. Want we hadden bij de begrotingsvergadering toegezegd dat we met een zachte landing zouden beginnen, om vervolgens door te pakken. Dus wij komen nog dit jaar, na de zomer in ieder geval – voor de zomer gaat dat net niet meer lukken – met een plan van aanpak als het gaat om regiomarketing.

Er zijn ook wat vragen gesteld over het Regiostedenfonds. Dat is in drie dingen uitgekristalliseerd. We hebben daar gisteren ook een persbericht over uitgestuurd. Maar dat gaat over de fietsbereikbaarheid van het centrum, dat gaat over het groen in het centrum om de klimaatadaptatie te bewerkstellingen en dat gaat over het terugdringen van de leegstand. Dat zijn de drie dingen waar wij als gemeente Emmen

een aanvraag hebben gedaan bij de provincie voor dat Regiostedenfonds. Dat voor wat betreft economie.

Dan stap ik over naar het onderwerp Wmo. Een aantal partijen heeft het gehad over het abonnements-tarief. Ja, we zien daar toch wel echt een significante toename. En dat leidt ertoe dat er een aantal maatwerkvoorzieningen omhoog gaat en dat de budgetten dus onder spanning staan. Het CDA verwees al naar de 125.000 euro voor de woningaanpassingen. Wij voorzien dat dat voorlopig voldoende is. Maar stel dat er een groot ongeluk gebeurd en we hebben tien inwoners die mindervalide raken, dan kan het zo in één keer door zo'n incident anders zijn. Dus ook dat is altijd koffiedik kijken. We hebben in ieder geval voor nu de budgetten met elkaar afgesteld. Dat is in ieder geval wel weer duidelijk hoe we met elkaar omgaan. Mocht dat significant veranderen, dan komen we ook weer bij u terug op de lijn.

Dan De Toegang. We hebben een aantal gesprekken gehad met elkaar over het rapport. We zien ook dat het echt wel zowel bij ons als bij De Toegang heeft geleid tot extra aandacht in verschillende lagen voor de problematiek die er was. We zien ook echt dat er een betere samenwerking plaatsvindt op dat moment.

Verder zijn er ook nog wat andere ontwikkelingen in het sociaal domein. D66 vroeg naar zorgcowboys in combinatie met de Bibob. We hebben onlangs ook een sociaal-domeinavond gehad, waarbij we uitleg hebben gegeven over de Bibob-constructie. Bibob wordt over het algemeen toegepast op het moment dat een gemeente een vergunning verleent. Als het gaat om zorg verlenen, is dat niet altijd vergunningafhankelijk en kunnen wij dus Bibob niet inzetten. Neemt niet weg dat wij natuurlijk met onze toezicht en handhaving scherp erbovenop zitten, signaleringen serieus nemen en ook daarin met het kernfraudeteam goed met elkaar concluderen of iets terecht is of dat er meerdere zaken lopen. Tegelijkertijd verwees de Partij van de Arbeid al naar de PGB-vaardigheidstoets, waarbij we in ieder geval de cliënt ook het vertrouwen geven dat ze PGB-vaardig zijn. Want uiteindelijk is de cliënt verantwoordelijk voor het PGB-budget dat aan een zorgleverancier betaald wordt.

Dan de andere ontwikkeling die vanochtend de deur is uitgegaan en die u wellicht niet gezien hebt. Maar wij hebben een nieuwe hulpmiddelenleverancier. Per 1 augustus is Medipoint onze nieuwe hulpmiddelenleverancier. De brieven zullen richting de cliënten gaan en we zijn nu extra aan het inzetten op de warme overdracht, zodat de cliënt er uiteindelijk geen last van heeft en de continuïteit van de dienstverlening in ieder geval is gewaarborgd.

Dan kom ik ook gelijk tot de vraag over PxQ versus lumpsum. PxQ betekent dat je zelf meer regie moet voeren. Dat betekent dus ook dat je er meer bovenop moet zitten. En dat betekent dan ook dat wij in het aanbestedingstraject rekening hebben gehouden met een extra fte. En wat gaat die fte dan doen? Die fte gaat met name kijken naar de facturen, naar de bestanden up-to-date houden, ook kijken naar de innames en de verstrekkingen, het realiseren van creditnota's, het controleren van betalingen en onvoorziene uren zitten daar natuurlijk ook bij. Maar het gaat erom dat het een nieuwe administratieve taak is in het hele proces. Bij alle budgetten die daarbij horen, is in ieder geval rekening gehouden met formatie-uitbreiding daarin.

Dan kijk ik nog eventjes naar de motie van GroenLinks aangaande het JTF. Ik heb daar al een beetje een voorschot op genomen in het economische perspectief. Daarin wordt gevraagd of het mogelijk is bij het transitieplan om ook te kijken naar lage inkomens met verduurzamingsinvesteringen. Dat is helaas niet mogelijk. De kaders worden vanuit Brussel aan ons gegeven en die gelden niet voor het ondersteunen van particulieren. Het gaat dan echt in die zin om de energietransitie in de industrie en de arbeidsmarkttransitie voort te brengen. Dat betekent dus ook dat wij wel met lokale ondernemers en de regionale arbeidsmarkt om tafel zitten om ook te zorgen voor vervangende arbeid. Want het onderzoekscentrum heeft vanuit Brussel geconcludeerd dat wij 20.000 banen in Noord-Nederland gaan verliezen op basis van de energietransitie. Alle 20.000 zullen niet in de energietransitie terugkomen, dus we moeten zorgen voor vervangende werkzaamheden. Dat mag dan ook in de groene chemie of andere duurzaamheidstrajecten. Daar zijn herscholing, bijscholing en omscholing voor nodig. Dus we zullen daadwerkelijk gaan investeren in die arbeidsmarkttransitie, maar ook zeker in de energietransitie. Dus als het gaat om die motie, zijn dat wat mij betreft de reacties. Die eerste bullet mag niet en kan niet. En de tweede bullet is exact de reden waarom wij de gelden hebben mogen ontvangen. De focus op Getec – dat had ik al gezegd – is de reden dat wij de gelden mogen ontvangen.

Dan als laatste werd ik wat getriggerd door inclusiviteit structureel maken en niet alleen maar 'dagen van' of 'weken van'. Nou, volgens mij is dat wel iets moois waar ik u op wil wijzen. De komende

week zullen wij her en der wat op socials gaan delen om in ieder geval structureel aandacht te vragen voor het probleem dat op dit moment heel erg een hot topic is en dat is de regenboog. Dus het vieren van de liefde. Het is niet geheel toevallig dat ik vandaag de regenboogsokken aan heb. Gelukkig heb ik andere raadsleden daar ook al op betrappt. Dus in die zin is dat toch mooi.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Ik heb een klein stukje gemist, dus het kan zijn dat het bij u hoort of dat het bij wethouder Kleine hoort. We hadden nog een vraag over de mate van innovatie en de prikkels bij de aanbieders bij De Toegang. Zijn daar ook gegevens over? Wordt daar een meetbaarheid of haalbaarheid aan gesteld?

De heer Rink (wethouder): Ja, dat is een goede vraag. Ik denk dat het een combinatie is. Kijk, voor de Wmo 18-plus ben ik verantwoordelijk in principe en voor de jeugd is collega Kleine dat. Ja, wij hebben dat nog niet meetbaar gemaakt. We hebben al eerder een keer een presentatie gehad onderling over wat hoofdaanbieders aan innovatie doen. We zien ook dat de budgetten door het abonnementstarief onder spanning staan. De kosten gaan vaak voor de baten aan, dus de marge is ook heel erg laag. Als ik dan even naar de bijdrage naar de Partij van de Arbeid kijk: op het moment dat we iets weten te creëren als wij iets met het abonnementstarief in Den Haag voor elkaar krijgen, dan zullen we die ruimte ook wel gebruiken om echt wel weer tot innovatie over te gaan. Daarom hebt u ook kunnen zien in de tabel van nieuw beleid dat we daar weer kijken of er ruimte is voor innovatiebudgetten.

De heer Scheltens (VVD): Even over de motie van GroenLinks. Daar staat wel een aantal overwegingen en constatering in. Maar als ik naar de eerste bullet, dan wordt er eigenlijk alleen maar gevraagd of er ook projecten ontwikkeld kunnen worden voor mensen met lage inkomens, dus onafhankelijk van het JTF. Wij hebben in het verre verleden ook zonnelingen gehad. Dus is het college om daar, dus separaat van het JTF, in ieder geval voor de normale inwoners te kijken om die verduurzaming mogelijk te maken?

De heer Rink (wethouder): Ja, als u die vraag zo stelt, is die deels buiten mijn portefeuille. In het kader van JTF is die zeker in mijn portefeuille. Als het gaat om verduurzaming lokaal, dan is mijn collega Van der Weide daarvoor verantwoordelijk en als het gaat om lage inkomens, is mijn collega Wanders daarvoor verantwoordelijk. Dus voor mij ook een puzzeltocht wie deze vraag mag beantwoorden.

De voorzitter: Kortom: heb het erover als raad, zou ik haast zeggen. Dat lijkt me nog beter.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik hoorde de wethouder net wel ingaan op het abonnementstarief. Wij hadden ook nog aangegeven dat wij het toch wel erg prettig zouden vinden als vermogen een rol zou kunnen spelen bij het vaststellen van het tarief voor de Wmo-voorzieningen. Ik heb u daar niks over horen zeggen. Bestaat die mogelijkheid op dit moment of bestaat die er niet? Of moeten we dat echt afdealen in Den Haag?

De heer Rink (wethouder): Ik heb daar niks over gezegd, dat is een terechte constatering. Niet omdat ik het niet wilde, maar gewoon omdat ik het hier niet had opgeschreven. In die zin zou vermogen tot zelfredzaamheid behoren. Want hoe hoger het vermogen, hoe beter je ook in staat bent om je eigen zelfredzaamheid te realiseren. Dat is mijn overtuiging. Alleen, op basis van de wet- en regelgeving is dat op dit moment niet mogelijk. De VNG heeft een zestal opties aangedragen waar gemeenten aan zouden kunnen doen als het gaat om het abonnementstarief. Maar alle zes opties zijn ook door een expert bekeken, Schurink, en die heeft geconcludeerd dat wij die opties wel kunnen gaan uitvoeren, maar zij uiteindelijk niet rechtmatig zijn. Dus dan moeten we alsnog overgaan tot het toekennen van de behoefte aan de cliënt. In die zin kunnen wij op dit moment niets. Natuurlijk kijken we naar gemeenten als Krimpen aan den IJssel of Assen, maar tot op heden is elk gemeente die daarvan afgeweken is, op de vingers getikt en heeft zij uiteindelijk toch volgens het reglement van de abonnementstarieven moeten handelen. Dus ja, wij zijn ook met de VNG druk bezig om daar nog eens een keer aandacht voor te vragen, zodat wij ofwel daar nog meer gelden voor krijgen dan wel dat we vermogen mogen toepassen op zelfredzaamheid.

De heer Meijer (VVD): De wethouder zegt dat hij zijn regenboogsokken op de socials ging zetten. Wat wel opvallend is in de hele citymarketing van de laatste tijd, is dat eigenlijk alle berichten worden geplaatst op de Facebookpagina van de gemeente Emmen. Die heeft ongeveer 5.000 likes. Er wordt weinig meer gebruikgemaakt van de Emmen. Op de Maak Het Mee!-Facebookpagina zaten meer dan 15.000 likes. Als je wacht tot het najaar voordat je daar weer actief in wordt, dan bloedt een Facebookpagina gewoon dood en gebeurt er niks meer mee. Wat is de reden dat zo'n pagina niet meer gebruikt wordt? Want daar is eigenlijk in het verleden wel heel veel geld in geïnvesteerd.

De heer Rink (wethouder): Ja, dan komen we bij een discussie die we bij de Begroting hebben gehad volgens mij. We hebben daar de keuze gemaakt om niet meer met SRME om de tafel te zitten als het gaat om de budgetten die we daarvoor beschikbaar stellen. Het plan van aanpak: u hebt gelijk dat het aantal volgers wel degelijk verschillend is. Nou zou ik niet per se mijn sokken op social media zetten, maar in die zin hebt u gelijk als het gaat om het bereik ervan. Maar neemt niet weg dat ook een TIP nog steeds gebruikmaakt van de socials. Dus het toeristische karakter zit hem meer in Marketing Drenthe en het TIP dan bij SRME op dit moment. En ja, wij zullen het een en ander moeten uitzoeken. En ja, soms gaat dat wat minder snel dan dat een ander dat wenst. Dus we zijn er nog wel mee bezig en wij komen daarmee bij u op terug.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dan ga ik even over naar de laatste puntjes die er nog liggen.

Vanuit mijn portefeuille veiligheid vroeg de PVV nog naar de overlast van asielzoekers op het Stationsplein. Daar is al een heel aantal partijen mee bezig. Daarbij sta ik ook in rechtstreeks overleg met gedeputeerde Bijl – u allen welbekend. Het gaat ook inderdaad over extra boa's. Het punt is dat er nu een wat samenhangender plan gemaakt moet worden tussen al die partijen die daar wat mee doen. De coördinatie ligt in feite bij het Rijk, om precies te zijn. Want het gaat ook over geld. Daarna gaat het over de provincie, want het gaat over busvervoer respectievelijk treinvervoer. En uiteraard, waar het gaat om de overlast, proberen we dat zo goed mogelijk te reduceren. Dat proberen we onder andere door de inzet van extra boa's. We hebben daar inderdaad wat extra toezicht op staan. Ik garandeer niet dat dat op korte termijn leidt tot minder incidenten, want het is echt een heel lastige en weerbarstige problematiek. Overigens, het gaat over een heel klein deel van de stroom die gaat van Zwolle via Emmen naar Ter Apel. Het zijn vooral de vele jongemannen die daar de overlast veroorzaken en uiteindelijk ook geen asiel krijgen. Alleen, in de tussenperiode duurt het echt een hele tijd om ze daar een beetje rustig te houden. Dat levert inderdaad een probleem op. Maar we zijn daarover in goed overleg met alle disciplines.

Van andere orde was de vraag vanuit de SP over of de EOP's op dit moment hun werk wel kunnen uitvoeren in verband met de kortingsronde. Over de korting hoor ik eigenlijk heel weinig. Ze zijn gekort, maar dat was relatief weinig. Het belangrijke was corona. EOP's hebben net als ieder van ons last gehad van corona om bij elkaar te komen en dingen uit te voeren. Ze pakken het nu net weer wat op. Ik ben zelf ook weer begonnen met een ronde langs allerlei EOP's. Dus ik heb veel meer het idee dat corona een belangrijke invloed heeft gehad dan de feitelijke korting. Ik heb ook heel veel waardering voor de EOP's hoe ze nu ook weer terugveren na coronatijd en er ook echt wel heel veel zin in hebben om de komende tijd met inwoners weer mooie dingen te doen.

LEF! maakte een opmerking over de cybercriminaliteit. Daar zei de wethouder ook al wel wat over, niet alleen in de richting van de kwetsbare ouderen, maar ik denk in de volle breedte. Het komt bijvoorbeeld ook weer terug in de gesprekken die we voeren met de EOP's. Ik heb al eens eerder gezegd op een avond over veiligheid: we maken ons druk over de diefstal van een fiets uit een schuurtje. Dat gebeurt ook wel, maar er is een ander soort diefstal dat ons veel en veel harder gaat raken en ook veel grotere schade oplevert. Dat is niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente, dat doen we uiteraard ook met allerlei soorten campagnes vanuit de politie. Het Rijk speelt daarop in. Maar het is vooral een zaak van bewustwording en op basis daarvan extra beschermende maatregelen nemen. Ik ben ervan overtuigd dat cybercriminaliteit ons echt de komende tijd zowel in dit huis als buiten dit huis nog weer wat meer gaat bezighouden. Daarom is het ook een van de speerpunten in ons Veiligheidsplan.

Ten slotte nog even een reactie op de motie van de ChristenUnie rondom Brede Welvaart en duurzame ontwikkelingsdoelen. Even in de volle breedte natuurlijk: als we er nu wat boven gaan hangen en we kijken naar corona, dan mag je inderdaad spreken van ‘post’ – even tussen aanhalingstekens. Het is nog niet helemaal over – om het voorzichtig te zeggen – en het zal ook nog wel wat opflakkeren. Maar met name bij de enorme belasting van de zorg en de aanverwante problemen die dat samen gaat opbrengen, heb ik het idee dat dat wel wat achter de rug is. Dat zeg ik niet, dat zeggen de echte deskundigen. Ik heb er slechts verstand van, begrijp ik sinds vanmiddag. Maar de echte deskundigen zeggen dat dat wel meevalt en dat we nu inderdaad van crisismanagement naar het herstel gaan. Dat doen we in de volle breedte. Zo’n beetje elke portefeuillehouder heeft daar in meer of mindere mate mee te maken. We bespreken dat wekelijks in het college, we proberen u daarin mee te nemen in maandelijks vergaderingen en inderdaad die monitor zo goed mogelijk te vullen. Want het is nog niet zo heel eenvoudig – dat merken we ook wel weer en meneer Eggen zei er daarnet ook weer wat over. Dat was wel aardig, een soort relativering. Het is niet zo dat in de volle breedte corona nu inslaat op alle lagen in de samenleving en op alle facetten. Dat is niet zo. Dus het is vooral zaak om dat vergrootglas zo goed mogelijk erop te leggen. Want als je in de volle breedte praat, dan schiet het niet zo op: ‘het onderwijs’, ‘de detailhandel’ en dergelijke. Je moet scherper daarnaar kijken wat het betekent, ook waar het gaat om wat het met de gezondheid van mensen doet. Er zijn groepen die heel snel weer terugveren en zo’n beetje weer overgaan tot de orde van de dag. Maar ook in relatie tot thema’s als eenzaamheid zijn er ook groepen die we eigenlijk heel snel over het hoofd zouden kunnen zien. Dus in die zin, als ik even kijk naar de motie die u daarbij hebt ontworpen, heb ik daar alleen maar een positief oordeel over vanuit het college en kunnen we dat ook heel goed ondersteunen. De principes die daarin genoemd zijn, gebruiken we ook bij het ontwerp van de Strategienota. Daar bent u nauw bij betrokken om dat ook goed in de gaten te houden. Dan gebruik ik toch maar even het woord ‘post-corona-agenda’ en de ontwikkeling van strategisch beleid waar we in het najaar proberen het tot een afronding te laten komen. We proberen die bij elkaar te brengen. Dus in die zin zou die motie daarin alleen maar een ondersteuning zijn.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Mooi wat u hebt gezegd zojuist. Nog even een kleine tip: het CBS heeft op de website een fantastische notitie staan als het gaat om de zeventien doelen die daarin gehanteerd worden, mooi uitgewerkt met goede handleidingen. Dat kan ook wellicht voor die postcorona-agenda van ons college een hulpmiddel zijn.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dank u wel. Dank voor de tip.

De voorzitter: Wij zijn in de afronding van de eerste termijn. We hebben de beantwoording gehad vanuit het college. Voordat ik een voorstel doe om te gaan schorsen: zijn er op dit moment nog andere punten?

Mevrouw Hoogeveen (D66): Even een praktische vraag: of iedereen de moties aanhoudt of er nog moties komen te vervallen?

De voorzitter: Dat zal ik zometeen nog even meenemen. Nog andere punten? Niet.

Voorstel is om te gaan schorsen. Ik zal zometeen even een voorstel doen over de tijd. In die schorsingstijd kunnen we inderdaad beraadslagen over de acht moties die zijn ingediend. In het verlengde van de vraag van mevrouw Hoogeveen: worden alle acht moties nog steeds gehandhaafd? Ze mogen ook onderdeel uitmaken van de schorsing, dan komen we daar aan het begin van de tweede termijn op terug. Maar op het moment dat er al moties veranderd worden of wat dan ook, dan kijk ik even naar mevrouw Van der Woude.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ja, met dank aan wethouder Rink. We zijn toch van plan om wellicht wijzigingen in de motie over de energietransitie aan te brengen. Dus na de schorsing zal er een gewijzigde motie liggen wat betreft het JTF. Die andere blijft gewoon staan.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Even ingaand op wat wethouder Kleine zei ten aanzien van de motie 'Eenzaamheid'. Daar komen wij zometeen even op terug. Dat moeten wij nog bespreken, maar ik vind zijn handreiking of idee wel de moeite waard om te overdenken.

De voorzitter: Nog andere opmerkingen vooraf over de moties? Nee? Ze blijven in principe staan. Het kan zijn dat de motie van de ChristenUnie wordt ingetrokken, het kan zijn dat er nog een wijziging komt op die ene motie van GroenLinks.

Het is nu kwart over drie. We hebben wat extra looptijd naar wat verschillende hoeken van het gebouw. Dat hangt ook weer samen met corona. Als ik nou even zeg: een kwartiertje lopen, een half uur vergaderen heen en weer. Als we dan om vier uur hier weer door zouden kunnen gaan met de tweede termijn. Is dat een goed voorstel? Ja? Oké.

Dan schors ik de vergadering tot vier uur en verzoek ik u om ook echt hier weer om vier uur te zijn. Dan gaan we door met de tweede termijn. De vergadering is geschorst.

[Schorsing]

De voorzitter: Goed, de vergadering is heropend. Mooi dat we allemaal weer op tijd in de raadszaal zijn, dank u wel.

Wij zijn bij de behandeling van de Kadernota met wat andere stukken die daarbij horen. Wij zijn in de tweede termijn. We hebben de eerste termijn gehad met de behandeling door de raadsleden en de beantwoording in eerste termijn door de leden van het college. Nu gaan we naar de tweede termijn. Daar hoort in ieder geval de behandeling bij van de moties die zijn ingediend.

Misschien om vooraf maar even te inventariseren: er zijn acht moties ingediend in eerste termijn. Ik ga even naar mevrouw Van der Woude en meneer Huttinga die daarstraks even de opmerking maakten dat er wellicht nog iets zou gaan veranderen. Dan kunnen we dat meteen meenemen in de beraadslaging in tweede termijn,

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Samen met de mede-indiener hebben we het erover gehad. Het lijkt ons verstandig dat nu in ieder geval dat punt kenbaar is gemaakt en dat we het zien als kaders meegeven voor het college om met plannen te komen voor de lage inkomens. We kijken bij de Begroting wat voor voorstellen er dan zijn en we zullen dan indien nodig opnieuw met een motie komen. Dus motie 7 over de energietransitie wordt in eerste instantie ingetrokken. De andere motie 8 over het busstation blijft staan.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Hoewel wij merken dat er wel behoorlijk wat steun voor is, is wat de wethouder ons meegeeft dat hij nog eens even indringend wil onderzoeken of dit kan met de capaciteit en dergelijke. Dat is sowieso natuurlijk verstandig. Dus wij hebben besloten onze motie dan aan te houden richting het najaar. Nou kan dat formeel niet, want we kunnen een motie maar twee maanden aanhouden. Maar als we het reces daar eens even van aftrekken, dan lukt dat misschien net, zodat we eind oktober, begin november de motie weer het daglicht mogen laten zien.

De voorzitter: Nou bent u altijd zo scherp. Maar als het u nou uitkomt met een eigen motie, dan kunnen we gewoon een heel reces overslaan. Daar voorziet het reglement niet in. Ik ben er heel voorzichtig in om hierover het debat aan te gaan met een griffier.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik weet het ook, maar we hebben dit wel ooit geregeld. Als u in de toelichting kijkt, staat het volgens mij erbij. De schriftgeleerden kijken elkaar even aan en dan blijkt het inderdaad zo te zijn dat de twee maand zomerreces eraf getrokken wordt.

De voorzitter: O, dat kan wel. Als het niet kan, dan is het in ieder geval een praktisch voorstel. Maar het zou wel kunnen. Het gaat over motie 5. Dus die houden we aan en daar komen we in het najaar op terug.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Correct, dank u.

De voorzitter: Nog andere zaken voorafgaand, voordat ik een rondje maak langs de fracties in tweede termijn? Niet? Dan houden we dus zes moties over die daarbij betrokken kunnen worden. We gaan de tweede termijn in met de maximale spreektijd van zes minuten. Het voorstel is, ook even gelet op de tijd, om dan even wat nieuwe gezichtspunten in te brengen. Of dingen waarvan u zegt dat die echt voor de besluitvorming rondom de Kadernota te belangrijk zijn om die nog eens even te berde te brengen. Maar in ieder geval geen herhalingen alstublieft.

Ik begin met de fractie van Wakker Emmen, mevrouw Van der Ham.

Tweede termijn

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): We willen het college danken voor het beantwoorden van de vragen. Goed om te horen dat de wethouder de oproepen in de motie 'Wonen' als ondersteunend ervaart.

Meerdere partijen hebben het gehad over het versneld ophogen van het weerstandsniveau. Wakker Emmen is het ermee eens dat de weerstand zo snel mogelijk op het benodigde niveau moet worden gebracht. Maar met het voorspelde eindejaarsresultaat van 2021 van ongeveer 5,6 miljoen is het weerstandsvermogen begin 2022 reeds op het niveau 'ruim voldoende'. Klopt onze berekening?

Wat betreft de moties: 1 tot en met 4 dienen wij in dan wel mede in. Dus geen opmerkingen.

Motie 5 wordt aangehouden, dus dat wachten we af. Motie 6 kunnen wij steunen. Motie 7 is ingetrokken en motie 8 zullen wij niet steunen.

Mevrouw Louwes (PvdA): Hartelijk dank voor de beantwoording van de vragen die wij hebben gesteld en ook voor de reacties op de opmerkingen die wij gemaakt hebben.

Wat mij opviel, was dat wethouder Otter eigenlijk toch ook wel weer bevestigde dat het binnen de organisatie inderdaad krap is. Dat hebben we ook in de Kadernota kunnen lezen. Wij realiseren ons ook heel goed dat het werk wel gedaan moet worden. Dat brengt me dan vervolgens ook op de mogelijkheden die daar misschien in de Begroting van dit jaar nog in zitten. Welke mogelijkheden zijn er om daar toch vorm aan te kunnen geven?

Datzelfde geldt ook in relatie tot de Participatiewet. Wethouder Wanders is daarnet uitgebreid ingegaan op de vragen die wij daaromtrent gesteld hebben. Volgens mij hoorde ik hem ook inderdaad zeggen dat hij ontzettend graag wil dat meer mensen mee kunnen doen. Wij zouden graag willen dat dat ook al zo snel mogelijk wordt opgepakt.

Dan heb ik in mijn eerste termijn nog aangegeven dat ik nog terug zou komen op wonen in Emmen. Dus dat ga ik dan ook even doen nu. De woningmarkt staat op ontploffen – we hebben het er net eigenlijk ook al even over gehad. We zien ook dat daardoor dingen gebeuren waar mijn fractie nou niet zo gelukkig mee is. Als je bijvoorbeeld het initiatief neemt dat genomen is door een projectontwikkelaar in Nieuw-Weerdinge met een aantal jongeren, dan zijn die daar gewoon in de kou blijven staan. Wij zouden graag willen weten in hoeverre we er ook als college voor zouden kunnen zorgen dat dit soort situaties in onze gemeente niet voorkomt of wij er ten minste voor zouden kunnen zorgen dat we dit tot het minimale zouden kunnen beperken. Daardoor wordt het bouwen van woningen inderdaad ook weer betaalbaar, betrouwbaar en interessant voor starters op de woningmarkt. Ik hoorde net de wethouder ook wel aangeven dat wij niet zelf een projectontwikkelaar zijn. Dat ging net over de oude school. Nee, dat klopt inderdaad. Maar misschien zouden we kunnen kijken wat we wel in eigen beheer zouden kunnen doen.

Daar liggen wat ons betreft ook kansen voor Emmen in de Voorjaarsnota van de provincie die daar besproken is. Dat is geloof ik gisteren gebeurd. Want de provincie wil geld beschikbaar stellen voor een ontwikkelfonds voor moeilijke en complexe bouwprojecten. Ik vroeg me af of het college op de hoogte is van die plannen en of het college ook van plan is om daar een beroep op te doen.

En aansluitend: mochten we komen tot een nieuwe woonwijk, dan wil mijn fractie graag een dringend beroep doen op het college om de namen van de straten in de nieuwe woonwijk naar de heldinnen in onze gemeente te vernoemen. Om alvast maar een voorbeeld van te geven: ik vind de Lies van Urkstraat of de Aleid Rensenlaan best wel een heel goed uitgangspunt om daarmee verder te gaan.

Dan zal ik nu even verdergaan met de moties. Moties 1 tot en met 3 hebben wij zelf mede ingediend, dus die steunen wij uiteraard. De motie van D66, motie 4, zullen wij ook steunen. Motie 5 is aangehouden. Motie 6 zullen wij steunen. Motie 7 is net ingetrokken en motie 8 zullen wij niet steunen.

De heer Wittendorp (CDA): Eerst even in algemene zin terugkijkend op de eerste termijnen. We zijn toch wel blij dat er heel veel overeenkomsten waren in de bijdragen. Dat lijkt op eensgezindheid en dat is goed. We hoorden ook heel veel positiviteit en daar waren we ook wel heel bij mee.

Dan hebben wij van de wethouder financiën niets gehoord over onze inzet richting de OZB. Dat hebben wij benoemd als ‘terug naar normaal’ c.q. bevroren. We gaan er even van uit dat aangezien de wethouder niet heeft gereageerd, het een beetje gaat onder het motto ‘wie zwijgt, stem toe’. Maar anders horen we hem straks wel. Wij willen terug naar de eerder gemaakte afspraken, maar ik zie zijn reactie graag tegemoet straks eventueel.

Dan willen we nog even aansluiten op het verhaal over de VVD. Dat ging over de kostendekkendheid van het riool. Maar voor ons gaat dat verder. Als wij kijken naar klimaatverandering, dan vraagt dat om drastische maatregelen. We moeten toch investeren in gescheiden rioolstelsels en in de afkoppeling van het riool. Dus op dit gebied komt er nog wel iets op ons af en waarschijnlijk komt dat dan van boven.

Dan hadden ook de VVD en LEF! het over het weerstandsvermogen. Daar zitten we eigenlijk wel op dezelfde lijn. Daar zeggen wij ook bij dat we door moeten gaan met de stortingen die we hebben gepland. Eigenlijk willen we dat ook een beetje benoemen als ‘terug naar normaal’.

Misschien dat de wethouder nog iets kan zeggen over de afbouw van de percentages van de stille reserves op gegeven moment. Dat we dat toch eigenlijk wel willen.

En ook willen wij hier nog even benoemen dat bij het weerstandsvermogen het risico Wildlands toch best wel fors is. Daar staat 8,2 miljoen voor, versus 11,5 miljoen voor de overige risico's. Dus dat willen we even benadrukken als een aandachtspunt.

Ten aanzien van nieuw beleid zijn wij blij met de steun van de PVV en de VVD voor onze motie over boa's van een tijd geleden. Wij zien alleen wel de inzet heel anders dan de PVV. Wat wij ook zeggen, is dat we naar de bevoegdheid van de boa's, die ook in de motie staat, toch wel weer even heel goed moeten kijken.

Dan nog even een puntje ten aanzien van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Daar zeggen wij dat het toch mogelijk is om niet naar een bedrag, maar naar gedrag te kijken. Wat bedoelen wij daarmee? Dat we die middelen ook kunnen inzetten voor meer handhaving. Dat levert waarschijnlijk ook wel een heel grotere reductie op van het aantal slachtoffers in het verkeer.

Dan wil ik nog even de moties bij langs lopen. Bij motie 1 ‘Bouwmogelijkheden’ zijn wij mede-indiener, bij de motie ‘Bodemdaling’ zijn wij mede-indiener, motie 3 hebben wij zelf ingediend. Bij motie 4 ‘Wonen’ hebben wij nog een vraag aan het college in hoeverre dit speelt in Emmen. Want je moet niet te laat zijn in dezen. Het is niet dat wij ons stemgedrag daarvan af laten hangen, maar we zijn wel even nieuwsgierig of dit voorkomt in Emmen.

De heer Rixtum (PVV): Even een vraag aan het CDA, even terugkomend op de boa's. U zegt dat we nog wel even moeten kijken naar de inzet van boa's. Hoe bedoelt u dat dan?

De heer Wittendorp (CDA): U ging in op de veiligheid op het station en de inzet tegen de asielzoekers. Daar refereerde ik even aan.

Dan ben ik bij motie 6 ‘Brede Welvaart’. Wij gebruiken dit zelf eigenlijk ook bij de Strategienota en bij de herijking daarvan. Dus daar kunnen wij ook helemaal voor zijn.

Dan nog ten aanzien van de motie over het busstation naar Emmen-Zuid. Daar hebben we eigenlijk nog wel wat vragen en opmerkingen over richting de indiener. Wij zijn tegen een gedeeltelijke verplaatsing: dat vinden we vlees noch vis. We zijn wel blij dat hier meer mensen over nadenken. Wij hebben het ook al eens geroepen. Waar wij wel heel geïnteresseerd in zijn, is een onderzoek aangaande het gehele openbaar vervoer. Als we straks – wanneer dat is? over een paar jaar misschien – naar een nieuw GVVP gaan, dan zal een onderzoek naar het openbaar vervoer toch een heel belangrijke input zijn voor dat GVVP. Dus in die zin zit daar wel een stukje sympathie bij ons.

Mevrouw Kort (PVV): Allereerst: college, bedankt voor de beantwoording in eerste termijn.

We hebben verder geen reacties meer, we willen puur even terugkomen op de moties. Motie 1, 2 en 3 zullen wij steunen. Motie 4 niet. Dan gaan we naar motie 6: daar zijn we tegen. En bij motie 8 zijn we ook tegen.

De heer Scheltens (VVD): Ook wij willen nog wel even kort terugblikken op de eerste termijn van een aantal partijen. We hebben inderdaad gezien dat ook eigenlijk alle coalitiepartijen wel vinden dat we voorzichtig en behoedzaam moeten blijven begroten, waarbij het CDA nog noemt dat nu bijvoorbeeld bij het weerstandsvermogen nog steeds de aandelen Enexis meegenomen worden. De suggestie die het CDA daarbij doet om ook te kijken wat ons weerstandsvermogen is als we die aandelen eruit laten, zou misschien ook goed zijn om daarvan bij de Begroting even een berekening van te zien wat dat doet met de hoogte van het weerstandsvermogen. Dat hoeft niet in de Begroting zelf worden opgenomen. Voorlopig zal ons advies ook blijven zijn: laten we gewoon inderdaad dat meer even blijven storten, die 3,4 miljoen minimaal op jaarbasis.

Dan heeft het CDA van ons terecht even genoemd dat ook ons eigen beleid wel heeft geleid tot wat nadelen in onze Begroting. Dus we kunnen niet alleen wijzen naar de rijksoverheid.

Het CDA heeft ook genoemd – en dat deed zojuist in de tweede termijn nog eens een keer weer – om de woonlasten naar nul procent te doen. Maar onze vraag is dan even: dat is wel heel eenzijdig shoppen in het collegeprogramma. Want volgens mij ligt er een collegeprogramma met bijna een ambitieniveau van bijna 100 miljoen. En om nou alleen maar even terug te gaan naar die nul procent woonlasten? Volgens mij is dat onderdeel van een heel breed pakket. Dus waarom alleen daarvoor kiezen en niet inzetten op al die andere beloften? Dat is wel even waar wij benieuwd naar zijn.

De heer Wittendorp (CDA): Wij hebben niet direct een prioritering aangegeven. Wij hebben toch wel even de belangrijkste zaken die voor ons belangrijk zijn, benoemd. In dat daglicht moet u dat plaatsen.

De heer Scheltens (VVD): Ik hoorde u net in tweede termijn bijna zeggen dat u de wethouder niks had horen zeggen onder het motto ‘wie zwijgt, stemt toe’. Dus volgens mij gaat u er in ieder geval al van uit dat we in de Begroting van 2022 de woonlasten op nul procent zetten. Als u dat vindt, dan hebt u wel degelijk een prioritering aangebracht. Want al die andere beloften en zaken die in het collegeprogramma staan, worden niet uitgevoerd. Dus u hebt wel degelijk een prioritering aangebracht.

De heer Wittendorp (CDA): Prioritering? Als je een lijstje maakt van onderdelen en je er eentje uit haalt, wil niet zeggen dat je de rest niet belangrijk vindt.

De heer Scheltens (VVD): Nee, dat klopt. Alleen, u hebt aangegeven dat de wethouder dat misschien wel heeft toegezegd en ervan uitgaat dat die wel doorgevoerd wordt. En al die andere worden volgens mij niet doorgevoerd.

De voorzitter: De heer Wittendorp, als laatste nog dan.

De heer Wittendorp (CDA): Het was prikkelend bedoeld richting het college hoe zij daarin zaten.

De voorzitter: Dan kan dit debat vanavond nog wel even vervolgd worden, denk ik dan. Maar nu iets anders.

De heer Scheltens (VVD): Dan is er door de collegepartijen, samen met D66, in ieder geval een motie ingediend over het versnellen van de kaveluitgifte. Zoals ik ook in het korte debatje met de wethouder heb aangegeven, heeft de VVD er de afgelopen maanden meermalen voor gepleit om vooral te kijken naar dorpen als Nieuw-Amsterdam en Klazienaveen waar op dit moment inderdaad geen enkele kavel meer te krijgen is. Dus deze motie kunnen wij natuurlijk van harte ondersteunen. Het is soms ook makkelijker dat iemand anders het werk voor je doet, door onze wensen om te zetten in een motie. Dus die zullen wij zeker steunen.

De motie ‘Bodemdaling en funderingsherstel’: daar zijn wij ook. Dan zullen wij de motie ‘Perspectief voor jongeren na de lockdown’ ook steunen.

Dan komen we bij de motie over de zelfbewoningsplicht. We hoorden de wethouder redelijk snel zeggen dat motie 1 en motie 4 wel prima zijn. Maar wij hebben daar toch nog wel wat vraagtekens bij. Want wat houdt dat nou in? Doen we dat alleen maar voor nieuwbouw? Of doen we dat ook voor bestaande bouw? En als we dat alleen voor nieuwbouw doen, dan trekt de gemiddelde belegger zich mis-

schien wel terug uit die nieuwbouw, maar verplaatst zich dan dus naar de bestaande bouw. Dus dan komt er volgens mij alleen maar meer druk op de bestaande bouw. Ten tweede: doen we dat ook al voor de huidige woningen? Of is dat een regel die we dan pas in zouden laten gaan op het moment dat die regel ingaat en dat daarna die zelfbewoningsplicht er is? Want ik ken ook best mensen die een huis niet van een woningstichting huren, maar van een private partij. Houdt dat dan in, als we deze regel hebben, dat ze dan morgen uit hun huis moeten, omdat wij als regel opstellen dat er een zelfbewoningsplicht moet zijn? Want sommige mensen wonen in zo'n huis omdat ze geen huis kunnen kopen. Dus wat ons betreft is dit toch wel één brug te ver. Dus hier zullen wij in ieder geval tegen stemmen. Ik vind het ook wel wat raar trouwens dat Wakker Emmen dit steunt. Want dit is toch wel redelijk betuttelend. Het gaat verder dan je eigen tuin.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Maar de VVD stelt heel veel vragen en dat is eigenlijk precies wat wij willen. We willen juist graag dat hier een onderzoek naar wordt ingesteld. Dus het is nog niet zo betuttelend, toch?

De heer Scheltens (VVD): Nee, maar als u deze vragen stelt en je zou daar redelijk snel een antwoord op weten, dan gaan wij heel veel geld steken in een onderzoek waarvan je dus nu al weet wat eigenlijk de afloop is. Vandaar dat wij hierop tegen zijn.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Ja, ik werd natuurlijk een klein beetje uitgedaagd door de heer Scheltens om te reageren. De heer Scheltens heeft het over betutteling. Maar wat wij juist willen, is het onderzoek en zie dan vooral ook het woordje 'condities' als laatste staan in de eerste bullet van de oproep aan het college. Er zijn ook veel overlastsituaties, dus we willen juist goed kijken naar wat de mogelijkheden zijn, zonder te doen aan verdringing en dus te kijken hoe je dat kunt voorkomen.

De heer Scheltens (VVD): Helder.

Dan hebben we dus nog motie 8 over het busstation. Ook daar zullen wij tegen zijn.

Dan heb ik nog één vraag die niet beantwoord is. Het ging toen even over het hertenpark in Schoonebeek dat wellicht – tenminste, dat gerucht gaat – dit misschien afgestoten zou worden. De vraag is of dat gerucht op waarheid berust.

Mevrouw Hoogeveen (D66): We danken de burgemeester en wethouders voor de volledige beantwoording in eerste termijn. Wij willen met name ook de ambtenaren heel erg bedanken voor de beantwoording van onze vele technische vragen, die ook nog eens laat waren ingediend. We hebben eigenlijk op alles een antwoord – chapeau!

De beantwoording belooft ook wat. Want zo wordt er dus rekening gehouden met mogelijke stationsgebiedsaanpassingen door de Nedersaksenlijn, het OV-knooppunt en/of de Emmen-Rheineverbinding.

Verder zijn wij voorstander van meer structureel budget voor biodiversiteit, zeker als wordt aangegeven dat bestrijding met het gebruik van xentari daardoor afgebouwd kan worden. Dat was ook in een van de antwoorden te horen. Want zoals gemeld, is een integrale aanpak van biodiversiteit essentieel.

We vinden het ook mooi dat wethouder Wanders in ieder geval nadenkt of als optie meeneemt het fenomeen basisbaan – de moeite waard, denken wij.

Hoe snel wordt er begonnen met de aanpak van de echt slechte wegen, nu dit budget wordt vrijgemaakt? Want bij ons rijst ook de vraag of we als gemeente niet aansprakelijk zijn bij ongelukken die hierdoor kunnen ontstaan.

We vinden het goed dat de wethouder meer initiatief gaat nemen op het vlak van wonen. En we vroegen ons af of we ook nog wat meer kunnen vragen van de woningbouwcorporaties, omdat, zoals gemeld in de eerste termijn, we met de termijn van een kaveluitgifte we al gauw een jaar, anderhalf jaar verder zijn. Er liggen wel wat verplichtingen, denken wij, maar misschien is er iets te bevorderen bij de woningbouwcorporaties.

We vinden het ook een goede suggestie om het activabeleid weer eens onder de loep te nemen.

Al met al denken wij dat het prettig is om vooruit te kijken en de kaders te kunnen stellen die niet alleen maar beperkt worden door de financiën.

Dan de moties. Bij motie 8 stemmen we tegen. De overige moties, 1 tot en met 4 en 6, steunen wij. Bij deze kaders fietsen wij de toekomst met vertrouwen tegemoet.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik ben ook erkentelijk voor de behandeling door het college van de vragen en opmerkingen die wij gesteld en gemaakt hebben in onze eerste termijn.

Ik wil slechts nog ingaan op de opmerking van wethouder Rink ten aanzien van zijn omarming van onze opmerking over inclusiviteit. Hij doet dat dan met de liefde. Maar ja, de liefde verplicht in principe tot niets, behalve liefde geven. Wij zouden willen zeggen dat nog iets verdergaat, inclusiviteit: zeker voor het gemeentelijk beleid vraagt dit heel veel inhoud. Wij hopen er ook op dat dit een structurele inbedding krijgt in ons beleid als dat erbij hoort. En dat kan van alles zijn: dat kunnen gebouwen zijn, dat kan het omgaan met welzijn zijn en noem maar op.

Ten slotte dan even de moties. Moties 1, 2, 3 en 6 steunen wij. Over motie 4 hebben wij dermate veel vragen dat wij op voorhand al vraagtekens zetten bij inbreuk op civielrechtelijke en privaatrechtelijke zaken. Daar zal toch ook landelijk iets voor moeten veranderen, voordat je er überhaupt aan begint en een eerste stap in zet. En de achtste motie: ja, dat lijkt ons op dit moment niet een goed initiatief, met name door de eerste bullet in het dictum. Maar inderdaad moet gewoon bij het GVVP onderzocht worden hoe de OV-stromen in de toekomst gaan zijn en wat daarvoor moet gebeuren.

De heer Kuiper (SP): Ik wil het college bedanken voor de beantwoording van de vragen. We hebben verder geen opmerkingen of vragen meer.

De moties: 2 en 4 dienen we mede in. Motie 1, 3 en 6 willen we steunen.

Mevrouw Ensink (LEF!): Ook namens de LEF!-fractie dank voor alle antwoorden vanuit het college en ook aan alle collega's in de raad voor hun ideeën en alles wat ingebracht is over de moties. Want het is eigenlijk wel een mooie ontwikkeling. Soms zit je in een soort crisis of een pandemie met elkaar. Dan zitten we hier voor de eerste keer weer fysiek en dan staan de neuzen eigenlijk best wel heel erg dezelfde kant op. Komt dat nou omdat we nu weer fysiek bij elkaar zitten en dat we het gezellig vinden? Of – en volgens mij is dat – ligt er een gezamenlijk iets van 'behoedzaam positief'? Nou, dat mogen we toch ook weleens heel mooi met elkaar vinden.

Dus ik hoef hier ook weinig woorden aan vuil te maken, los van dat het natuurlijk nog wel een tikkie kwetsbaar blijft. We zijn die familie waar die wasmachine niet stuk moet gaan, want dan moeten we er een lenen met rente. Dus dat is natuurlijk wel zo.

Ik sluit me aan bij de woorden over het weerstandsvermogen van het CDA en de VVD.

Dan over de moties. Motie 1 is volgens mij al eigenlijk helemaal in werking, als ik de wethouder zo begreep. Dus volgens mij kan het krulletje er al bijna achter. Dan zien we uitvoering natuurlijk in de Begroting terug qua kosten, lijkt mij. Motie 2 dienen we mede in. 'Perspectief jongeren na de lockdown': ja, over die motie hoef je te twijfelen. Die dienen we ook mede in.

Over motie 4 hadden we voorafgaand aan de vergadering eigenlijk dezelfde vragen. We hebben een probleem in die overspannen woningmarkt. Dan willen we toe naar een zelfbewoningsplicht. Dat roept bij ons in de fractie heel veel vragen op. Ten eerste is het niet zo'n heel liberaal standpunt. We vragen ons af of dit de juiste oplossing is. Druk je wel op de knop waar je op wilt drukken? Want we hebben ook mogelijkheden. Er zijn bestemmingsplannen, er is een factsheet over middenhuur om dit toe te passen in een bestemmingsplan. Dat biedt ook echt mogelijkheden om daarmee aan de slag te gaan. Je hebt dus binnen die bestaande regelgeving mogelijkheden. Je hebt de prestatieafspraken met de woningbouwverenigingen en het handhaven van het kamerverhuurbeleid. Want als je bij nieuwbouw zelfbewoning niet meer toestaat – wat de heer Scheltens ook al zei – dan gaan we het in andere sectoren. Vakantiewoningen worden nu ook al en masse opgekocht. Daar kun je in de APV nog iets mee. Dus eigenlijk vinden we de discussie over dit onderwerp heel interessant en daartoe zou ik bij dezen ook toe willen oproepen. Dat het goed is om als raad over de uitwassen van de overspannen woningmarkt te hebben. Maar wij vinden het zonde van de tijd om dit in een onderzoek naar zelfbewoningsplicht te doen. Primair omdat wij het ook belangrijk vinden dat het eigendomsrecht ook heel erg vastgeklonken is ons rechtssysteem. En dat vinden wij ook een groot goed, dus dat hebben wij ook nog eens daarin meegenomen. Dus in die motie gaan we niet mee.

Motie 5 is aangehouden. Met motie 6 kunnen we zeker akkoord gaan, een prachtige motie. Motie 7 is ingetrokken. En in motie 8 gaan we niet mee, daar stemmen we tegen. De traffic in het centrum vinden we tot nu toe gewoon nog te belangrijk. We zien dit graag in het nieuwe GVVP-plan wel tegemoet.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ook GroenLinks bedankt de wethouders voor de beantwoording in eerste termijn.

Iets wat voor ons nog is blijven liggen, is wat door meerdere partijen is genoemd: de afgelopen coronatijd. Naast de vele trieste zaken zoals de eenzaamheid, die ik van zeer nabij heb mogen aanschouwen, en de effecten daarvan, heeft het voor onze regio toch ook een positieve wending gehad. Name-lijk in het feit dat de rest van Nederland het afgelopen jaar Emmen heeft ontdekt als mooie vakantiebestemming in onze hele regio. Dat biedt mogelijkheden voor de toekomst. We zouden graag willen zien dat dit verder wordt opgepakt. We vragen ons af hoe de samenwerking is met de andere Drentse gemeenten en het Recreatieschap om hiermee verder te gaan en te kijken hoe we de mensen die nu onze mooie omgeving hebben ontdekt, weer terug naar ons toe lokken, zodat ze niet alsnog weer, zo- dra het kan of dat ze dat al doen, richting buitenland gaan.

In de eerste termijn heb ik wel iets gezegd over de bibliotheek, maar laat ik er een vraag aan koppelen. Want er zijn wel gesprekken geweest met de bibliotheek. Maar wij hebben begrepen dat ze niet echt een gesprekspartner zijn bij de Centrumvisie, terwijl zij wel een heel belangrijke functie hebben bin- nen ons centrum. Dus wij vragen ons af hoe dat komt en zien dat graag anders. We hebben gezien waar ze nu zitten. Alles wordt er tegen aangebouwd en dat verdienen ze niet met alle taken die ze heb- ben.

Verder de communicatie naar de organisaties over het kindpakket: we vonden de beantwoording toch wat mager. De toezegging was dat het zou worden overgenomen. De organisaties krijgen nu – wat wij meekrijgen vanuit Jimmy's onder andere – die informatie niet meer over het kindpakket onder andere. Dus we zijn nog benieuwd naar een verdere toelichting daarbij.

Als we kijken naar de moties, dan kunnen we motie 1 wel ondersteunen. Het moet wel zorgvuldig blijven natuurlijk, waar we zijn voor versnellen: prima. Motie 2 hebben we mede ingediend, dus daar zullen we natuurlijk mee instemmen. Motie 3 kunnen we ook van harte ondersteunen, over de jonger- en na de lockdown. Motie 4 hebben we ook mede ingediend. Motie 5 wordt aangehouden. We zijn benieuwd wat ervan terechtkomt, want eenzaamheid is wel een heel belangrijk gevolg geweest van corona. Motie 6 kunnen we ook ondersteunen. Van motie 8 zijn wij de indiener. Wij staan er nog wel vol vertrouwen achter. Wij noemen ook al heel lang Emmen-Zuid als beter alternatief. Daarom zien wij een gedeeltelijke verplaatsing van het busstation niet als 'vlees noch vis', maar als een goed begin om meerdere functies naar Emmen-Zuid waar het echt veel logischer is. Het centrum wordt niet een bus ontnomen, de traffic vanuit het centrum wordt niet ontnomen. Het wordt beter ingericht.

De heer Grethe (50PLUS): Bedankt voor het beantwoorden van de vragen.

Alleen, ik heb nog drie vragen openstaan en daar heb ik nog geen antwoord op gekregen. Die wilde ik graag dus nog een keer stellen, als het mag.

In 2020 is een klimaatsysteem van Werkplein niet gerealiseerd. Dit is opnieuw opgenomen in de Ka- dernota van 2022. Hoe ziet de huursituatie van dit Werkplein er nu uit?

U geeft in de Kadernota aan dat de huurinkomsten kantoorlocatie Raadhuisplein structureel te hoog in de boeken staat als gevolg van het verlies van externe huurders. Over welke huurders gaat het?

Dan heb ik er nog een. Met betrekking tot De Toegang en het evaluatieproces van SDT wordt in de Kadernota aangegeven dat er 200.000 euro aan incidentele kosten worden verwacht. Welke kosten zijn die?

De voorzitter: Dank u wel. Dit waren de bijdragen in tweede termijn? Ik kijk nog even rond. Ja?

Dan doen we de beantwoording van het college even vanaf hun stoelen en ik begin weer bij wethouder Otter.

Reactie college

De heer Otter (wethouder): Ik begin misschien merkwaardigerwijs nog even met een kleine toevoe- ging naar aanleiding van motie 7. Die is wel ingetrokken, maar misschien voor de volledigheid – het stond ook wel een beetje in de Kadernota: we hebben wel een aanvraag gedaan bij het Volkshuisves-

tingsfonds voor in totaal 28 miljoen om woningen aan de onderkant van de markt te verduurzamen en de woonomgeving te verbeteren. Dus er wordt in ieder geval al wel aan gewerkt, maar we moeten die subsidie nog wel binnenhalen. Dus dat hopen we zo rond de zomer te horen.

Dan loop ik de vragen maar gewoon even op volgorde af zoals ze gesteld zijn. Wakker Emmen, maar ook een aantal andere fracties, heeft het gehad over het ophogen van het weerstandsniveau. Ik geloof dat de stelling was: als we onze 5 miljoen bij 2021 optellen, dan zijn we al een heel eind heen. Dan klopt ook, dan zijn we ook al een heel eind heen. Maar dan zijn we nog niet helemaal. Een beetje bepalend in de rekensommetjes is of je de stille reserves van Enexis, die we voor 50 procent meenemen, ook meenemen of niet meenemen. Wij hebben dit zo besloten. Dit is wel in de plaats gekomen van iets anders, want in het verleden namen wij de vrije ruimte van de bestemmingsreserves mee. Maar goed, dat is niet meer toegestaan, dus dat was nadelig. Dit gaf dan wel weer een mogelijkheid. Maar ik heb er zelf geen problemen als we bij wijze van spreken gewoon doorgaan met die 3,5 miljoen storting: dan gaan we vanzelf wel een keer op het goede niveau komen. Dus ik hecht iets minder aan de absolute stand, maar meer aan of we voldoende ruimte in onze Begroting hebben, of we de stortingen meenemen en of we het een en ander afsluiten met positieve jaarresultaten. Ik geloof dat het om de mix van die drie dingen gaat. En als dat er allemaal gezond uit ziet, dan gaan we uiteindelijk vanzelf wel een keer de juiste stand. Als we zo doorgaan en stel dat we 5 miljoen over 2021 zouden overhouden, dan bereiken in ieder geval één jaar de gewenste stand. Dus dat ziet er allemaal op zichzelf wel goed uit.

De Partij van de Arbeid heeft nog een keer een opmerking over de organisatie gemaakt. Nou, wij realiseren als college, maar ook de gemeentesecretaris en het hele CMT realiseren zich heel goed dat we behoorlijk op de rem hebben gestaan de afgelopen jaren en dat er heel goed gekeken wordt waar uitbreiding nodig is en waar niet. Dus dat wordt heel goed gemonitord.

Bij project Nieuw-Weerdinge staan wij als gemeente er in principe buiten. Dat is toch gewoon privaat. Wij verkopen de grond aan in dit geval een ontwikkelaar. Ik denk dat die ontwikkelaar zich wat vertild heeft aan dit project. Maar in principe is dat toch een beetje privaat en is het gelukkig ook een uitzondering. Dus of we hier verder beleid voor moeten maken of ons daarmee moeten gaan bemoeien, vraag ik mij even af. Want nogmaals, de eigenaar van de woningen zoekt zelf een aannemer of koopt zelf een woning uit het project. Ik zou ook de verantwoordelijkheid daar wel willen laten liggen.

Een nieuwe woonwijk met plaatsnamen: uit het woningmarktonderzoek is juist gebleken dat er geen behoefte meer is aan een nieuwe woonwijk. Dus voor het typische wijkwonen hebben we genoeg aanbod. Het zit hem juist in wat andere zaken. Maar goed, de suggestie van de PvdA kan wellicht aan de straatnamencommissie meegegeven worden voor als we toch hier en daar een nieuw straatje creëren.

Het saneringsfonds van de provincie: ik weet niet of we helemaal hetzelfde bedoelen. Maar er zijn zogenaamde impuls gelden bij de provincie om ontwikkelingen te versnellen en te verbeteren. Daar hebben we heel goed contact mee om te kijken waar mogelijkheden liggen hier in Emmen. Daar weten we van en daar doen we een beroep op.

Het CDA over de stijging OZB op nihil. Standaard zit er nu 1 procent in het Meerjarenperspectief. Ik zou daar gewoon even lekker bij willen wegblijven. Volgens mij komt dat allemaal richting de Begroting. Dus 'wie zwijgt, stemt toe' gaat in dit geval denk ik even niet op.

Op de vraag over de afbouw van de stille reserves heb ik al geantwoord.

Dan even motie 4. Inderdaad heb ik vanmorgen in een soort tussenzin gezegd dat het mij een prima idee lijkt. Waarom was ik er misschien wat kort over? Omdat er eigenlijk staat dat wij willen onderzoeken of dit een instrument kan zijn. En ook met name de condities, want het is zeker niet de bedoeling dat iemand in elke nieuwbouwwoning moet gaan wonen. Er zijn veertig woningen in de middenhuur gerealiseerd in de Delftlanden. Ja, ik denk niet dat de eigenaar Plegt Vos daar allemaal zelf in wil gaan wonen. Er worden heel mooie middenhuurappartementen achter de Zuiderkerk gerealiseerd: idem dito. En de corporaties: idem dito. Tegelijkertijd moeten we vaststellen dat die hele onderkant van de koopmarkt eigenlijk wel opgekocht wordt door partijen die daarin beleggen. Ik snap het wel: als je op de bank niets krijgt aan rente en je zelf moet bijbetalen, dan koop je er gewoon twee woningen voor. Dus tot op zekere hoogte is daar weinig mis mee. Toch vinden we volgens mij allemaal ook ergens wel een soort ongewenst effect, want de onderkant is juist bedoeld voor starters. Wij maken ons heel veel zorgen over mogelijkheden voor starters. Dus er zitten wat verschillende kanten aan. Mevrouw Ensink gaf eigenlijk al aan wat er allemaal daaromheen speelt. Want het ligt inderdaad wat breder: kamerverhuur en al dat soort zaken. Dus ik denk: ja, gewoon onderzoeken. Maar je moet het ook

wel even in samenhang zien met een aantal andere zaken en instrumenten. Ik denk ook dat het zeker niet van toepassing verklaard kan worden voor de hele gemeente: dat is al zo'n vraag, die kan ik zelf ook niet beantwoorden. Kun je gewoon gebieden aanwijzen of moet je generiek dingen doen? Nou, dat gaan we allemaal onderzoeken. Wettelijk zijn er ook niet eens zoveel mogelijkheden. Amsterdam heeft een haakje gevonden via erfpacht, maar aangezien wij erpacht hebben, gaat dat bij ons ook niet op. Het is een van de instrumenten dat we wellicht kunnen inzetten. Daar doen we gewoon onderzoek naar en daarom vind ik het ook wel prima dat we dat onderzoek gaan doen. Het hoeft denk ik ook niet een onderzoek te worden waar wij een hele bak geld aan gaan uitgeven. Dus dat is ook zeker niet de bedoeling.

Dan even over de inzet van de woningcorporaties, als het over wonen gaat. We hebben toevallig vorige week, of de week daarvoor, ook eens met de corporaties erbij stilgestaan hoe zij naar de toekomst kijken en hoe wij naar de toekomst kijken. We hebben eerlijk gezegd ook moeten constateren dat wij eigenlijk helemaal los zijn van dat krimpscenario. Ik zeg ook niet dat wij vol gas moeten geven, maar wij zetten bij de gemeenten echt wel weer de voet op het gas. Nou, daar is motie 1 ook voor. Maar de corporaties zitten echt nog wel een beetje in die krimpstand. Dus dat werd voor hen ook wel duidelijk. In die zin zullen we hen daar ook meer op aanspreken. Die confrontatie was even heel goed, waarbij we eigenlijk een verschillende toekomstvisie hebben rond wonen in Emmen.

Volgens mij lijkt mij het prima om het activabeleid eens een keer hier te bespreken. We zullen er eens even naar kijken. Maar wellicht zit het niet mis in het activabeleid, soms ook wel in de toepassing van het activabeleid. Maar goed, als we ernaar gaan kijken, dan komen we daar wel een keer richting u op terug.

Dan als laatste nog even 50PLUS over het klimaatsysteem van het Werkplein. Dat was aanbesteed, de kosten vielen enorm tegen, dus daar is een soort nieuw traject opgestart. Over de huursituatie in het Werkplein en ook die andere vraag van u ga ik even per mail beantwoorden, want ik ken niet alle externe huurders uit het hoofd. Maar in principe is de huursituatie bij het Werkplein wel bevredigend.

De heer Scheltens (VVD): Ja, heel kort even over die Nota Activabeleid. Want zegt u dat u die in ieder geval wel even aan de gemeenteraad wil voorleggen? U zegt eigenlijk dat de Nota Activabeleid wel goed is, het gaat om de toepassing. Maar juist afgelopen januari bij de sporthal in Emmer-Compascuum hebben we die hele discussie gehad over die toepassing. En als dat arbitrair is, dan moeten we het volgens mij juist hebben over de Nota Activabeleid en niet over de toepassing. Dus ik steun ik toch maar even de oproep van de heer Oldenbeuving van het CDA om de Nota Activabeleid maar gewoon actief te agenderen.

De heer Otter (wethouder): Nee, ook prima. Misschien dat het beleidsmatig wel goed is, maar dan is het de interpretatie of de toepassing. Er zal ook weleens een keer iets misgaan. Maar ik denk dat het goed is om te kijken of die uitgangspunten in ieder geval goed zijn die daarin staan.

De voorzitter: Meneer Leutscher, ook welkom in de vergadering.

De heer Wanders (wethouder): Een paar kleine dingen nog in mijn portefeuille.

Laat ik even beginnen bij de vraag van mevrouw Van der Woude van GroenLinks als het gaat over Jimmy's. Ik kon hem niet helemaal plaatsen als het gaat over het kindpakket en de communicatie die we daarover doen met onze partners. Jimmy's is een partner, zeker als het gaat over de communicatie met kinderen en jongeren. En als het daar nou stukt in de informatieoverdracht over en weer, dan gaan we contact opnemen om te zorgen dat die weer op gang komt. Want het zou zonde zijn als we dat op een misverstand laten berusten. Volgens mij hebben wij het zo afgesproken met elkaar.

Dan over de Participatiewet, de herijking daarvan en de mogelijkheden en onmogelijkheden. Ja, wij denken na over een basisbaan, maar dat kan ook een andere vorm of een andere naam aannemen. Want het gaat ook over de financieringsvormen die erachter zitten. Als de mensen niet uitstromen uit de uitkering, lopen op gegeven moment die uitkeringskosten op en heb je dus daar een probleem om die mensen duurzaam een toekomst te bieden. Of je bent het geld kwijt omdat ze uitstromen en dan heb je ook maar twee jaar. Dus het is altijd nog wel wat zoeken met elkaar. Het mooiste zou zijn als je ter hoogte van een uitkering zou kunnen verlonen, want loon is beter dan een uitkering. Dat ervaren mensen ook zo, Maar goed, we wachten af wat de kaders van de wet zullen worden in de toekomst.

Die wet gaat er komen, dus dat betekent dat we er ook werk van moeten maken als die er ligt. Dat we de nieuwe kaders moeten vaststellen, hebben wij ook in de Begroting opgenomen. We hopen ook na de zomer bij u terug te komen met een aantal aanzetten. U hebt vorige maand als raad bij Menso een avond gehad over welke ontwikkelingen daar gaande zijn. Dat gecombineerd met de ontwikkelingen in de Participatiewet zal toch na de zomer wel zijn beslag moeten krijgen, willen wij daar ook in het nieuwe jaar verder mee.

De heer Kleine (wethouder): Volgens mij één vraag over recreatie en toerisme en over het terugkrijgen of houden van toeristen in Drenthe. Ja, ik denk dat de constatering terecht is van mevrouw Van der Woude dat er vorig jaar veel nieuwe toeristen in Drenthe zijn geweest. We zijn als gemeente Emmen onderdeel van het Recreatieschap, net als de elf andere Drentse gemeenten en een Friese gemeente: dat is een bijzondere gemeenschappelijke regeling. Sterker nog, ik mag daar de voorzitter van zijn. We zijn samen met Marketing Drenthe zeker ook weer van plan – dat zijn we continu van plan, zeker nu we nu zo mooi samen zitten in het voormalige Planetron in Dwingeloo – om ook daar juist op aan te haken. Daaraan aanvullend zijn we met de vijf Hondsrug-gemeenten ook dat soort plannen aan het bedenken. Want we zitten ook in een uniek gebied wat dat betreft. Eigenlijk veel beter – dat werkt ook heel goed – is dat de ondernemers daar al heel veel aan doen om de toeristen van vorig jaar weer terug te krijgen. Daarbij moeten we ons wel realiseren dat een groot gedeelte daarvan toch alsnog dit jaar waarschijnlijk het vliegtuig pakt. De ondernemers richten zich dan ook vooral op de ‘tweede vakanties’ in het voorjaar en in andere periodes. Want dat moeten we ons ook realiseren. Helemaal terug naar normaal zal het misschien niet zijn, maar een aantal mensen gaat gewoon wel weer naar het buitenland toe, zie ik al wel. Dat even als reactie op de vraag van GroenLinks.

De heer Van der Weide (wethouder): Eén vraag van de VVD over het hertenkamp in Schoonebeek. Er is geen sprake van dat wij het kamp gaan afstoten. Dan heb ik het over het openbaar gebied en daar hoort ook een gebouw bij. Er zijn wel gesprekken gaande om het over te dragen aan de EOP. Dat komt eigenlijk neer op dezelfde constructie zoals die ook in Emmermeer is. Als dat niet leidt tot een overdracht aan de EOP, dan blijft het gewoon in gemeentehanden. Dus het is niet onze intentie om het af te stoten.

De heer Rink (wethouder): Eén opmerking over inclusiviteit. Uiteraard weet ik dat daarbij veel meer komt kijken dan alleen de regenboog. Ook daar zullen we aandacht voor hebben. Met name het structureel maken van inclusiviteit: daar haakte op aan. In die zin moeten we daar structureel aandacht voor hebben.

Dan een vraag van 50PLUs aangaande een bedrag van 200.000 euro incidenteel in de Kadernota. Ik heb lopen zoeken in de Kadernota, maar ik heb het uiteindelijk gevonden in de Berap van dit jaar. Daar staat ook heel duidelijk de reden waarom we dit doen. Dat is de implementatie van de aanbevelingen uit het onderzoek. Daar worden extra kosten bij verwacht, dus dat is de reden.

De voorzitter: Dank u wel. Hebben we daarmee de beraadslagingen in tweede termijn voldoende behandeld? Ja? Kunnen we dan in één keer doorgaan met de besluitvorming, zowel over het voorstel als over de moties? Ik zie ook iedereen knikken. Ja? Dan gaan we in één keer door.

Besluitvorming

De voorzitter: Het gaat over het voorstel rondom de Kadernota. Is er daarbij behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Het voorstel luidt 1) de Kadernota 2022 vast te stellen en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties voor de jaren 2022-2025 middels een begrotingswijziging te verwerken; 2) de Berap-I 2021 vast te stellen en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties exclusief corona middels een begrotingswijziging te verwerken en 3) het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021 vast te stellen en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties voor de jaren 2021-2025 middels een begrotingswijziging te verwerken.

Wie is voor dit voorstel? Dan doen we even bij handopsteken. Dank u wel, dan is dit voorstel unaniem aangenomen.

Dan gaan we naar de behandeling van de moties. Er waren acht moties ingediend. Motie 5 rondom eenzaamheid van de ChristenUnie is aangehouden. En motie 7 rondom het Just Transition Fund van GroenLinks en LEF! is ingetrokken.

Voorstel is om deze moties successievelijk naar volgnummer te behandelen. Ik zal kort even het onderwerp noemen en dan vraag wie voor of tegen is. Zullen het zo doen? Oké.

Dan beginnen we met motie 1 over het creëren van extra bouw mogelijkheden en het versnellen van de kaveluitgifte. Wie is voor deze motie? Dat zijn alle raadsleden. Dus dan is deze motie unaniem aangenomen.

Dan gaan we naar motie 2 rondom de bodemdaling en het funderingsherstel. Wie is voor deze motie? Alle raadsleden, zie ik. Dan is ook deze motie unaniem aangenomen.

Dan gaan we naar motie 3 'Perspectief voor jongeren na de lockdown'. Ik zie dat er een korte stemverklaring is van de heer Scheltens.

De heer Scheltens (VVD): Korte stemverklaring. De VVD is van mening dat ook in onze nieuwe Sportnota al een aantal dingen staand beleid is. Daarnaast hebben we volgens mij ook al een heel aantal buursportcoaches en een heel aantal cultuurcoaches. Dus er is een gedeelte al staand beleid. Maar mede vanwege het feit dat wethouder Kleine dit min of meer omarmd heeft, zullen wij deze motie ook steunen.

De voorzitter: Nog andere stemverklaringen over motie 3? Niet? Dan gaan we naar de stemming. Wie is voor deze motie? Alle raadsleden. Dus dan is de motie ook unaniem aangenomen.

Motie 4: is daar nog behoefte aan een stemverklaring? Mevrouw Ensink?

Mevrouw Ensink (LEF!): De wethouder en ons verhaal lagen volgens mij erg op één lijn. Als de motie zo uitgevoerd wordt dat we die heel breed oppakken, dan zijn wij voornemens om voor te stemmen.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Wij hadden er ook een behoorlijke scepsis over. Maar de wethouder heeft er een toelichting en uitleg bij gegeven. Daar kunnen wij mee leven. Dus als het zo is, dan zullen wij de motie ook steunen.

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen over motie 4? Niet? Dan brengen we in stemming motie 4 'Wonen is een grondrecht'. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, PvdA, CDA, D66 ChristenUnie, SP, LEF!, GroenLinks en 50PLUS. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van PVV en VVD. Dan is deze motie aangenomen met 31 stemmen voor en 5 tegen.

Dan zijn we bij motie 6, 'Post-corona en Brede Welvaart en duurzame ontwikkelingsdoelen'. Nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan brengen we de motie in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, PvdA, CDA, VVD, D66 ChristenUnie, SP, LEF!, GroenLinks en 50PLUS. Wie is tegen deze motie? Dat is de fractie van PVV. Dan is de motie ook aangenomen met 34 stemmen voor en 2 tegen.

En dan komen we bij de laatste motie – althans, voor vanmiddag. Motie 8 over het busstation Emmen-Zuid. Is daar nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan gaan we de motie in stemming brengen. Wie is voor deze motie? Dat is de fractie van GroenLinks. En wie is tegen deze motie – dat doen we even voor de volledigheid. Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de PvdA, het CDA, de PVV, de VVD, D66, de ChristenUnie, de SP, LEF! en 50PLUS. Dan is deze motie verworpen met 35 stemmen tegen en 1 voor.

B4. Vaststellen lijst A 'ingekomen stukken' en mededelingen

De voorzitter: Stemt de raad in met de voorgestelde afdoening van de lijst A met ingekomen stukken? Dat is het geval.

Dan hebben wij nog twee mededelingen te gaan, alvorens ik u bij de sluiting nog wat andere dingen zal meegeven. Om te beginnen heeft de heer Grethe aan mij gevraagd om een mededeling te doen aan de raad. Ik geef het woord aan de heer Grethe.

De heer Grethe (50PLUS): Deze mededeling komt na wikken en wegen maandenlang. Als fractie van 50PLUS hebben wij ons altijd sterk gemaakt voor de belangen van iedereen in Emmen, met name de belangen van 50PLUS in Emmen. Helaas heeft 50PLUS zich landelijk in een positie gemanoeuvreerd met weinig toekomstperspectief, waar wij als fractieleden en steunfractieleden ons willen blijven inzetten voor de belangen van 50PLUS en ouderen in de gemeente Emmen. Daarom hebben de fractieleden en alle steunfractieleden unaniem besloten om zich af te splitsen van 50PLUS en per 25 juni verder te gaan als ‘50P Emmen’. ‘50P Emmen’ is een samentrekking van ‘50’ en ‘Ouderenpartij’. Tot zover.

De voorzitter: Voordat ik kom bij definitieve sluiting nog het volgende. We hebben een wat bijzonder jaar achter de rug – om het maar een beetje op z’n Drents te formuleren. Meer dan dat, ook als raad. Een jaar met wat leven tussen hoop en vrees, wat leven tussen digitaal en dan weer fysiek en dan weer een hele tijd digitaal en dan weer wat voorzichtig fysiek. Mooi, dat hadden we al gehoopt in het presidium, zo’n beetje in februari-maart. Toen zeiden we tegen elkaar: het zou toch wel heel mooi zijn als we de vergadering rondom de Kadernota gewoon netjes weer in de raadszaal zouden kunnen doen. Dat zou heel wat schelen. Dat is niet alleen van belang voor de raad en de beraadslaging rondom de Kadernota, maar, nog veel belangrijker natuurlijk, dat we daarmee in een heel ander soort stadium zijn van deze coronacrisis. Vandaag zijn we weer voorzichtig aan het nadenken vanuit de crisis naar het herstel en eigenlijk weer naar een wat normale gang van zaken. Heel mooi dat dat op die manier vandaag gelukt is.

Dat betekent dat we een aantal nog wat kleinere bijeenkomsten hebben dan de gehele gemeenteraad. Die staan links en rechts nog wel in uw agenda, maar zo gaandeweg gaan we dan op weg naar de vakantie. Ik hoop dat we met elkaar een vakantie hebben waarin we met elkaar weer even de rust wat kunnen vinden. En dat we dan ook weer tegen elkaar kunnen zeggen: hèhè, dat hebben we dan ook weer gehad. Zodat we dan mooi weer in de ontspanning komen voor weer een mooi nieuw volgend seizoen. Een volgend politiek seizoen dat gaandeweg ook weer wat in het teken zal staan van de verkiezingen. We zullen volgende week met de fractievoorzitters en de voorzitters van de partijen daar al weer de eerste stapjes voor maken om met elkaar eens te filosoferen hoe we dat traject ingaan. Maar mijn ervaring leert dat dat laatste jaar van zo’n raadsperiode toch net even weer wat bijzonderder is dan de eerdere jaren.

Het idee is om na die rustperiode weer bij elkaar te komen in deze raadszaal uiteraard, met diverse commissievergaderingen. We gaan er dan van uit dat we het dan gewoon allemaal weer fysiek kunnen doen. Maar het idee is ook, dachten we vanuit het presidium, om het toch net even weer wat anders te starten. Dus ik verzoek u in ieder geval om de datum van dinsdag 7 september tussen 17.00 en 21.00 uur in uw agenda alvast even te blokkeren. We bedenken een mooie locatie om met een hapje en een drankje het nieuwe seizoen te gaan beginnen. Dan blikken we terug op een mooie zomer. Ik denk dat we dan ook vooruitblikken op een nog beter politiek seizoen. Die avond kan ook nog weleens tien uur worden, dus houd de rest van die avond maar even vrij.

B5. Sluiting

De voorzitter: Dat gezegd hebbende, hebben we volgens mij vandaag een goede vergadering gehad. We hebben de besluiten genomen die we zouden willen nemen met elkaar.

Dan sluit ik deze vergadering en wens ik iedereen wel thuis. Normaal nodig ik iedereen uit voor een hapje en een drankje. Laten we hopen dat dat volgend seizoen ook alweer kan doorgaan. We zullen daar ook even in het presidium over nadenken.

Ik sluit de vergadering en wens iedereen wel thuis. Dank u wel.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 30 september 2021,

De voorzitter,

De griffier,